

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS DIENESTA

PUBLISKAIS PĀRSKATS 2022

INFORMĀCIJU SAGATAVOJA

Neatliekamās medicīniskās palīdzības
dienesta autoru kolektīvs

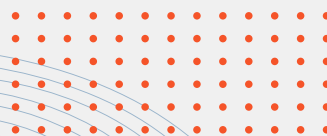
APKOPOJA UN SASTĀDĪJA

Attīstības plānošanas departamenta
galvenā speciāliste Dita Cellere-Celerte

GRAFISKAIS DIZAINS

Kompetenču attīstības centra
Multimediju dizaina projektu vadītāja Anna Būmane

Pārpublicēšanas un citēšanas
gadījumā atsauce obligāta

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta direktore

Liene Cipule

Ir aizvadīts kārtējais jauniem izaicinājumiem pilnais gads, kurš novilka vēsturisku robežšķirtni ar dzīvi pirms un pēc 2022. gada 24. februāra. Karš Ukrainā iezīmēja jaunus uzdevumus valsts kritisko pakalpojumu nodrošināšanā un lika vēl aktīvāk turpināt darbu pie Dienesta stratēģisko mērķu sasniegšanas, sevišķi domājot par darbības nepārtrauktības nodrošināšanu dažādu iespējamu krīžu gadījumā. Dienests turpināja darbu, nodrošinot sev uzticētās unikālās funkcijas valsts veselības aprūpes sistēmā un vienlaikus strādājot pie būtiskām pārmaiņām neatliekamās medicīniskās palīdzības darba organizācijā, personāla nodrošināšanā un kompetenču attīstībā, operatīvo transportlīdzekļu parka atjaunošanā, kā arī sakaru un komunikācijas kanālu attīstīšanā. Dienesta darba kārtībā nonāca jautājumi par gatavības stiprināšanu ne tikai pandēmiju apstākļos, veidojot infrastruktūru dekontaminācijas procesa nodrošināšanai, bet arī darba procesa algoritmu izstrāde iespējama radiācijas apdraudējuma gadījumā un civilmilitārās sadarbības stiprināšana ar aizsardzības un iekšlietu nozaru dienestiem un institūcijām.

2022. gads visiem neatliekamās medicīniskās palīdzības nodrošinātājiem Eiropā un pasaulē bija izaicinājumiem pilns. Arī Latvija, līdzīgi kā citas valstis, saskārās ar medicīnas personāla izdegšanu, lielu izsaukumu skaitu sakarā ar Covid-19 atstātajām sekām uz sabiedrības veselību, pārslodzēm slimnīcās, Covid-19, gripas un citu augšējo elpceļu slimību vienlaicīgu uzliesmojumu. Tas ne tikai radīja visas veselības aprūpes sistēmas pārslodzi gan primārajā, gan sekundārajā, gan terciārajā līmenī, bet arī kritiski apdraudēja neatliekamās palīdzības sniegšanas iespējas augstās personāla saslimstības dēļ. Nespēja nodrošināt atbilstošu brigāžu skaitu dienestam nozīmēja darbu paaugstinātas gatavības un ārkārtas situācijas apstākļos vairākkārt 2022. gada laikā. Tas ietekmēja dienesta reaģētspēju, sevišķi Rīgā un Pierīgā, un Dienesta komanda strādāja plecu pie pleca, meklējot jaunus un sarežģītus risinājumus nepieciešamo resursu nodrošināšanai, lai saglabātu Dienesta reaģētspēju pie pacientiem dzīvībai kritiskās situācijās.

Šie sarežģītie apstākļi radīja vēl lielāku spiedienu uz Dienesta vadības komandu, ne tikai nepārtraukti rast risinājumus krīzes pārvarēšanai, bet arī divreiz ātrākā tempā strādāt pie pārmaiņu un stratēģiskās attīstības jautājumiem, sevišķi attiecībā uz personāla nodrošināšanu, labbūtību un kompetenču attīstību, kvalitāti un pacientu drošību, darba organizāciju un procesiem, materiāltehnisko nodrošinājumu un infrastruktūras attīstību.

Saku patiesu paldies katram dienesta cilvēkam. Bez saliedēta, grūta un atbildīga katra dienesta komandas cilvēka darba ik katrā dienesta amata vietā, mums kopā neizdotos paveikt to, kas paveikts — neskatoties uz krīzi, nodrošināt savlaicīgu un kvalitatīvu neatliekamo medicīnisko palīdzību Latvijas cilvēkiem un lieliem soļiem attīstīt risinājumus mūsu nākotnes darbam. **Jaunajā Dienesta stratēģijā esam izvirzījuši ambiciozu vīziju – uz izcilību vērsts stratēģisko pārmaiņu līderis veselības nozarē. Esam gatavi to attaisnot, jo paveiktais saka – mēs to varam!**

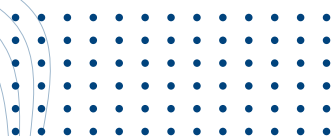
SATURS

TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI	5
1. PAMATINFORMĀCIJA	6
1.1. Iestādes darbības virzieni, mērķi un funkcijas	6
1.2. Dienesta saistošie normatīvie akti, kuros 2022. gadā veikti grozījumi	7
2. PAMATDARBĪBA	9
2.1. Operatīvā vadības centra darbība	9
2.2. NMP brigāžu darba rādītāji	10
2.3. Specializētās medicīnas centra darbība	17
2.4. Sniegtās NMP kvalitātes uzraudzība, izvērtēšana un pacientu drošība	22
2.5. Gatavības nodrošināšana dažādās ārkārtas situācijās	24
2.6. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana	26
2.6.1. Slimnīcu gatavība ĀS	28
2.6.2. Starptautiskā sadarbība KM jomā	29
2.7. Valsts materiālās rezerves	31
2.8. Pirmās palīdzības apmācības organizēšana valstī	32
2.9. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana starptautiskos un valsts nozīmes pasākumos	33
2.10. Pacientu medicīniskā transportēšana uz un no ārvalstīm	33
2.11. Medicīniskie maksas pakalpojumi juridiskām personām	34
2.12. Medicīniskie maksas pakalpojumi fiziskām personām	34
2.13. Starptautiskā sadarbība NMP jomā	35
2.14. Sadarbība medicīniskās izglītības un personāla profesionālās kvalifikācijas satura pilnveidē	36
3. PERSONĀLS	37
3.1. Personāla raksturojums	37
3.2. Profesionālā pilnveide	42
4. RESURSI UN INFRASTRUKTŪRA	44
4.1. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti	44
4.2. Projekti un investīcijas	45
4.3. Dienesta transporta nodrošinājums	47
4.4. Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums	50
4.5. Darba telpas	51
5. PROCESI	52
5.1. Atbalsta procesu centralizācija	52
5.2. Kompetences	52
5.3. Kvalitātes vadība	52
5.4. Iekšējais audits	53
6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	54
6.1. Komunikācija masu medijos	54
6.2. Komunikācija sociālajos tīklos	54
6.3. Dienesta tīmekļvietnes satura attīstīšana	55
7. PLĀNOTĀS AKTIVITĀTES DIENESTĀ 2023. GADĀ	56
1. pielikums	58
Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2022. gadā, EUR	58
2. pielikums	60
Galvenie snieguma rādītāji un to izpilde 2019.-2022. gadā	60
3. pielikums	61
Vadības sistēmas sertifikāts	61

TEKSTĀ LIETOTIE SAĪSINĀJUMI

AĀD – Automātiskais ārējais defibrilators
ASV – Amerikas Savienotās Valstis
ĀMS – ārkārtas medicīniskā situācija
ĀS – ārkārtas situācija
ĀSVP – Ārkārtas situāciju vadības plāns
ĀVG – ārkārtas vadības grupa
BAC – brigāžu atbalsta centrs
BKUS – VSIA "Bērnu klīniskā universitātes slimnīca"
CSN – Ceļu satiksmes negadījums
Dienests – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
DIMIS – Darbinieku informēšanas un mācību informācijas sistēmu
DNL – darba nespējas lapa
EK – Eiropas Komisija
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
ESF – Eiropas Sociālais fonds
ĢĀKT – Ģimenes ārstu konsultatīvais tālrunis
HORIZON HOP – darbinieku pašapkalpošanās portāls
IAL – individuālās aizsardzības līdzekļi
IKT – informācijas un komunikāciju tehnoloģijas
IS – informācijas sistēma
IS Emy – NMP dispečerizācijas risinājums
IT – intensīvā terapija
KAC – Kompetenču attīstības centrs
KM – katastrofu medicīna
KVS – Dienesta kvalitātes pārvaldības sistēma
MK – Ministru kabinets
MK noteikumi Nr. 555 – 2018. gada 28. augusta MK noteikumi Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība"

MK noteikumi Nr. 60 – 2009. gada 20. janvāra MK noteikumi Nr. 60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”
NATO – Ziemeļatlantijas līguma organizācija
NBS – Nacionālie bruņotie spēki
NMP – neatliekamā medicīniskā palīdzība
NMPD – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests
NVD – Nacionālais veselības dienests
OMT – operatīvais medicīniskais transportlīdzeklis
OVC – Operatīvās vadības centrs
PMV – plaušu mākslīgā ventilācija
PSKUS – VSIA "Paula Stradiņa klīniskā universitātes slimnīca"
PVO – Pasaules Veselības organizācija
RAKUS – VSIA "Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīca"
RSU – Rīgas Stradiņu universitāte
SMC – Specializētās medicīnas centrs
Stratēģija – Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta darbības stratēģija 2019.-2022. gadam (aktualizēta)
SV – struktūrvienības
VDD – Valsts drošības dienests
VKM – Valsts katastrofu medicīna
VMR – valsts materiālās rezerves
VUGD – Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests
ZK slimnīcu apvienība – Ziemeļkurzemes slimnīcu apvienība

1. PAMATINFORMĀCIJA

1.1. Iestādes darbības virzieni, mērķi un funkcijas

Dienests ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kuras virsmērķis ir īstenot vienotu valsts politiku NMP un KM jomā.

Dienesta funkcijas:

- ✓ Organizēt un nodrošināt NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā;
- ✓ Organizēt un nodrošināt specializēto NMP, ja nepieciešamais medicīniskās palīdzības apjoms pārsniedz pieejamās medicīniskās palīdzības iespējas ārstniecības iestādē;
- ✓ Organizēt apmācības NMP un pirmās palīdzības sniegšanā, kā arī KM;
- ✓ Plānot KM sistēmas darbību, organizēt un nodrošināt NMP ĀMS un katastrofās;
- ✓ Glabāt medicīnisko ierīču un medikamentu VMR.

Dienesta darbības stratēģijas 2019.-2022. gadam prioritātes

1. Atbilstošas kvalifikācijas cilvēkresursu nodrošinājums un attīstība.
2. Nodrošinātās NMP kvalitātes un pacientu drošības pilnveidošana.
3. NMP infrastruktūras un tehnoloģiju attīstība.
4. Gatavības paaugstināšana ārkārtas situācijās.
5. Medicīnisko resursu un medicīnas tehnoloģiju nodrošinājums.

Dienesta darbības virzieni un mērķi

Stratēģijas darbības virziens	Sasniedzamie mērķi
 Neatliekamā medicīniskā palīdzība pirmsslimnīcas etapā	✓ Savlaicīgi nodrošināta NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā ✓ Kvalitatīva un pacientiem droša NMP pirmsslimnīcas etapā ✓ Pilnveidota gatavība ārkārtas situācijām
 Specializētā neatliekamā medicīniskā palīdzība	✓ Uzlabota specializētās NMP sniegšanas kvalitāte un pacientu drošība
 Katastrofu medicīnas sistēma	✓ Uzturēta un pilnveidota KM sistēmas gatavība ārkārtas situācijām un katastrofām veselības nozarē ✓ Racionāli uzturētas un izvietotas medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves
 Pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšana	✓ Uzlabota un efektīvizēta pirmās palīdzības apmācības sistēmas organizēšana valstī, nodrošinot pirmās palīdzības sniegšanas apmācību pakalpojuma pieejamību un administratīvā sloga mazināšanu
 Cilvēkresursu vadība un attīstība	✓ Uzlabots nodarbināto ar atbilstošu kvalifikāciju nodrošinājums ✓ Uzlabota darba vide un efektīvizēta darba organizācija ✓ Motivēts, lojāls un iesaistīts darbinieks ✓ Pilnveidoti komandas darba principi

1.2. Dienesta saistošie normatīvie akti, kuros 2022. gadā veikti grozījumi

Personāla psiholoģiskais atbalsts

Lai veicinātu darbinieku labklājību, 2022. gadā veikti grozījumi Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā,¹ papildinot likumu ar normu, ka Dienesta darbinieks, kurš ir iesaistīts NMP nodrošināšanā līdzīgi kā Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersona ar speciālo dienesta pakāpi, **var saņemt apmaksātu psiholoģiskā atbalsta kursu** Iekšlietu ministrijas veselības un sporta centrā, saglabājot mēnešalgu un piemaksas. Tāpat darbiniekam sedz ceļa izdevumus, kas radušies, dodoties uz psiholoģiskā atbalsta kursa saņemšanas vietu un atgriežoties no tās, kā arī no valsts budžeta līdzekļiem nodrošina ēdināšanu un naktsmītņi.

Baltoties uz iepriekš minēto likuma normu, pieņemti noteikumi,² kas nosaka psiholoģiskā atbalsta kursa saņemšanas nosacījumus un tā organizēšanas kārtību, ēdināšanas un naktsmītņu nodrošināšanas kārtību, ar ēdināšanu saistīto izdevumu apmēru un dienesta pienākumu izpildes laika uzskaites kārtību psiholoģiskā atbalsta kursa laikā, kā arī ceļa izdevumu segšanas kārtību un apmēru.

Dienesta darbības nodrošināšana

Personāla kompetenču attīstība

Lai pilnveidotu un uzlabotu pakalpojuma kvalitāti, Dienestā 2022. gadā uzsākta kompetenču attīstības sistēmas izveide. Šādas pieejas attīstība iespējama, jo veikti Ministru kabineta noteikumu Grozījumi,³ kā rezultātā Dienests izveidojis pāreju no kvalifikācijas pārbaudēm uz praktisko iemaņu pārbaūžu veikšanu, vienotu kompetenču un simulāciju vidē attīstītu prasmju pilnveidi.

Personālrесursu nodrošinājums

Lai efektīvi un racionāli izmantotu pieejamos ārstniecības personāla cilvēkresursus Dienestā, kā arī nodrošinātu Dienesta darbības nepārtrauktību un kvalitatīvu NMP iedzīvotājiem, veikti Grozījumi³ un precizētas obligātās prasības NMP brigādēm, tajā skaitā paredzot, ka Dienests var veidot NMP brigādes, kuras sastāvu nosaka Dienesta direktors, ņemot vērā šādas prasības:

- NMP brigādes vadītājs ir ārsts vai neatliekamajā medicīnā sertificēts ārsta palīgs;
- NMP brigādes sastāvā ir OMT vadītājs, ja šos pienākumus neveic cita brigādes sastāvā esošā persona;
- papildus NMP brigādes sastāvā var iekļaut ārsta palīgu vai māsu, vai medicīnas asistentu.

¹ 2022. gada 19. maijā veikti Grozījumi "Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā"

² Ministru kabinets 2022. gada 11. oktobrī pieņēma noteikumus Nr. 636 "Psiholoģiskā atbalsta kursa noteikumi"

³ Ministru kabinets 2022. gada 13. decembrī pieņēma noteikumus Nr. 784 "Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumos Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām"

Nostiprināta SMC darbības joma

Stiprinot SMC darbību, veiktajos Grozījumos³ noteikts, ka Dienests specializēto NMP sniedz attālināti vai uz vietas stacionārā ārstniecības iestādē un specializēto NMP nodrošina ārsti, kas savas profesionālās prasmes uztur, ikdienā strādājot universitātes slimnīcā vai specializētā ārstniecības iestādē, kā arī, ka Dienests normatīvajos aktos noteiktajos gadījumos specializētās NMP nodrošināšanai veido pieaugušo reanimācijas brigādi, bērnu intensīvās terapijas brigādi, neonatologa brigādi un speciāli komplektētu ārsta brigādi atbilstoši stacionārās ārstniecības iestādes pieprasījumam.

Pilnveidota operatīvā darbība un gatavība ārkārtas situācijām

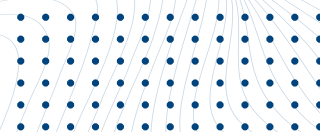
Lai vienādotu un precizētu prasības stacionārām ārstniecības iestādēm attiecībā uz radiosakaru lietošanu un uzturēšanu, Grozījumi³ papildināti ar prasību, ka stacionārās ārstniecības iestādes NMP un pacientu uzņemšanas nodaļai jānodrošina radiosakarus kā alternatīvu saziņas kanālu diennakts režīmā saziņai ar Dienestu.

Grozījumos³ precizētas prasības attiecībā par nosacījumu, ka NMP punktos brigādēm tiek nodrošināta vieta OMT novietošanai ar iespēju veidot elektroenerģijas pieslēgumu.

Veikti papildinājumi Grozījumos³ nosakot, ka stacionārās ārstniecības iestādes veic OMT kustības plūsmas organizēšanu ārstniecības iestādes teritorijā un savlaicīgi informē par to Dienestu.

NMP brigādes nodrošinājums

Ņemot vērā tehnoloģiskā progresa attīstību, Grozījumos³ precizētas un aktualizētas normas par NMP brigādes aprīkojumu (piemēram, skābekļa balona tilpums) un medicīniskajām ierīcēm (piemēram, ierīces, kas apvieno kausveida nestuvju un garā mugurkaula imobilizācijas dēļa funkcijas).

³ Ministru kabinets 2022. gada 13. decembrī pieņēma noteikumus Nr. 784 "Grozījumi Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumos Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām""

2. PAMATDARBĪBA

2022. gads Dienesta vadībā saistāms ar personāla nodrošināšanas izaicinājumiem, ik dienu trūka vidēji 17 brigādes. Nozīmīgākais brigāžu trūkums bija 2022. gada decembra vidū un gada nogalē, kad vidēji dienā nebija iespējams nokomplektēt pat 20 un vairāk brigādes. Šajā laikā arī bija ievērojams ienākošo zvanu skaita palielinājums (virs 2000 diennakti) saistībā ar gripas, Covid-19 un citu augšējo elpceļu saslimšanu pieaugumu, OVC darbinieku un NMP brigāžu darbinieku trūkums respiratoro infekciju dēļ (attiecīgi vidēji 29 % un 24 %). Rezultātā 2022. gada 28. decembrī Dienests nonāca apstākļos, kad bija nepieciešams izsludināt ārkārtas situāciju.⁴

Lai saglabātu spēju sniegt savlaicīgu NMP pacientiem dzīvībai kritiskās situācijās, nodrošinot Dienesta pamatfunkciju izpildi un reaģētspēju visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos prioritāri brigādes nosūtīt uz dzīvību glābjošiem izsaukumiem, Dienests aicināja iedzīvotājus zemākas prioritātes (akūtas elpceļu vīrusu saslimšanas, hroniski paaugstināts asinsspiediens, vieglas traumas) izsaukumu gadījumā sazināties ar sava ģimenes ārsta praksi, pašiem vērsties pēc palīdzības tuvākajā ārstniecības iestādē, kā arī informēja, ka brigādes gaidīšanas laiks zemas prioritātes izsaukumos, kas nav saistīti ar dzīvības apdraudējumu, var būt līdz pat četrām stundām.

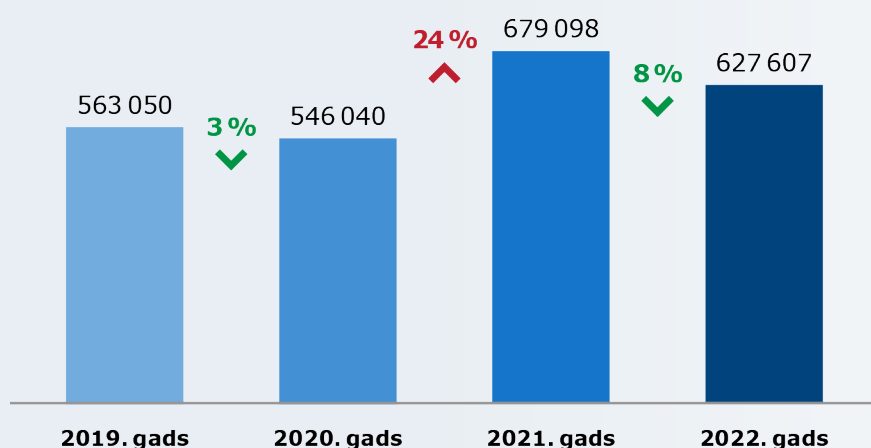
2.1. Operatīvā vadības centra darbība

Operatīvais vadības centrs (OVC) organizē un nodrošina vienotu NMP izsaukumu pieņemšanu un NMP brigāžu vadību pirmsslimnīcas etapā ikdienā un ārkārtas medicīniskajās situācijās, kā arī nodrošina ģimenes ārsta konsultatīvā tālruņa (ĢĀKT) pakalpojuma nepārtrauktību. Ārpus ģimenes ārsta darbalaika darbdienās laikā no plkst. 17.00 līdz 8.00 un brīvdienās visu diennakti ĢĀKT sniedz iedzīvotājiem medicīniskās konsultācijas un ieteikumus rīcībai akūtu vai hronisku slimību saasinājuma gadījumā.

OVC ir specifiska un savā ziņā unikāla struktūrvienība, kur darbinieku saistītās profesionālās prasmes un iemaņas neapgūst izglītības iestādē, jo šādu zināšanu un prasmju apguve nav iekļauta mācību programmās, bet jauno darbinieku apmācības notiek saskaņā ar mentorprogrammu.

Lai saglabātu funkciju nodrošināšanu no 2022. gada 1. novembra OVC tika izveidots vēl viens amats – jaunākais izsaukumu pieņemšanas dispečers, kas paredz, ka OVC var strādāt ne tikai ārsta palīgs vai medmāsa, bet arī otrā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības studiju programmā „Medicīna” vai „Pediatrija” studējošais, pirmā līmeņa profesionālās augstākās medicīniskās izglītības studiju programmā „Ārstniecība” studējošais.

1. attēls. Uz '113' ienākošo zvanu skaits 2019. gads - 2022. gads

2022. gadā OVC ienākošo zvanu skaits uz '113' bija par 8 % mazāk kā 2021. gadā, kas saistīts gan ar Covid-19 saslimšanas samazinājumu 2022. gadā, gan ar vairākiem pasākumiem sabiedrības informēšanā, kādos gadījumos nepieciešama NMP (skat. 1. attēlu).

⁴ Vairāk par ĀS iespējams iepazīties šī dokumenta sadaļā [Gatavības nodrošināšana dažādās ārkārtas situācijās](#)

Analizējot 2022. gada telefonijas risinājuma fiksētos datus, konstatēts, ka nepaceltie zvani Dienestā līdz 8 sek. sastāda 3,0 %, kas ir nedaudz vairāk, kā 2021. gadā, kad šādi nepaceltie zvani bija 2,5 %, bet joprojām paliek ievērojami zemāks par Eiropas ārkārtas palīdzības tālruņu asociācijas⁵ standartā noteiktajiem, pieļaujamajiem 12 %.

2022. gadā <10 sekunžu laikā pacelto zvanu skaits sastāda 97,6 %, pie noteiktā kritērija 80 %. 2022. gadā izsaukuma pieņemšanas vidējais laiks bija 2,10 min visaugstākās un augstas prioritātes izpildītajos izsaukumos, kas ir nedaudz ilgāk kā 2021. gadā, kad izsaukuma pieņemšanas laiks bija 2 min. Tas saistīts ar padziļinātu zvanītāja sniegtās informācijas izvērtēšanu ierobežotas brigāžu pieejamības apstākļos.

2022. gadā 26 645 izsaukumi jeb 6,8 % no pieteiktajiem izsaukumiem, kuri potenciāli varēja kļūt par NMP brigāžu izpildītiem izsaukumiem, OVC darbības rezultāta tika atrisināti telefoniski, taču **neskatoties uz to, ka šādu izsaukumu skaits ir ievērojami pieaudzis, salīdzinot ar 2021. gada 5,9 %, tomēr Stratēģijā noteiktos 7,5 % nav izdevies sasniegt.** To varētu skaidrot ar konsultantu trūkumu OVC. Analizējot visus izsaukumus, kuri atrisināti telefoniski, t.sk. izsaukumus, kuros izsaucējs sākotnēji zvanījis ar mērķi saņemt tikai konsultāciju, telefoniski atrisināti 51 949 izsaukumi jeb 13,2 %, kas ir vairāk kā 2021. gadā, kad telefoniski tika atrisināti 11,6 % izsaukumu.

2.2. NMP brigāžu darba rādītāji

2022. gadā pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanai iedzīvotājiem tika plānotas 195 NMP brigādes 107 lokalizācijas vietās (skat. 2. attēlu).

2. attēls. **NMP brigāžu izvietojums 2022. gadā**

NMP plānoto brigāžu sadalījums pēc veida 2022. gadā:

1
Reanimācijas
brigāde Rīgā

6
Ārstu-speciālistu
brigādes

Divas Rīgā, pa vienai
Valmierā, Jelgavā,
Grobiņā un Daugavpilī

9
IT
brigādes

Četras Rīgā, pa vienai
Saulkrastos, Valmierā,
Daugavpilī, Ludzā un Ventspilī

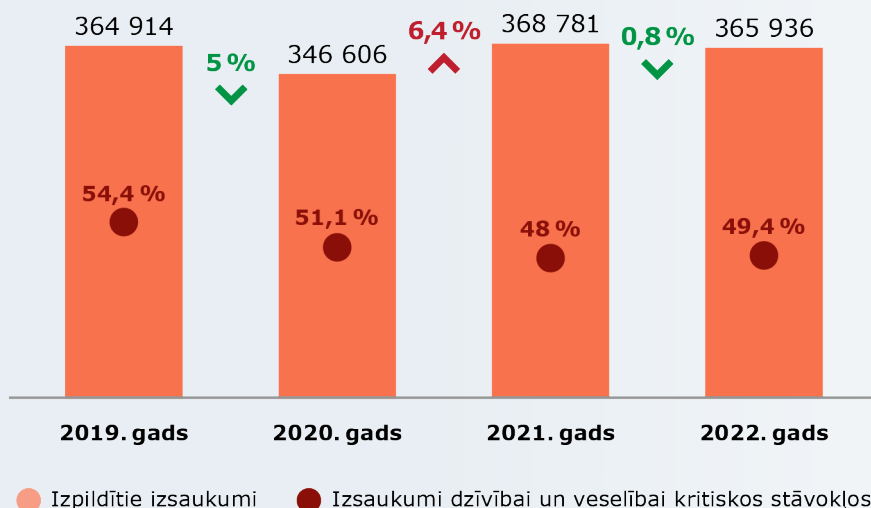
179
Ārsta palīga
brigādes

152 diennakts,
42 dienas brigādes un
viena nakts brigāde

Vidēji diennaktī dežūras nodrošināja 170,2 diennakts brigādes (*rādītāja aprēķins: katras NMP brigādes nostrādāto stundu skaitu diennaktī dalīts ar 24 stundām*), kas ir par 3,1 diennakts brigādi mazāk nekā 2021. gadā, kad vidēji diennaktī dežurēja 173,3 diennakts brigādes.

⁵ Eiropas ārkārtas palīdzības tālruņu asociācijas "Kvalitātes standarts ārkārtas izsaukumu zvanu centriem" (angļu val. *EENAs Certificate of Quality Standart for Public Safety Answering Points (PSAPs)*)

3. attēls. NMP brigāžu izpildīto izsaukumu skaita izmaiņas 2019.–2022. gadā

Kopumā 2022. gadā NMP brigādes devušās uz 365 936 izsaukumiem (skat. 3. attēlu), kas ir par 0,8 % jeb 2 845 izsaukumiem mazāk nekā 2021. gadā. Vērtējot izpildīto izsaukumu skaitu uz 1000 iedz., 2022. gadā tas bija 195, tāpat kā 2021. gadā.

1. tabula. Pirmsslimnīcas NMP darbību nodrošinošie rādītāji 2022. gadā

Pieteikto NMP izsaukumu skaits	392 581
Konsultāciju skaits	26 645
Izpildīto NMP izsaukumu skaits	365 936
Izsaukumi pie pacientiem, kam konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis	180 614
Pacientu skaits, kam palīdzība sniegta NMP brigādes lokalizācijas vietā	1 482
Izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē	172 144
Veikto pārvešanu skaits	17 963
Vidējais ierašanās laiks augstas prioritātes izsaukumos, min.	
valstspilsētās	11,3
novadu pilsētās	11,2
pārējās teritorijās	18,4
Savlaicīgi izpildīto augstas prioritātes izsaukumu skaits, %	
līdz 12 minūtēm valstspilsētās	70,1 %
līdz 15 minūtēm novadu pilsētās	78,3 %
līdz 25 minūtēm pārējās teritorijās	80,8 %

Pārskata periodā (skat. 1. tabulu) 49 % izsaukumu bija pie pacientiem, kuriem konstatēts dzīvībai un veselībai kritisks stāvoklis.

2022. gadā salīdzinājumā ar 2021. gadu par 4,4 % palielinājies izsaukumu skaits, kā rezultātā pacients nogādāts ārstniecības iestādē, veidojot kopējo īpatnību 47,0 % no izpildītajiem NMP izsaukumiem.

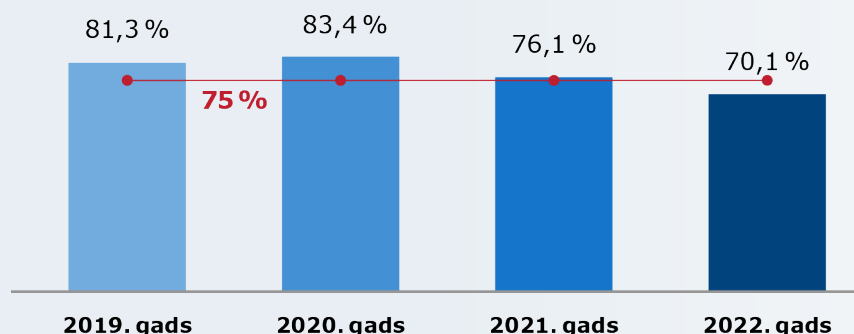
Veikto neatliekamo pārvešanu skaits tikmēr pieaudzis par 4 % (jeb par 683 pārvešanām) un to īpatsvars no kopējā izpildīto izsaukumu skaita sastāda 4,9 %. Tāpat, salīdzinot ar iepriekšējo gadu, 2022. gadā par 58 % procentiem samazinājušās plānveida pārvešanas, pakāpeniski samazinoties saslimstībai ar Covid-19.

Pamatojoties uz MK noteikumos Nr. 555⁶ 122. punktā minēto, jau ceturto gadu Dienesta vidējais NMP brigādes ierašanās laiks pie pacienta visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumos tiek mērīts valstspilsētās⁷ un novadu pilsētas atsevišķi nevis visās pilsētās kopā. 2022. gadā vērojams, ka vidējais NMP brigādes ierašanās laiks pie pacienta palielinājies gan valstspilsētās (2021. g. 10,1 min.), gan novadu pilsētās (2021. g. 10,5 min.), kas skaidrojams ar iepriekš minēto darbinieku un attiecīgo brigāžu trūkumu, individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu, kas pagarina izbraukšanas laikus un ceļu infrastruktūru, sevišķi Rīgā, kur notiek apjomīgi ceļu būvniecības darbi. 2022. gada rudenī Dienesta reaģēt spēju ietekmēja arī stacionāru NMP nodaļu nepietiekamā pacientu plūsmas kapacitāte, kā dēļ NMP brigāžu gaidīšanas laiks pie stacionāriem bieži vien pārsniedza pat 3 h, kas samazināja pieejamo brigāžu skaitu izsaukumu izpildei.

Iegūtie operativitātes rādītāji norāda, ka **Stratēģijas darbības virziena** "Neatliekamā medicīniskā palīdzība pirmsslimnīcas etapā" izvirzītā mērķa "Savlaicīgi nodrošināta NMP iedzīvotājiem pirmsslimnīcas etapā" **rezultatīvie rādītāji attiecībā uz operativitātes nodrošināšanu par 2022. gadu ir sasniegti** atbilstoši normatīvos aktos noteiktajam **novadu pilsētās un pārējās teritorijās, bet valstspilsētās operativitāte nesasniedz 75 % gadījumos NMP brigādes ierašanos līdz 12 min**. Ja valstspilsētās operativitāte tiktu mērīta tāpat kā līdz 2019. gadam (brigādes ierašanās laiks pie pacienta jānodrošina līdz 15 min 75 % gadījumu), tad tā sasniegtu 82,4 % un visās valstspilsētās operativitāte tiktu nodrošināta, t.sk. Rīgā (76,7 %) un Jūrmalā (78,1 %).

Savlaicīgi izpildītie visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumi jeb operativitātes īpatsvars sadalījumā pa grupām — valstspilsētās, novadu pilsētās un lauku teritorijās stratēģijas darbības periodā, redzams 4., 5. un 7. attēlā.

4. attēls. **Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars valstspilsētās 2019.–2022. gadā**

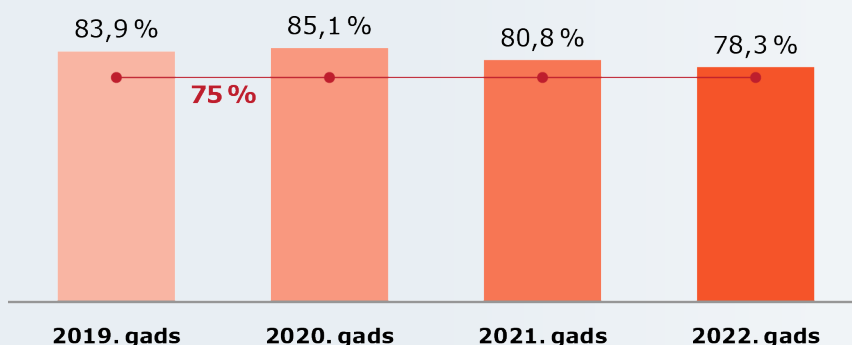
Četrus gadus Stratēģijas darbības periodā valstspilsētās tikai 2020. gadā ir vērojams operativitātes pieaugums, tad 2021. gadā tas ievērojami samazinājās saistībā ar augsto Covid-19 izplatību, bet 2022. gadā noslīdēja zem MK noteikumos Nr. 555⁶ noteiktā, **sasniedzot vien 70,1 %**, neskatoties uz to, ka gandrīz visās valstspilsētās operativitātes rādītājs 2022. gadā bijis virs 75 %, izņemot Jūrmalu (64,8 %) un Rīgu (62,0 %). Tā kā abās šajās pilsētās visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars ir 68 % no kopējā valstspilsētās izpildīto visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu skaita, tas būtiski ietekmē kopējo operativitātes rādītāju valstspilsētās.

Tāpat kā iepriekšējos gados Jūrmalā joprojām ir lielāks brigāžu vidējais nobraukums (km) uz vienu izpildīto izsaukumu, salīdzinājumā ar citu Rīgas reģiona brigāžu vidējo nobraukumu (km) uz vienu izpildīto izsaukumu. Situācija Rīgā papildus vēl skaidrojama ar personāla trūkumu tādējādi nespējot nokomplektēt brigādes.

⁶ 2018. gada 28. augusta MK noteikumi Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība"

⁷ Atbilstoši Administratīvi teritoriālai reformai un Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likumam sākot ar 2021. gada 1. jūliju republikas pilsētas pārdēvētas par valstspilsētām.

5. attēls. **Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars novadu pilsētās 2019.–2022. gadā**

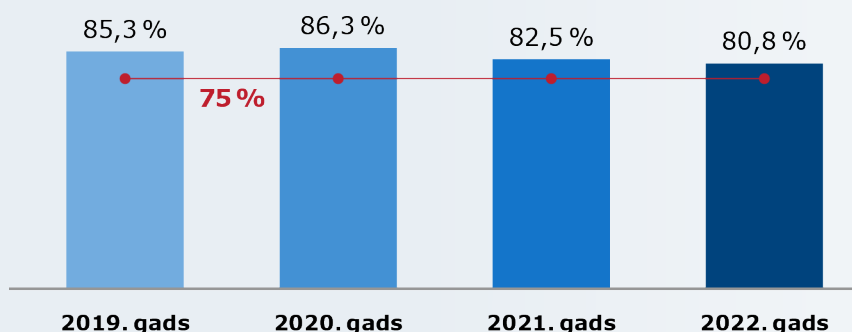
Novadu pilsētās tāpat kā valstspilsētās, tikai 2020. gadā (skat. 5. attēlu) pieaugusi operativitāte saistībā ar pieteikto un izpildīto izsaukumu samazinājumu un Covid-19 vīrusa izplatību, tomēr visos gados izpildītas MK noteikumos Nr. 555⁸ minētās prasības.

6. attēls. **Operativitātes nodrošinājums novadu pilsētās 2022. gadā**

2022. gadā turpināta 2021. gadā uzsāktā administratīvi teritoriālā reforma, kuras rezultātā novadu pilsētas statusu 2022. gada 1. jūlijā ieguva Mārupe, Ķekava un Ādaži līdzšinējo ciemu vietā. Šajās pilsētās nav izdevies nodrošināt brigādes ierašanās laiku 15 min (iepriekš 25 min) no izsaukuma pieņemšanas brīža jeb atbilstoši novadu pilsētām, līdz ar to kopā 28 novadu pilsētās 2022. gadā operativitāte bijusi zem 75 % (skat. 6. attēlu).

⁸ 2018. gada 28. augusta MK noteikumi Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība"

7. attēls. **Savlaicīgi izpildīto NMP brigāžu visaugstākās un augstas prioritātes izsaukumu īpatsvars pārējās teritorijās 2019.–2022. gadā**

Operativitāti pārējās teritorijās laika periodā no 2019. līdz 2022. gadam izdevies nodrošināt atbilstoši MK noteiktajam un tāpat kā valstspilsētās un novadu pilsētās uzlabot vien 2020. gadā (skat. 7. attēlu).

Stratēģijā izvirzīto mērķi samazināt pārējo teritoriju skaitu, kurās operativitāte ir zem normatīvos aktos noteiktā 2022. gadā salīdzinājumā ar 2021. gadu nav izdevies sasniegt, jo 2022. gadā šādu teritoriju ir 165, kamēr 2021. gadā — 148 (skat. 7. un 8. attēlu).

8. attēls. **Operativitātes nodrošinājums pārējās teritorijās 2022. gadā**

9. attēls. **Savlaicīgi izpildīto izsaukumu samazinājuma attēlojums administratīvi teritoriālajās vienībās 2021. un 2022. gadā**

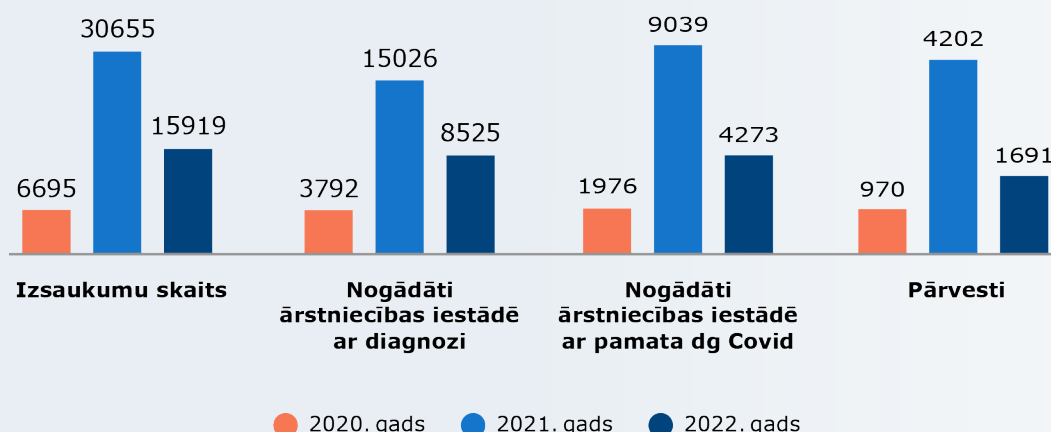
● NMP punkti

Savlaicīgi izpildītie izsaukumi % no izpildītajiem, 2021. g. un 2022. g.

- nav savlaicīgi izpildīti (<75 %) 2021. g. un 2022. g.
- ir savlaicīgi izpildīti (>=75 %) 2021. g., nav savlaicīgi izpildīti (<75 %) 2022. g.
- nav savlaicīgi izpildīti (<75 %) 2021. g., ir savlaicīgi izpildīti (>=75 %) 2022. g.
- ir savlaicīgi izpildīti (>=75 %) 2021. g. un 2022. g.

Kopš 2020. gada, kad Dienests bija spiests saskarties ar jaunu un nebijušu izaicinājumu – Covid-19 saslimšanu, 2021. gadā, kad bija augstākā Covid-19 izplatība 2020.–2022. gada periodā, izsaukumu skaits bija pat gandrīz piecas reizes augstāks nekā 2020. gadā (skat. 10. attēlu). Ja 2020. gadā lielākais izaicinājums bija tieši vīrusa neprognozējamība, nepieciešamība izstrādāt algoritmus IAL lietošanā gan brigāžu, gan OVC darbiniekiem, hospitalizāciju plānojumā u.c. izaicinājumi, tad 2021. gadā lielākais izaicinājums bija pieaugošais Covid-19 izsaukumu skaits, kas rudenī sasniedza vidēji 200 izsaukumus diennaktī, no kuriem gandrīz puse (vidēji 91 izsaukums) tika nogādāta ārstniecības iestādē, kā rezultātā **ievērojami pieauga arī Covid-19 pacientu hospitalizācija, kas radīja grūtības gan Covid-19 pacientiem, gan pacientiem ar citām akūtām saslimšanām nodrošināt gultas vietas stacionāros**. Arī 2022. gada pirmajā pusē Covid-19 saslimstība joprojām bija augsta un sasniedza pusi no 2021. gadā izpildītā, kas ietekmēja gan OVC darbinieku, gan brigāžu darbinieku trūkumu un līdz ar to arī operativitātes rādītājus.

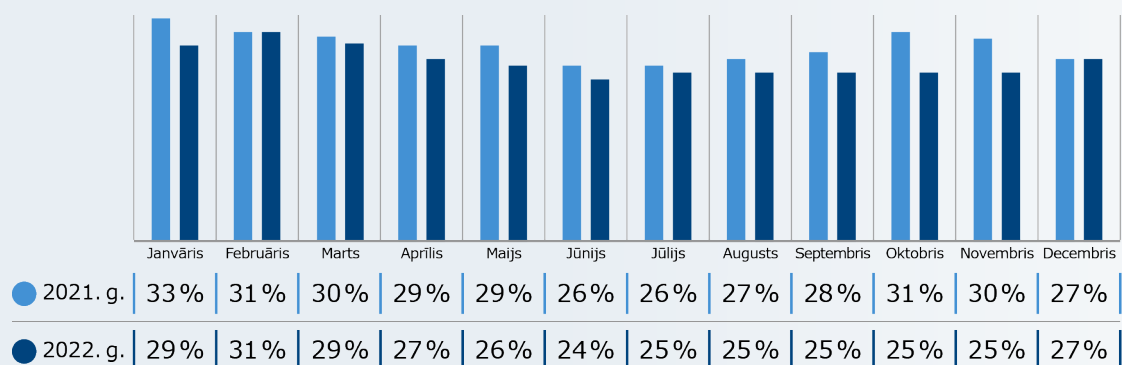
10. attēls. **Izsaukumu skaits, nogādātie ārstniecības iestādē un pārvestie ar Covid-19 diagnozēm 2020.–2022. gadā**

Neskatoties uz apgrūtinātajām primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanas iespējam, ko radīja epidemioloģiskā situācija valstī, pateicoties Dienesta aktīvam darbam sekundāro izsaukumu īpatsvara mazināšanai, it īpaši OVC nodrošinātajām telefoniskajām konsultācijām, sekundāro izsaukumu⁹ īpatsvars 2022. gadā bija par 2,3 procentpunktiem mazāks nekā 2021. gadā un sastādīja 26,6 %, nodrošinot Stratēģijā noteiktā rādītāja izpildi.

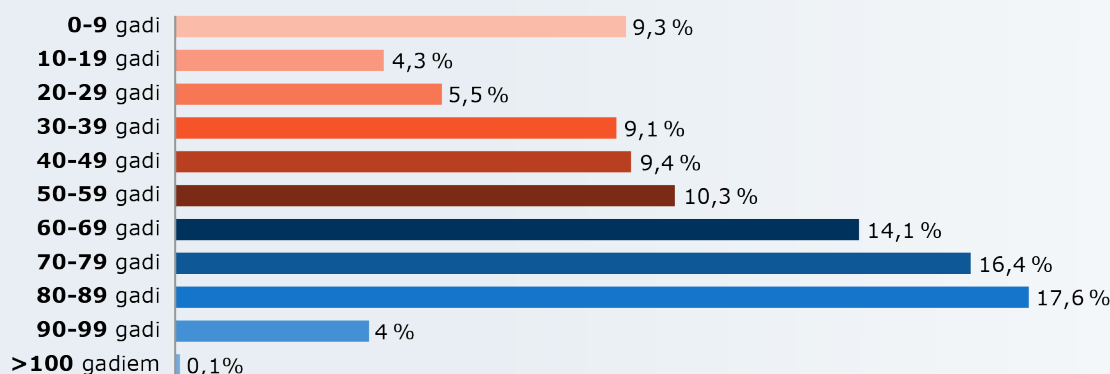
Dati liecina, ka 66,1 % sekundāro izsaukumu 2022. gadā bija ārpus ģimenes ārsta darba laika, kas ir par 2,6 procentpunktiem vairāk nekā 2021. gadā. Visaugstākais sekundāro izsaukumu īpatsvars 2022. gadā tika novērots ziemas mēnešos (skat. 11. attēlu), kas skaidrojams ar iedzīvotāju paradumu saņemt ārstniecības pakalpojumus gadījumos, kad nav apdraudēta dzīvība un veselība, vēršoties Dienestā ar sūdzībām par augstu temperatūru, galvassāpēm, nogurumu un citām akūtu vīrusinfekciju radītām blakusparādībām.

11. attēls. **Dienesta sekundāro izsaukumu īpatsvara dinamika sadalījumā pa mēnešiem, 2021.-2022. gadā**

2022. gadā 69 % sekundāro izsaukumu pēc sarunas ar izsaucēju OVC sākotnēji klasificēja kā augstas prioritātes izsaukumus (2021. g. — 55 %), kas norāda, ka situācijā, kad pacients jūtas slikti, tuvinieki uztraukumā mēdz pārspīlēt situāciju, tādējādi radot priekšstatu, ka pacienta veselība ir apdraudēta. Atsevišķi pieminama tā pacientu grupa, galvenokārt pacienti ar hroniskām saslimšanām, kura regulāri vēršas pēc palīdzības Dienestā un zina, kādas sūdzības jāmin sarunā ar dispečeru vai ārstu, lai NMP brigāde tiktu nosūtīta. Vēl viens rādītājs, kas ietekmē sekundāro izsaukumu īpatsvaru ir iedzīvotāju vecums. Analizējot sekundāros izsaukumus pa vecuma grupām, redzams, ka vislielākais sekundārie izsaukumu īpatsvars ir pie pacientiem vecumā virs 60 gadiem (skat. 12. attēlu).

12. attēls. **Dienesta sekundāro izsaukumu īpatsvars sadalījumā pēc vecuma grupām, no izpildītiem izsaukumiem atbilstošajā vecuma grupā, 2022. gadā.**

⁹ Sekundārs NMP izsaukums - izsaukums, kurā NMP brigādes vadītājam, izvērtējot pacienta veselības stāvokli un aprakstot to izsaukuma elektroniskajā kartē, pacientam nav konstatēts dzīvībai vai veselībai kritisks stāvoklis (izsaukums, kas neatbilst MK noteikumu Nr. 555 nevienam no 118. punktā minētajiem gadījumiem).

Salīdzinot sekundāro izsaukumu īpatsvaru reģionu griezumā, var secināt, ka visaugstākais sekundāro izsaukumu īpatsvars no izpildītiem izsaukumiem 2022. gadā bija Kurzemes reģionā – 29,2 % (2021. g. – 31,4 %), tad seko Zemgales reģions – 27,1 % (2021. g. – 29,8 %), Rīgas reģions – 26,6 % (2021. g. – 28,8 %), Latgales reģions – 25,9 % (2021. g. – 28,1 %), savukārt viszemākais rādītājs bija Vidzemes reģionā – 24,4 % (2021. g. – 26,6 %).

Lai mazinātu sekundāro izsaukumu īpatsvaru, Dienestā katru gadu notiek aktīva komunikācija ar sabiedrību par alternatīvām iespējām NMP pakalpojumu saņemšanā gadījumos, kad personas veselība vai dzīvība nav apdraudēta, it sevišķi ņemot vērā epidemioloģisko situāciju valstī Covid-19 izplatības dēļ. OVC noris aktīvāka darbība, nodrošinot izsaukumu analīzi un pacientu aktīvāku telefonisku konsultēšanu situācijās, kad brigādes nosūtīšana nav nepieciešama.

2.3. Specializētās medicīnas centra darbība

SMC galvenais uzdevums ir nodrošināt specializēto NMP ārstniecības iestādēm, t.sk. telefoniskas konsultācijas, konsultācijas, operācijas un manipulācijas klātienē un kritiski slimu pacientu medicīnisko transportēšanu starp slimnīcām. SMC sniedz arī atbalstu NMP brigādēm, veic pacientu transportēšanu uz/no ārvalstīm un nodrošina medicīnisko palīdzību valsts nozīmes publiskajos pasākumos.

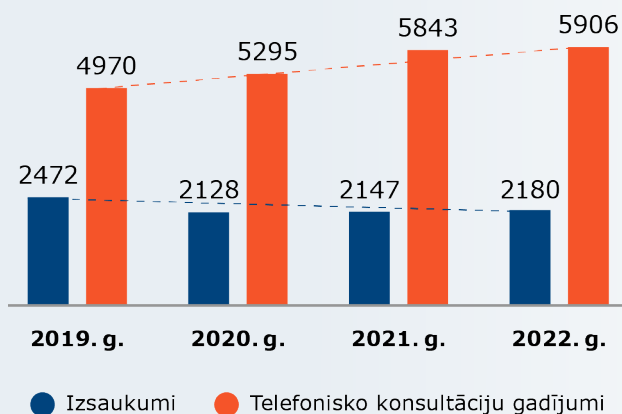
SMC diennakts režīmā strādā divi vadības dispečeri, kuri organizē telefoniskās konsultācijas un izsaukumu izpildi, piecas īpaši aprīkotas reanimācijas brigādes (divas pieaugušajiem, viena bērniem, divas jaundzimušajiem), operāciju māsa, kura uzrauga ķirurģisko instrumentu gatavību darbam, un citi mediķi 16 dažādās specialitātēs. Nepieciešamības gadījumā tiek piesaistīti citi ārsti, slēdzot līgumu par konkrēta izsaukuma izpildi. Pastāvīgā gatavības režīmā ir septiņi autovadītāji un OMT.

13. attēls. SMC personāls

120 SMC ārsti profesionālās iemaņas ikdienā uztur, strādājot universitātes vai specializētajās slimnīcās (skat. 13. attēlu).

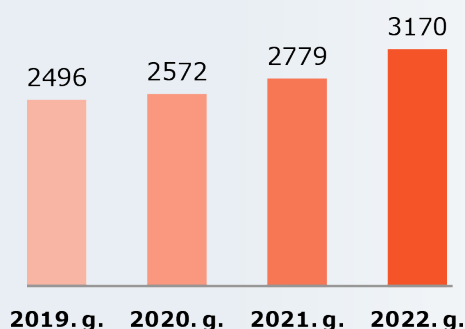
Atbilstoši SMC darba grafikam, ārsti atrodas „mājas dežūru režīmā” (katrā specialitātē pa vienam), un pēc dispečeru zvana konsultē pa telefonu vai dodas izsaukumā, lai veiktu operācijas un konsultētu kolēģus uz vietas.

14. attēls. Telefonisko konsultāciju gadījumi, izsaukumi

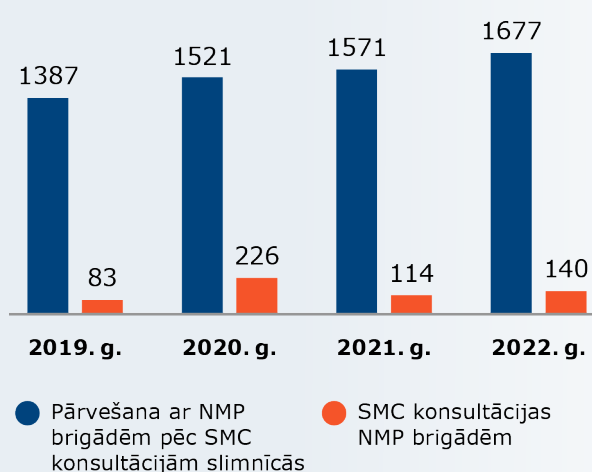
SMC sniegtās palīdzības kopējais apjoms kopš 2019. gada pieaudzis par 9 %. To ietekmēja telefonisko konsultāciju skaita pieaugums. Telefoniskās konsultācijas gadījums var ietvert vairākas ārstu sarunas un vizuālās diagnostikas rezultātu izvērtēšanas vienas dežūras laikā (skat. 14. attēlu).

15. attēls. **No attāluma vērtētie izmeklējumi**

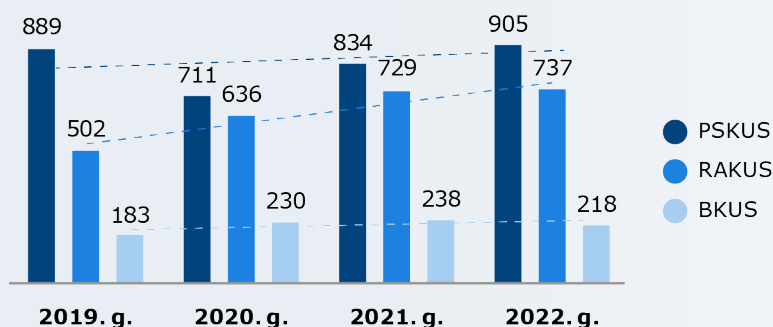
Turpina attīstīties diagnostisko izmeklējumu rezultātu izvērtēšana telemedicīnas ietvaros (skat. 15. attēlu). Datortomogrāfijas, magnētiskās rezonanses, rentgenogrāfijas, elektrokardiogrāfijas rezultātu izvērtēšana no attāluma deva iespēju pieņemt pacienta vajadzībām atbilstošākus lēmumus un racionālāk izmantot visus Dienesta resursus, atpazīstot gadījumus, kad kolēģus bija nepieciešams konsultēt tikai telefoniski, kad bija nepieciešams doties izsaukumā vai arī, kad pacients jāpārved uz augstāka līmeņa stacionāru.

16. attēls. **SMC un NMP sadarbība**

Specializētās NMP sniegšanas rezultātus sekmeja SMC vadības dispečeru un OVC galveno dežūrārstu veiksmīga sadarbība. Īpaši svarīgas bija gadījumos, kad ārstēšanas rezultātus ietekmēja laiks un pacientus uz atbilstošām slimnīcām pēc SMC telefoniskām konsultācijām pārveda NMP brigādes. Salīdzinoši ar iepriekšējo gadu pieaudzis arī SMC konsultāciju skaits NMP brigādēm, (galvenokārt kardiologiem un bērnu IT ārstiem) (skat. 16. attēlu). SMC atbalsta apjoms slimnīcās uzskaitīts un analizēts ņemot vērā Stacionāro ārstniecības iestāžu līmeņus (I – V), kuri noteikti MK noteikumos Nr. 555.¹⁰

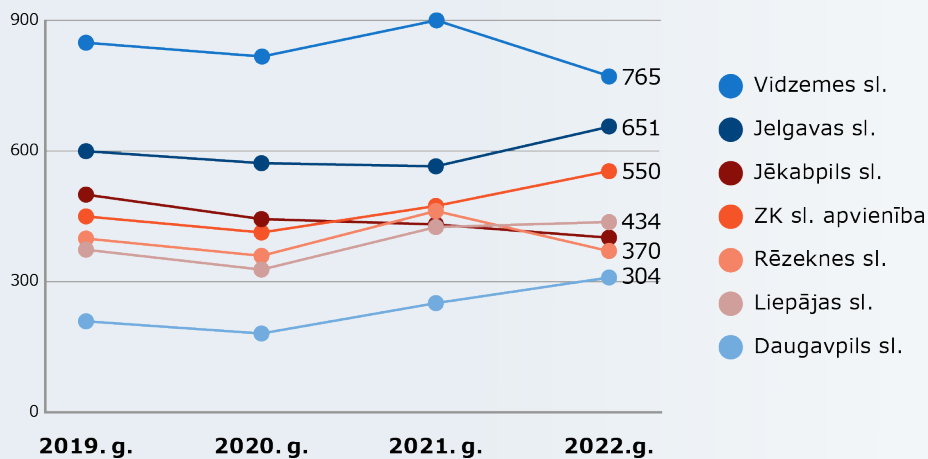
17. attēls. **Atbalsts universitātes slimnīcām (V līmenis)**

Universitātes slimnīcās sniegti **23 %** no SMC pakalpojumiem (skat. 17. attēlu). Pieaugums par 2 %, salīdzinot ar 2019. gadu, galvenokārt saistīts ar atsevišķu specialitāšu ārstu trūkumu slimnīcās un nespēju nodrošināt palīdzību šajā profilā ārpus normālā darba laika.

¹⁰ 2018. gada 28. augusta MK noteikumu Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" 6. pielikumā.

18. attēls. **Atbalsts IV līmeņa slimnīcām**

IV līmeņa slimnīcās sniegti **43 %** no SMC pakalpojumiem (skat. 18. attēlu). Pieaugums 3 % salīdzinot ar 2019. gadu. SMC telefonisko konsultāciju gadījumu un izsaukumu skaits samazinājies Vidzemes slimnīcā, bet visvairāk pieaudzis ZK slimnīcu apvienības, Jelgavas un Daugavpils slimnīcās.

19. attēls. **SMC atbalsts III līmeņa slimnīcām**

III līmeņa slimnīcās sniegti **23 %** no visiem SMC pakalpojumiem, kas ir tāds pats kā 2019. gadā. Slimnīcu grupas ietvaros SMC pakalpojumu skaits visvairāk pieaudzis Madonas, Cēsu un Kuldīgas slimnīcās, bet Ogres slimnīcai joprojām atbalstu nācies sniegt visbiežāk (skat. 19. attēlu).

II līmeņa slimnīcās un specializētajās slimnīcās SMC darba apjoms sastādīja **9 %** no visiem pakalpojumiem.

Kopumā vislielākais darba apjoms no SMC ārstiem ir bijis neiroķirurgiem un kardiologiem (skat. 20. attēlu). Salīdzinoši ar Covid-19 pandēmijas periodu, samazinājies darba apjoms infektiologiem un reanimatologiem, bet pieaudzis kardiologiem, gastroenterologiem, bērnu IT ārstiem, mutes, sejas un žokļu ķirurgiem.

20. attēls. **Desmit pieprasītākās SMC specialitātes (konsultāciju un izsaukumu skaits)**

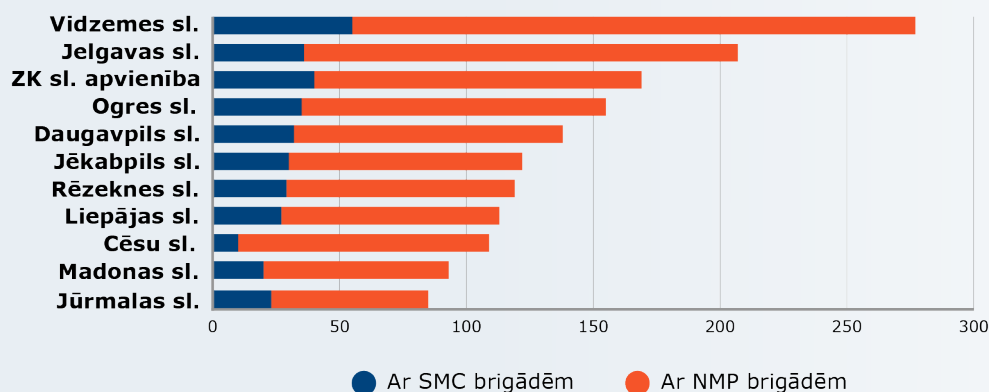
Kopumā SMC izsaukumos 2022. gadā 55 % gadījumu tika veiktas manipulācijas vai operācijas, 40 % gadījumu pacienti tika pārvesti uz citiem atbilstoša līmeņa stacionāriem, bet 5 % gadījumu sniegtas speciālistu konsultācijas uz vietas (skat. 21. attēlu). Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem, 2022. gadā SMC brigāžu pārvešanas apjoms uz Universitātes slimnīcām ir līdzvērtīgs (skat. 22. attēlu).

21. attēls. **SMC izsaukumu rezultāti**

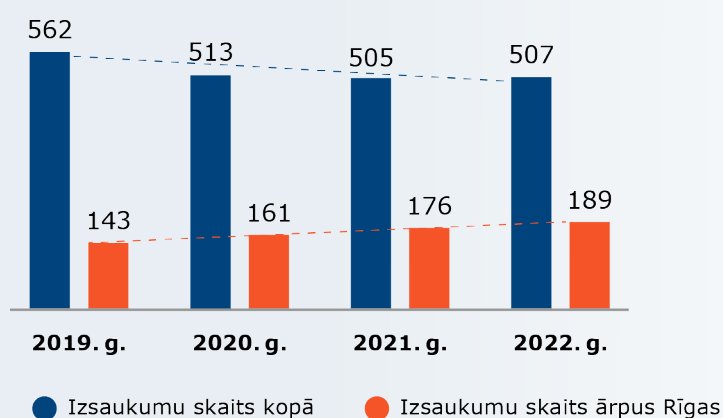
22. attēls. **Pārvešanu starp slimnīcām ar SMC brigādēm galamērķi**

Specializētās NMP saņemšanai Rīgas slimnīcās pacienti visvairāk pārvesti gan ar SMC gan arī NMP brigādēm no Vidzemes un Jelgavas slimnīcām, ZK slimnīcu apvienības, Ogres un Daugavpils slimnīcām (skat. 23. attēlu).

23. attēls. **Slimnīcas, no kurām 2022. gadā pacienti visvairāk pārvesti specializētās NMP saņemšanai uz Universitātes un specializētām slimnīcām**

24. attēls. **SMC neonatologu brigādes izsaukumi**

Līdz 37 % (2019. g. 25 %) pieaudzis izsaukumu skaits, kad neonatologu brigādes devās palīgā kolēģiem ārpus Rīgas esošajās slimnīcās (skat. 24. attēlu).

Pieaudzis arī gadījumu skaits (41 %), kuros transportēšanas laikā izmantots speciālais plaušu ventilācijas režīms (CPAP vai PMV) (2019. g. 30 %). Hipotermijas iekārta tika pielietota 27 gadījumos.

Savlaicīga neonatologu izsaukumu izpilde bija iespējama, pateicoties tam, ka **atbilstoši Stratēģijā noteiktiem rādītājiem katru dienu "uz līnijas" atradās divas speciāli aprīkotas neonatologu brigādes** un bija pieejami ar mūsdienīgām neonatoloģijai specifiskām tehnoloģijām aprīkoti trīs OMT.

NBS helikopteri 2022. gada laikā ziemā nebija iespējams iesaistīt. Medicīniskās transportēšanas uz/no ārzemēm veiktas 5 gadījumos.

Turpinoties telefonisko konsultāciju un konsīliju procesa pilnveidošanai, bija iespējams nepieciešamo palīdzību nodrošināt savlaicīgāk, atbilstošākā veidā un racionālāk izmantojot resursus. Telemedicīnas pakalpojumu izmantošanas rezultātā ķirurģisko specialitāšu ārsti varēja mērķtiecīgi doties uz slimnīcām un veica operācijas vidēji 94 % no izsaukumiem.

Sūdzības par specializētās NMP sniegšanu nav saņemtas. Analizēti 6 pacientu drošības gadījumi. Saņemti 64 problēmu ziņojumi par sarežģījumiem izsaukumu izpildīšanā un savlaicīgi tika veiktas korektīvās darbības. Sniegto pakalpojumu kvalitāte tika uzraudzīta arī, noklausoties problemātisko gadījumu sarunu ierakstus un izvērtējot medicīniskās dokumentācijas ierakstus. Nepieciešamības gadījumā tika veiktas pārrunas ar iesaistīto personālu.

Atbilstoši Stratēģijai tika iegādātas divas jaunas tehnoloģijas (kapsula bērnu transportēšanai un portatīvais USG), kas nodoti vairāku specialitāšu grupu lietošanā dežūru režīmā. Kā arī bija pieejami seši jauni OMT un 96 % no SMC nodarbināto ārstniecības personu amatu grupām strādāja ne mazāk kā 4 personas katrā grupā. Kritiski nepietiekošs ārstu skaits joprojām ir gastroenterologu specialitātes grupā (3).

2.4. Sniegtās NMP kvalitātes uzraudzība, izvērtēšana un pacientu drošība

Lai nodrošinātu pēc iespējas kvalitatīvāku un drošāku NMP pirmslimnīcas etapā, Dienesta **Stratēģijā** **izvirzīti vairāki rezultatīvie rādītāji:**

81 % (2021. gadā – 76 %) pacientu, kuriem 2022. gadā noteikta diagnoze – AKS ar ST elevācijām, 2 h laikā no pirmā kontakta ar NMP brigādi tika nogādāti stacionāros perkutānai koronārai intervencei, **pārsniedzot stratēģiskajā mērķī noteiktos 75 %.**

Pacientu īpatsvars, kuriem laiks no pirmā kontakta ar NMP brigādi līdz diagnozes – AKS ar ST elevācijām, noteikšanai nepārsniedz 10 min, 2022. gadā sasniedza 81,5 %. Stratēģijā noteiktais rādītājs nav salīdzināms ar iepriekšējiem gadiem, metodikas un kritēriju maiņas dēļ.

Pacientu ar diagnozi – hiperakūts insults, īpatsvars, pie kuriem NMP brigādes pavadītais laiks no ierašanās brīža līdz transportēšanas uzsākšanai uz stacionāru ar Insulta vienību nepārsniedz 15 min., **2022. gadā sasniedza 39 %, kas ir labāks kā 2021. gadā – 36 %, un pārsniedz Stratēģijā noteiktos 35 %.**

Stundas laikā, no NMP izsaukuma pieteikšanas, stacionāros nogādāto pacientu ar diagnozi – politrauma, **īpatsvars 2022. gadā bija 34 %** (2021. gadā – 33 %), **izpildot Stratēģijā noteikto.**

Ārpus stacionāra dzemdībās NMP brigādes klātbūtnē nav mirusi neviena dzemdētāja un neviens jaundzimušais.

Medicīniskās kvalitātes uzraudzība

2022. gadā Dienestā izvērtēšanai un izskatīšanai saņemti 244 (2021. gadā – 295) iesniegumi par sniegto NMP kvalitāti t.sk., 28 gadījumos rosinātas pārbaudes lietas, savukārt **saņemto pamatoto sūdzību skaits bija 57 (0,017 % no izpildīto (rezultatīvo) izsaukumu skaita) jeb par 9 sūdzībām mazāk kā 2021. gadā, un tomēr vairāk kā 50 sūdzību kā noteikts Stratēģijā.** Saņemto pamatoto sūdzību skaitu ietekmē NMP nodrošināošā personāla zināšanu un prasmju līmenis, kā arī pieredze, attieksme, saskarsmes kultūra un spēja pilnveidoties NMP nodrošināšanā, strādājot Dienestā.

2022. gadā Dienestā par OVC darbu reģistrētas un izanalizētas 40 sūdzības (0,006 % no ienākošo '113' zvanu skaita), no kurām pamatotas vai daļēji pamatotas bijušas 14. Galvenokārt sūdzības saistītas ar atteiktiem izsaukumiem, kur stāvoklis nebija dzīvībai vai veselībai kritisks, un NMP brigāde netika nosūtīta. Lai mazinātu ienākošo sūdzību skaitu, tika vairākkārtīgi pārskatīts un pilnveidots lēmuma pieņemšanas algoritms, kas ir palīgīdzeklis dispečeram, lai nosūtītu vai atteiktu NMP brigādes došanos uz izsaukumu. Savukārt saņemto pateicību skaits par OVC darbību 2022. gadā bija 11.

Pacientu drošības ziņošanas-mācīšanās sistēmā reģistrēti 46 ar pacientu drošību saistīti atgadījumi. **Stratēģijā noteiktais rezultatīvais rādītājs – 90, netika sasniegts.** Ietekmējošie faktori vairāki, t.sk. nevēlamu atgadījumu ziņošanas kultūras lēnā veidošanās un attīstība, ilgstoši vakantā Pacientu drošības sistēmas vadītāja amata vieta u.c. apstākļi.

Pilnveidojot Dienesta vienoto iesniegumu/sūdzību par sniegtās NMP kvalitāti reģistru, kurā kā klasifikators ir iekļauts Veselības inspekcijas rekomendētais veselības aprūpes sūdzību analīzes rīks, kas pielāgots Dienesta darba specifikai, turpinājās darbs pie Dienesta saņemto iesniegumu izskatīšanas.

Konstatēto neatbilstību gadījumos noteikti un īstenoti korektīvie pasākumi, piemēram, mērķtiecīgu, fokusētu praktisko treniņu apmeklējums Dienestā, zināšanu pilnveidošana, piedaloties ESF finansētosursos atbilstoši noteiktajai nepieciešamībai. Pārbaudes lietu izskatīšana, iesniegumu izvērtēšana un atbildes vēstuļu sūdzību iesniedzējiem sagatavošana veikta noteiktajā termiņā, nodrošināta rezultātu apkopošana un analīze.

Pilnveidotās un vadītās sistēmas ir tik stipras, cik stiprs ir tās vājākais posms. 2022. gadā mērķtiecīgi un sistēmiski tika turpināts darbs pie medicīniskās kvalitātes un pacientu drošības sistēmu pilnveidošanas, neraugoties uz periodiski vakantajām, ar minētajām sistēmām saistītajām amatu vietām, Covid-19 pandēmijas un radiācijas avārijas draudu radītajiem riskiem un izaicinājumiem. Lai kvalitatīvi tiktu nodrošināta Dienesta pamatfunkcija un īstenota misija, būtiskākais no visiem izaicinājumiem ir nepietiekamais atbilstošas kvalifikācijas, ar klīnisku pieredzi ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu skaits.

Nolūkā izvērtēt medikamentu, medicīnisko materiālu, medicīnisko iekārtu (medicīnisko tehnoloģiju) un ārstniecisko metožu pielietošanu Dienestā, to efektivitāti, izmantošanas pārtraukšanu vai aizstāšanu ar citām metodēm vai tehnoloģijām, kā arī izvērtēt aktuālo informāciju un jaunus ieteikumus un algoritmus, kas ir saistīti ar medicīnisko tehnoloģiju un ārstniecisko metožu pielietošanu Dienestā, ir izveidota Medicīnisko tehnoloģiju komisija (MTK).

MTK 2022. gada laikā Dienesta direktorei iesniedza 15 atzinumus – 10 par medicīnisko tehnoloģiju un ārstniecisko metožu pielietošanu Dienestā un 5 par Dienestā izstrādātiem ieteikumiem, kas ir saistīti ar medicīnisko tehnoloģiju un ārstniecisko metožu pielietošanu. MTK locekļi piedalījās ideju darbnīcas "EMY efektivizācija, birokrātijas mazināšana" darbā un Dienesta jaunā OMT prototipa izvērtēšanā, sniedzot priekšlikumus uzlabojumiem.

Nozīmīgākie notikumi 2022. gadā NMP kvalitātes uzraudzībā:

1. Pilnveidots Dienestā saņemto iesniegumu/sūdzību par sniegtās NMP kvalitāti vienotais reģistrs, kurā kā viens no klasifikatoriem ir iekļauts Dienesta darba specifikai pielāgots veselības aprūpes sūdzību analīzes rīks (VASAR);
2. Dienestā saņemto iesniegumu/sūdzību par sniegtās NMP kvalitāti izvērtēšanā iesaistīti brigāžu atbalsta centra vadītāji;
3. Pilnveidota datu par medicīnisko kvalitāti apkopošana un analīze IS programmā "Datu analīzes risinājums" (DAR);
4. Kvalitātes uzraudzības nolūkos ir uzlabota informācijas apmaiņa ar slimnīcām, saņemot pacientu drošības ziņojumus.

2.5. Gatavības nodrošināšana dažādās ārkārtas situācijās

Ārkārtas situācija (ĀS) ir situācija, kas apdraud Dienesta darbības nepārtrauktības nodrošināšanu, t.i., ārkārtas medicīniskā situācija un/vai ārkārtas sabiedrības veselības situācija un katastrofas.

Pārskata periodā gatavība ĀS tika uzturēta un pilnveidota Dienestam darbojoties vairāku reālu ĀS pārvaldīšanā kā arī piedaloties organizētās mācībās.

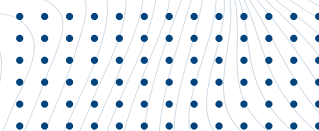
Mūsdienu pasaulē notiekošie procesi – pasaules iedzīvotāju skaita pieaugums, ražošanas attīstība, satiksmes intensitātes pieaugums, klimata pārmaiņas, bruņotie konflikti un terorisma draudi – nosaka visu veidu katastrofu un tajās cietušo cilvēku skaita pieaugumu.

Dienesta rīcību ĀS un to draudu gadījumos un sadarbības nodrošināšanu ar citiem iesaistītajiem dienestiem nosaka Dienesta ĀS vadības plāns.

Dienesta noteiktie uzdevumi ĀS pārvaldīšanas un sadarbības nodrošināšanai ir:

- nodrošināt un organizēt Dienesta darbības nepārtrauktību ĀS;
- nodrošināt koordināciju, komunikāciju un sadarbību starp Dienesta struktūrvienībām;
- plānot, uzturēt un atjaunot nepieciešamos medicīniskos resursus ĀS;
- nodrošināt sadarbību ar ĀS pārvaldīšanā iesaistītajām institūcijām;
- apmācīt un trenēt Dienesta personālu ĀS paredzēto uzdevumu veikšanai;
- plānot un organizēt apmācību un mācības ĀS pārvaldīšanā un seku likvidēšanā;
- informēt sabiedrību par pasākumiem, kas veicami ĀS, lai nodrošinātu pirmās palīdzības sniegšanu un mazinātu iespējamo kaitējumu veselībai, kā arī informēt par Dienesta darbībām;
- veikt ĀS pārvaldīšanai nepieciešamās informācijas uzskaiti.¹¹

Lai pārvaldītu šīs ĀS, tiek sasauktas Ārkārtas vadības grupas (ĀVG) sanāksmes (2022. gadā – kopā 36). Tā ir Dienesta vadības, SV vadītāju un speciālistu veidota grupa, kura var tikt sasaukta ĀS un to draudu gadījumos, lai koordinētu ĀS pārvaldīšanā un seku likvidēšanā iesaistīto Dienesta SV rīcību un sadarbību ar citiem dienestiem un izveidotajām operatīvās vadības struktūrām. Atbilstoši ĀS vai ĀS draudu attīstībai un nepieciešamībai situācijas pārvaldīšanā iesaistīt konkrētus darbiniekus, Dienestā ir izveidotas apziņošanas grupas. ĀVG monitorē ĀS attīstības gaitu un seku likvidēšanas darbu norisi, t.sk. NMP sniegšanu cietušajiem un to nogādāšanu ārstniecības iestādēs, analizē un prognozē ĀS attīstības gaitu, pieņem lēmumus par seku likvidēšanas darbu organizāciju, uztur kontaktus ar OVC un vadības posteni notikuma vietā, kā arī apstiprina Dienesta informāciju sniegšanai masu medijiem.

¹¹ Eiropas Sociālā fonda projekta Nr. 9.2.6.0/17/I/001 "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla kvalifikācijas uzlabošana" metodiskais materiāls "ĀRKĀRTAS SITUĀCIJAS AR DAUDZ CIETUŠAJIEM, T. SK. NO TOKSISKAS VIELAS IEDARBĪBAS, PĀRVALDĪŠANA", 2021

Aktuālākie ĀVG sasaukšanas iemesli Dienestā:

2021.–2022. gadā Dienestā darbs noritēja **Covid-19 pandēmijas organizēšana apstākļos**. ĀVG pieņemti lēmumi par IAL lietošanu, sakarā ar pieaugošo izsaukumu skaitu, par maksas pakalpojumu apturēšanu, pārvešanu skaita samazināšanu, par papildu slodzes un 24/7 režīma noteikšanu ĢAKT speciālistiem, kā arī NMP brigāžu komplektēšana sakarā ar personāla trūkumu DNL dēļ.

Vairākas ĀVG sanāksmes sasauktas,

- **izsludinot Dienestā ĀS un ārkārtas reaģēšanas (paaugstinātas gatavības) režīmus** sakarā ar Darbības nepārtrauktības plānā noteikto monitorējamo operativitātes datu (ienākošo zvanu OVC, izpildīto izsaukumu un nenokomplektēto NMP brigāžu skaits) kritisko robežu sasniegšanu. Šo režīmu laikā, lai nodrošinātu Dienesta darbības nepārtrauktību, kā arī lemjot par ĀS režīma pārtraukšanu.

2022. gadā Dienestā sākotnēji gatavības režīms bijis noteikts no 7. oktobra, tomēr no 27. decembra līdz 2023. gada 18. janvārim tika noteikta ĀS;

- lai lemtu par **Dienesta uzdevumiem sakarā ar Latvijas - Baltkrievijas pierobežā izsludināto ĀS**, Baltkrievijas varas iestāžu organizētās Tuvo Austrumu bēgļu, kuri joprojām cenšas nelegāli iekļūt Eiropā, krīzes dēļ. Tā konkrētā valsts teritorijā tika izsludināta 2021. gada 10. augustā un, vairākkārtīgi pagarinot, pašlaik spēkā līdz 2023. gada 10. maijam. Dienests pēc Robežsardzes pieprasījuma nodrošina neatliekamo palīdzību robežpārkāpējiem, kuriem tāda nepieciešama;
- lai **stiprinātu Dienesta gatavību rīcībai radiācijas apdraudējuma gadījumā**, sakarā ar karadarbību Ukrainā, pieaugot šādam riskam. Pieņemti lēmumi par kārtības un algoritmu izstrādi rīcībai radiācijas apdraudējuma gadījumā, par saņemto radiācijas mērierīču sadali struktūrvienībām, kā arī par izglītojošiem semināriem darbiniekiem. 2022. gadā Dienestā organizēti divi semināri par radiāciju, kā arī Dienesta darbiniekiem plānotas apmācības radiācijas mērierīču lietošanai.

Lai pilnveidotu gatavību ĀS Dienesta **Stratēģijā izvirzīts uzdevums pilnveidot un aktualizēt Ārkārtas situāciju vadības plānu (ĀSVP). Stratēģijas darbības četru gadu periodā aktualizētas 3 ĀSVP versijas, no kurām pēdējā 2022. gada nogalē.**

Reaģējot uz aktuālo apdraudējumu reģionā ĀSVP papildināts ar sadaļu *Pulcēšanās vietas un darbinieku rīcības principi ierobežotu sakaru gadījumā*, aktualizēts un papildināts ĀVG sastāvs un precizēta darbinieku piesaiste tās deleģētu uzdevumu veikšanai, papildinātas sadaļas par Objektu drošības un apsardzes pastiprināšanu un Dienesta struktūrvienību evakuācijas organizāciju, kā arī definēti riski ĀS un noteikta to pārvaldības kārtība.

Tāpat papildināts pielikums *Kritiskā personāla saraksts, no jauna izveidots pielikums Rekomendācijas rīcībai, saņemot zvanu par sprādzienbīstamu priekšmetu, identificējot izlūkošanas aktivitātes vai saņemot aizdomīgu pasta sūtījumu*.

2022. gadā ĀSVP ieviests formulējums, ka Plāna aktualizāciju nepieciešamības gadījumā veic pēc reālas ĀS pārvaldīšanas pieredzes un/vai ĀS mācību rezultātu izvērtēšanas, bet ne retāk kā reizi divos gados.

Savukārt 2020.-2021. gada periodā atbilstoši aktuālajam apdraudējumam – Covid-19 pandēmijai, pamatā visa uzmanība tika veltīta šī riska pārvaldībai un Dienestā tika izstrādāts un ieviests Covid-19 Risku plāns.

Viens no Dienesta noteiktajiem uzdevumiem ĀS pārvaldīšanas nodrošināšanai ir atbilstoši aktuāļajiem riskiem un apdraudējumiem, plānot un organizēt mācības un dalību citu dienestu organizētajās mācībās ĀS pārvaldīšanā un to seku likvidēšanā, izspēlējot mācību scenārijus, trenēt Dienesta personālu rīcībai reālās ĀS. Tādēļ Stratēģijā tika iekļauts rādītājs, nosakot paredzamo mācību skaitu gadā. **Rezultātā pēdējo četru gadu periodā Dienestā organizētas 72 mācības, no kurām 30 mācības tieši 2022. gadā.** 2020. un 2021. gadā netika organizētas tik daudz mācības, cik bija plānotas, kas skaidrojams ar Covid-19 pandēmiju, kad daļa mācību tika atceltas uz nenoteiktu laiku.

Reaģējot uz ģeopolitisko situāciju, stiprināta civilmilitārā sadarbība organizējot dalību NBS un Zemessardzes rīkotajās plaša mēroga mācībās, kurās izstrādāti un praksē nostiprināti civilo un militāro mediku sadarbības principi militāra konflikta gadījumā: vienotas medicīniskās dokumentācijas aizpildīšana, sakaru procedūras izmantojot rācības un pielietojot NATO fonētisko alfabētu un saziņas frāzes (ņemot vērā, ka LV teritorijā uzturas NATO paplašinātās klātbūtnes kaujas grupa), pacientu (no militārā transporta – OMT) pārņemšana noteiktā vietā, pacientu pārņemšanas punkta atrašana, orientējoties kartē pēc koordinātām. Nozīmīga pieredze, visiem dienestiem darbojoties VDD vadībā, gūta, nodrošinot Dienesta dalību mācībās ar daudziem cietušajiem incidentā, kas klasificēts, kā terorisms (Liedags 2022). Trenēta Vadības ārsta darbība notikuma vietā, iesaistot divus šķirošanas ārstus, kā arī stiprinātas iemaņas cietušo asistēšanai, pārvedot ar helikopteru uz ārstniecības iestādi.

Tāpat dienestu sadarbība stiprināta un rīcības algoritmi pārbaudīti darbojoties specifiskā vidē - aviācijas negadījumos lidostā. Gan Rīgas un Liepājas lidostās, gan Lielvārdes militārajā lidlaukā organizētās mācībās izspēlēja NMP sniegšana negadījumā ar daudziem cietušajiem, praksē t.sk. pārbaudot piekļuves maršrutus lidlaukiem un ievērojot brīvas pārvietošanās ierobežojumus lidostas teritorijā.

Organizēta arī dalība vairākās mācībās ar izspēlētām bīstamu ķīmisku un ugunsbīstamu vielu noplūdēm. Trenēta sadarbība ar Glābšanas darbu vadītāju notikuma vietā un cietušo, kas atradušies bīstamajā zonā, pārņemšanā no VUGD.

Kopā par dalību mācībās Dienesta personālam 2022. gadā izsniegtas vairāk kā 300 apliecības.

Pēdējo gadu izaicinājumi, ko radīja Covid-19 pandēmija un aktuālie drošības jautājumi saistībā ar mainīgo ģeopolitisko situāciju, ko izraisīja Krievijas Federācijas uzsāktais karš Ukrainā, ir aktualizējis jautājumu par katastrofu medicīnas sistēmas, kā arī valsts materiālo rezervju sistēmas gatavības nozīmīgumu dažāda veida ĀS un katastrofām, tai skaitā militāram apdraudējumam.

2.6. Katastrofu medicīnas sistēmas darbības plānošana un organizēšana

Katastrofu medicīnas (KM) sistēma ir civilās aizsardzības sistēmas un nacionālās drošības sistēmas sastāvdaļa. Ar to saprot valsts līmenī koordinētu pasākumu kopumu, ko veic ārstniecības iestādes un citas veselības aprūpes nozares institūcijas, lai ĀS glābtu cilvēku dzīvību un mazinātu postošo ietekmi uz sabiedrības veselību.

Par KM sistēmas organizēšanu atbildīga ir Veselības ministrija, taču sistēmas praktisko ieviešanu plāno, vada un koordinē Dienesta Katastrofu medicīnas centrs (KMC).

Veselības aprūpes sistēmas spēja reaģēt un pārvarēt ĀS ietekmē visu sabiedrību kopumā, tajā skaitā arī sociālekonomisko situāciju, ko pierādīja Covid-19 pandēmijas izraisītās sekas. Tās, cik labi veselības aprūpes sistēma spēj reaģēt ĀS, ir atkarīgs no tā, cik labi organizēta un gatava ir sistēma. Būtiskākie no pamatelementiem ir aktuāli un funkcionējoši ĀS pārvaldīšanas plāni, pietiekama resursu pieejamība šo plānu izpildei un resursu izmantošanai apmācīts personāls.

Kā ES, NATO un PVO dalībvalstij, Latvijai un tās KM sistēmai ir saistošas šo organizāciju noteiktās prasības, kas nosaka valstīm nepieciešamību veidot un uzturēt veselības nozares gatavības un reaģēšanas spējas ĀS, ar mērķi aizsargāt, uzraudzīt un nodrošināt sabiedrības veselības drošību, kā arī ĀS novērst un mazināt ĀS nodarīto kaitējumu un postošo ietekmi uz cilvēku veselību.

Dienests īsteno šīs sistēmas metodiskas plānošanas un koordinēšanas funkciju valsts līmenī. Viens no nozares stratēģiska līmeņa dokumentiem ĀS pārvaldīšanai ir Valsts katastrofu medicīnas plāns (VKM plāns), kuru Dienests ikgadēji aktualizē un saskaņo ar virkni citām iesaistītām institūcijām. Minētajā dokumentā ir aprakstīta reaģēšana un savstarpējā sadarbība dažādu apdraudējumu gadījumā, piemēram, bīstamo un citu infekcijas slimību uzliesmojuma gadījumā vai ķīmiskas katastrofas (avārijas) gadījumā. VKM plāns ietver arī virkni rekomendācijas, kas paredzētas slimnīcu katastrofu medicīnas plānu izstrādei. 2022. gadā pēc gūtās pieredzes Covid-19 pandēmijas laikā un izdarītajiem secinājumiem tika uzsākts darbs pie VKM plāns pielikuma¹² pārskatīšanas. Pamatojoties uz pieredzi, kas gūta 2021. gadā, kad veselības nozare, izvērtējot strauji pieaugošo pacientu skaitu stacionāros un pieejamos medicīniskos resursus, pirmo reizi pieprasīja starptautisko palīdzību, tika aktualizēts VKM plāna pielikums Nr. 23.¹³

2022. gadā turpināts darbs un pilnveidots VKM plāna pielikums Nr.26,¹⁴ iekļaujot jaunas informācijas apmaiņas un sadarbības shēmas, dažādu scenāriju gadījumā.

Veselības nozares gatavības stiprināšana ĀS, veicinot starpinstitutionālo sadarbību, organizējot KM sistēmas mācības, plānojot un uzturot nepieciešamos medicīniskos resursus, integrējot KM sistēmu civilās aizsardzības un nacionālās drošības sistēmā, ir viens no ilgtermiņa stratēģiskiem uzdevumiem. Lai realizētu nozares noturībspēju stiprināšanu, būtiska ir sagatavotības paaugstināšana visa veida apdraudējumiem.

Tā ietvarā, Dienests nodrošināja dalību dažāda formāta darba grupās:

1. VM izveidotajā darba grupā, kas risina veselības aprūpes nodrošināšanas jautājumus Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas kara dēļ ieradušies Latvijā.
2. Valsts vides dienesta Radiācijas drošības centra darba grupā par radiācijas drošību, kā ietvarā sniegta informācija un priekšlikumi Valsts mēroga radiācijas avāriju pārvaldībai un seku likvidēšanai.¹⁵
3. Visaptverošās valsts aizsardzības pasākumu ieviešanai, nodrošināta dalība Visaptverošās valsts aizsardzības ieviešanas uzraudzības un koordinācijas darba grupā un veselības aprūpes un medicīnas jomas darba apakšgrupā.
4. Tāpat turpinoties darbam Covid-19 seku likvidēšanas pasākumu izpildei, kas vienlaicīgi ļauj stiprināt gatavību rīcībai citu infekcijas slimību uzliesmojumu gadījumā, nodrošināta dalība VM darba grupā "Covid-19 infekcijas ierobežošanas Ārstniecības darba grupa", "Par medicīnisko skābekli slimnīcās", kā arī piedaloties informācijas sniegšanā VM informatīvajam ziņojumam "Par veselības aprūpes nozares iziešanu no Covid-19 izraisītās krīzes 2021/22. gada rudens/ziemas periodā un gatavošanos 2022/23. gada rudens/ziemas scenārijiem".
5. Dienests 2022. gadā ir pārskatījis un sniedzis ieteikumus Valsts civilā aizsardzības plāna pilnveidošanai, kā arī piedalījies valsts civilās aizsardzības mācībās "RADEX" dažādu apdraudējuma situāciju izspēlei starpinstitutionu līmenī, kā arī nodrošināta dalība 7 civilās aizsardzības un civilmilitārajās mācībās par gatavību un reaģēšanu ārējā militāra apdraudējuma gadījumā.
6. Dienests piedalījies un sniedzis informāciju VM informatīvajam ziņojumam "Veselības ministrijas priekšlikumi par minimālajiem pasākumiem gatavībai ķīmisku, bioloģisku, radioloģisku un kodoldrošības apdraudējumu (CBRN) situācijai vai to draudu gadījumā". Pēdējā gada laikā īpaša uzmanība pievērsta nozares gatavībai CBRN gadījumā un civilmilitārās sadarbības pilnveidošanai, īstenojot vairākas praktiskas un teorētiskas mācības, kā arī izglītojot ārstniecības personas un pilnveidojot rīcības algoritmus radīto apdraudējumu mazināšanai. Organizēti un novadīti pieci semināri 36 stacionāro ārstniecības iestāžu pārstāvjiem par katastrofu medicīnas sistēmas un civilmilitāro sadarbību. Lai veicinātu veselības nozares vienotu rīcību un sadarbību, koordinējošo lēmumu pieņemšanai nozarē tika organizētas Valsts operatīvās medicīniskās komisijas mācības "Vienlaicīga vairāku stacionāro ārstniecības iestāžu evakuācijai". Uzsāktais darbs pie iepriekšminēto noturībspēju stiprināšanas veselības aprūpes sistēmā tiek turpināts arī 2023. gadā.

¹² VKM plāns pielikums Nr. 2. "Gatavība un rīcība infekcijas slimības izraisīta apdraudējuma un ārkārtas situācijas gadījumā"

¹³ VKM plāna pielikums Nr. 23 "Starptautiskās palīdzības pieprasīšana un saņemšana"

¹⁴ VKM plāna pielikums Nr. 26 "Gatavība un rīcība kara, militārā iebrukuma vai to draudu gadījumā"

¹⁵ „Algoritms valsts mēroga radiācijas avārijās” un „Vietēja mēroga radiācijas avārijas algoritms uz valsts robežas”, MK noteikumu „Prasības attiecībā uz sagatavotību radiācijas avārijai un rīcību šādas avārijas gadījumā” projektam.

Saskaņā ar VM deleģējumu Covid-19 pandēmijas laikā Dienests uzņēms veikt veselības nozares apgādēs koordinatora pienākumus, kas noteikti saskaņā ar MK noteikumiem.¹⁶ Dienests nodrošināja prioritāro institūciju vajadzību saraksta uzturēšanu veselības nozares institūciju un stacionāro ārstniecības iestāžu vajadzībām. Tika apkopota informācija par epidemioloģiskās drošības nodrošinājuma resursu (individuālie aizsardzības līdzekļi, dezinfekcijas līdzekļi, SARS-CoV-2 vīrusa antigēna noteikšanas testi) veselības nozares iestādēs, kā arī uzturēts rezervju saraksts. Apkopota un analizēta informācija par stacionāro ārstniecības iestāžu epidemioloģiskās drošības nodrošinājuma resursu pieejamību. Sniegti priekšlikumi par turpmāko epidemioloģisko drošības nodrošināšanas resursu procesu un uzturēšanu. Līdz MK turpmāko lēmumu pieņemšanai Dienests turpina nodrošināt veselības nozares apgādēs koordinatora pienākumus.

Viens no KM sistēmas stūrakmeņiem ir ārstniecības iestādes, to gatavība un spēja reaģēt ĀS. Nozares izaicinājumi jebkurā ĀS ir personāla resursa un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums vienlaicīgi daudz cietušo gadījumā. Lai pārvaldītu un koordinētu pacientu plūsmu, būtisku lomu nosaka resursu uzturēšana par stacionāro ārstniecības iestāžu pieejamiem resursiem. Dienests jau Covid-19 pandēmijas sākuma fāzē atbalstīja mērķi ieviest sistēmu – Stacionāro Ārstniecības iestāžu resursu informācijas sistēma (SAIRIS). Sistēma ir ieviesta un 2022. gada laikā ir veikti pilnveidošanas pasākumi, kas turpmāk sniegs lielu atbalstu gatavības plānošanai un rīcībai jebkuras ĀS gadījumā. SAIRIS tiek uzturēta informācija par valsts un pašvaldības stacionāro ārstniecības iestāžu resursiem. Dienests veic ikdienas informācijas uzraudzību SAIRIS par stacionāro ārstniecības iestāžu datu ievadi, monitorē Covid-19 un citu profilu gultu noslodzi, veic datu analīzi. Izveidotas jaunas informācijas datu kopas, kā arī papildinātas esošās, tajā skaitā iekļautas VKM plāna 13. pielikuma "Slimnīcu resursu apkopojums" resursu grupas. Dienests piedalās NVD izveidotajā SAIRIS un NSIS (Nozares statistikas informācijas sistēmas) izmaiņu vadības padomē, kurā tiek nodrošināta turpmākā SAIRIS pilnveidošana un attīstība. Sniegti priekšlikumi MK noteikumu projekta "Noteikumi par stacionāro ārstniecības iestāžu resursu informācijas sistēmu" izstrādē.

Kā arī ikgadēji, VKM plāna aktualizācijas procesā, lai saņemtu informāciju par visas veselības nozares resursu kapacitāti, papildus informācijai par resursu uzturēšanu valsts un pašvaldības ārstniecības iestādēs tiek aktualizēta informācija par privāto ārstniecības iestāžu resursiem un kapacitātēm.

2.6.1. Slimnīcu gatavība ĀS

ĀS svarīga ir visu veselības nozares institūciju vienota izpratne par rīcību un reaģēšanu. Covid-19 pandēmijas laiks apliecināja veselības nozares spēju adekvāti reaģēt un sadarboties atbilstoši slimnīcu katastrofu medicīnas plānos noteiktajam un praktiskajās mācībās iepriekš apgūtajam.

Lai plānotu gatavību reaģēt ĀS, slimnīcas izstrādā KM plānus, aprakstot tajos gatavības un reaģēšanas procesus un darbības. Šo plānu izstrādē tiek ņemts vērā gan nozares normatīvo aktos¹⁷ noteiktais, gan saistošo likumu¹⁸ un MK noteikumu prasības,¹⁹ kā arī pašu slimnīcu iekšējās kārtības, rīkojumi, noteikumi. 2022. gadā būtiska uzmanība tika pievērsta ārstniecības iestāžu darbības nepārtrauktības plānošanai, piemēram, jautājumiem par personāla kapacitāti, alternatīviem enerģijas resursiem elektrības padeves pārrāvuma gadījumā un alternatīvu pakalpojuma sniedzēju apzināšana u.c. Slimnīcu KM plānus līdz šim izstrādāja 31 NMP sniedzošā slimnīca, bet 2022. gadā, atbilstoši Dienesta izstrādātajām vadlīnijām, plānu izstrādi uzsāka arī 5 pirmā līmeņa slimnīcas, kuras sniedza atbalstu pacientu ārstēšanā iepriekš minētajai 31 slimnīcai Covid-19 pandēmijas laikā. Dienests sniedz metodisku atbalstu slimnīcu katastrofu medicīnas plānu izstrādē, izskata aktualizēto plānu atbilstību noteiktajiem regulējumiem un šos plānus saskaņo.

¹⁶ 2021. gada 13. maija MK noteikumi Nr. 308 "Noteikumi par prioritāro institūciju un vajadzību sarakstā iekļautajām institūcijām nepieciešamajiem epidemioloģiskās drošības nodrošināšanas resursiem".

¹⁷ Valsts katastrofu medicīnas plāns

¹⁸ Civilās aizsardzības un katastrofu pārvaldīšanas likums, Civilās aizsardzības plāns, Nacionālās drošības likums, Likums "Par ārkārtējo situāciju un izņēmuma stāvokli" u.c.

¹⁹ 2011. gada 13. decembra MK noteikumi Nr. 948 "Katastrofu medicīnas sistēmas organizēšanas noteikumi", 2009. gada 20. janvāra MK noteikumi Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām", 2021. gada 6. jūlija MK noteikumi Nr. 508 "Kritiskās infrastruktūras, tajā skaitā Eiropas kritiskās infrastruktūras, apzināšanas, drošības pasākumu un darbības nepārtrauktības Plānošanas un īstenošanas kārtība" u.c.

Atbilstoši Stratēģijā noteiktajam 2022. gadā Dienests metodiski vadīja un koordinēja neatliekamās medicīniskās palīdzības sniedzšo 10 slimnīcu KM plānu izstrādi²⁰ un sniedza metodisku atbalstu septiņām slimnīcām KM plānu izstrādē. Īpaša uzmanība tika pievērsta operatīvā medicīniskā transporta piebraukšanas, aizbraukšanas ceļiem infekcioziem un neinfekcioziem pacientiem. Saskaņoti pieci KM plānu grozījumi par operatīvā medicīniskā transporta plūsmas organizēšanu slimnīcas teritorijā un turpinās saskaņošanas process ar pārējām ārstniecības iestādēm.

2022. gadā tika veikts četru slimnīcu²¹ klātienes izvērtējums, praktisko mācību lai kā novērtēta slimnīcu rīcību, atbilstoši slimnīcas KM plānā noteiktajam (daudz cietušo uzņemšana, operatīvās vadības grupas darbs).

Covid-19 pandēmijas laikā uzsāktā prakse organizēt attālinātās Stratēģiskās sanāksmes, veiksmīgi tika turpināta arī 2022. gadā, ne tikai par Covid 19 aktualitātēm, bet arī par citām būtiskām tēmām, kurās tika pieaicināti lektori, no dažādām sfērām, sniedzot informāciju un atbildot uz ārstniecības iestāžu interesējošiem jautājumiem. Kopumā tika organizētas 9 attālinātās Stratēģiskās sanāksmes par sekojošām tēmām:

- **Covid-19 aktualitātēm**

SARS CoV-2 omikrona paveids, Bieži sastopama Covid-19 komplikācija, COVID-19 infekcija un mirstības dati, Medikamentozas iespējas uzlabot Covid-19 ārstēšanas rezultātus, Klīnisko gadījumu demonstrēšana;

- **SAIRIS aktualitātes;**

- **Slimnīcu gatavības stiprināšana ĀS, Ukrainas militārā konflikta kontekstā**

Radiācijas drošības jautājumi Ukrainas militārā konflikta kontekstā, Par Ukrainas pacientu evakuāciju un uzņemšanu Latvijas slimnīcās;

- **Civilmilitārā sadarbība;**

- **Slimnīcu gatavība ĀS**

Slimnīcu gatavība un rīcība ķīmiska apdraudējuma gadījumā, Individuālie aizsardzības līdzekļi bioloģisko, ķīmisko un radioaktīvo aģentu izplatīšanas gadījumā (vispārējie pamatprincipi), Par ugunsdrošības prasībām slimnīcām, Dekontaminācija (atsārņošana), Ieskats par iespējamām radiācijas izraisītajiem veselības traucējumiem NMP, IeM radiosakaru tīkla izmantošanas iespējām.

Ārstniecību iestāžu izraudīta interese bija liela, vidēji katrā sapulcē piedalījās 178 dalībnieki.

2.6.2. Starptautiskā sadarbība KM jomā

Latvija kā viena no NATO, ES un PVO dalībvalstīm ik gadu nodrošina pasākumus, kas saistīti ar informācijas apriti un vienotas politikas īstenošanu veselības jomā. Dienests, kā valsts deleģētā institūcija, nodrošina PVO un EK agrīnās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu darbību Latvijā. Atbildīgajām institūcijām, kas plāno un nodrošina reaģēšanu veselības apdraudējumu gadījumā, būtiski ir savlaicīgi saņemt un analizēt uzticamu citu valstu kompetento institūciju informāciju par konkrēto notikumu, lai pēc iespējas ātrāk varētu nodrošināt sagatavošanos notikuma pārvaldīšanai, ja notikums skar Latvijas iedzīvotājus.

Ņemot vērā Covid-19 pandēmijas laikā gūto pieredzi, 2022. gadā ļoti lielas un būtiskas izmaiņas tika veiktas kopējās ES politikas jomā attiecībā uz pārrobežu veselības apdraudējumu pārvaldīšanu. Dienesta eksperti piedalījās un sniedza viedokli par kopējo ietvaru veselības ĀS pārvaldīšanai ES, kas apstiprināts regulā²² par nopietniem pārrobežu veselības apdraudējumiem. Covid-19 pandēmijas izaicinājumi skaidri izgaismoja nepieciešamību vēl konkrētāk noteikt kopēju kārtību attiecībā uz prevencijas, gatavības un reaģēšanas pasākumiem. Izstrādātais politiskais ietvars sniedz valstīm izpratni par ĀS izsludināšanu ES līmenī, kā arī nosaka ES plāna izveidi veselības krīzes un pandēmijas gadījumā, lai veicinātu iedarbīgu un saskaņotu reaģēšanu uz pārrobežu veselības apdraudējumiem.

²⁰ VSIA "Strenču psihoneiroloģiskā slimnīca", VSIA "Traumatoloģijas un ortopēdijas slimnīca", SIA "Rīgas 2. slimnīca", SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca", VSIA "Rīgas psihiatrijas un narkoloģijas centrs", VSIA "Daugavpils psihoneiroloģiskā slimnīca", SIA "Ogres rajona slimnīca", VSIA "Slimnīca "Ģintermuiža"", SIA "Siguldas slimnīca", VSIA "Nacionālais rehabilitācijas centrs „Vaivari”

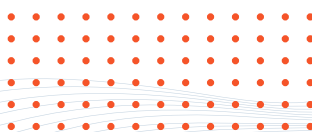
²¹ SIA „Tukuma slimnīca”; SIA „Madonas slimnīca”; SIA „Liepājas slimnīca”; SIA „Kuldīgas slimnīca”

²² EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA (ES) 2022/2371 (2022. gada 23. novembris)

Lai nodrošinātu vienotu ES pieeju, informācijas apmaiņu un koordinētu lēmumu pieņemšanu par veselības apdraudējumu vai nelabvēlīgu notikumu radīto seku ietekmi uz iedzīvotāju veselību, Dienests regulāri piedalījās EK Veselības drošības komitejas sanāksmēs. 2022. gadā Veselības drošības komitejā turpinājās diskusijas par Covid-19 pandēmijas radīto seku mazināšanu un nepieciešamiem koordinētiem pasākumiem ES līmenī, piemēram, par noteiktiem vienotiem ieteikumiem ES dalībvalstīm attiecībā uz pretepidēmijas pasākumu ievērošanu ceļotājiem no Ķīnas. Tā pat šajā komitejā notika regulāras diskusijas par palīdzības sniegšanu Ukrainas civiliedzīvotājiem, īpaši attiecībā uz medicīniskās evakuācijas procesa nodrošināšanu un cietušo uzņemšanu dalībvalstīs, izmantojot vienotu pieeju un pēc iespējas konsolidējot ES resursus.

2016. gadā Varšavā, Polijā, 27. NATO valstu un valdību vadītāju samita laikā tika panākta vienošanās turpināt uzlabot dalībvalstu civilo un militāro noturību, kā arī sasniegt NATO 7 civilā sektora noturības pamatprasības. NATO civilo noturības spēju attīstība ir daļa no valstu aizsardzības mērķu īstenošanas, tādēļ nepieciešams nodrošināt visaptverošu pieeju šo pamatprasību īstenošanai. Dienests piedalās katru gadu Latvijas civilā sektora noturības novērtējuma sagatavošanā atbilstoši NATO noteiktajām 7 nacionālās noturības pamatprasībām un to izvērtēšanas kritērijiem veselības nozarei. Papildus nodrošināta dalība nacionālā līmeņa NATO Civilās ārkārtas situāciju plānošanas komitejas (CEPC) jautājumu ekspertu darba grupas sanāksmēs. Dienests ir deleģēts pārstāvēt valsti NATO Veselības darba grupā, nodrošinot dalību dokumentu izskatīšanā un priekšlikumu sniegšanā. Vienā no NATO Veselības darba grupas sanāksmēm Dienesta deleģētais pārstāvis sniedza ziņojumu par stacionāro ārstniecības iestāžu resursu uzskaites un uzturēšanas sistēmas ieviešanu un darbību Latvijā, kura tika augsti novērtēta.

Viens no pamatelementiem, lai kvalitatīvi nodrošinātu gatavības plānošanu un rīcību veselības apdraudējumu gadījumā, ir darbinieku zināšanu un izpratnes veidošana. Būtiski ir regulāri piedalīties, iegūstot jaunas zināšanas, mācībās. Dienesta speciālistiem ir bijusi iespēja piedalīties Aizsardzības ministrijas organizētajās mācībās "*Major Incident Medical Management and Support (MIMMS)*", kas sniedza zināšanas un praktiskās iemaņas cietušo šķirošanā, NMP sniegšanas vadībā, kā arī sadarbībā ar katastrofu seku likvidācijā iesaistītajiem dienestiem un institūcijām liela mēroga negadījumos ar daudziem cietušajiem un katastrofās. Mācību kursa gaitā KM menedžmenta pieredzē dalījās lektori no Lielbritānijas, Latvijas, Lietuvas un Igaunijas. Tāpat būtiski izmantojot mācības ir pārbaudīt izveidoto sistēmu un sadarbības mehānismu funkcionalitāti. 2022. gadā Dienests piedalījās PVO Eiropas reģiona mācībās par SVAN kontaktpunktu komunikācijas un informācijas apmaiņas nodrošināšanu apdraudējumu laikā.

2.7. Valsts materiālās rezerves

Valsts materiālās rezerves

Valsts materiālo rezervju likumā noteiktajā kārtībā izveidots materiālo resursu kopums, kuru izmanto katastrofu, militāru un citu apdraudējumu pārvaldīšanā iesaistītās institūcijas.

Valsts materiālo rezervju veidošana

Darbību kopums valsts materiālo rezervju iegādei, tai skaitā atjaunināšanai.

Valsts materiālo rezervju pārvaldīšana

Darbību kopums valsts materiālo rezervju uzglabāšanai un uzturēšanai.

Veselības ministrija ir uzdevusi Dienestam Valsts materiālo rezervju likuma (Likums) 4. panta otrajā un ceturtajā daļā noteikto uzdevumu izpildi attiecībā uz veselības nozares valsts materiālajām rezervēm (VMR), proti, Dienests ir atbildīgs par VMR veidošanu un pārvaldīšanu, papildus jāpiemin, ka to iespējams veikt valsts piešķirtā finansējuma ietvaros.

2022. gadā VMR jomā sagatavots pārskats par 2021. gadā veiktajām darbībām ar VMR atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. Nodrošināta VMR veidošana un pārvaldīšana – iegāde, atjaunināšana no pašu ieņēmumiem un piešķirtā finansējuma ietvaros no līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem, uzskaitē, uzglabāšana, uzturēšana, izsniegšana, atsavināšana, norakstīšana, inventarizācija saskaņā ar Likumu.²³ Nodrošināta VMR noliktavu iesaiste valsts nozīmes Covid-19 pandēmijas seku pārvaldīšanas pasākumos – Nozares un Dienesta individuālo aizsardzības līdzekļu uzglabāšana un izsniegšana. Atbilstoši Likuma 5. panta trešajam punktam, lai nodrošinātu nozaru ministriju vajadzībām nepieciešamo - VMR iegādes, atjaunināšanu un uzturēšanu, tika sagatavota informācija, kuru Iekšlietu ministrija apkopoja un iesniedza starpnozaru prioritārā pasākuma pieteikumu "Valsts materiālo rezervju iegāde, atjaunināšana un uzturēšana", pieprasot finansējumu. Prioritāro pasākumu pieteikums 2022. gadā (tāpat kā iepriekšējos gados) netika atbalstīts, līdz ar ko finansējums 2022. gadam (tāpat kā iepriekšējiem gadiem) netika piešķirts. Lai efektīvizētu VMR glabāšanas funkciju un samazinātu Likumā paredzēto MK apstiprināto VMR nomenklatūras daudzumu uzglabāšanas izmaksas, nodrošināts divu noliktavu salīdzinošs izvērtējums un pieņemts lēmums par vienas VMR noliktavas slēgšanu. Tādējādi **Stratēģijas darbības virziena "Katastrofu medicīnas sistēma" noteiktā mērķa "Racionāli uzturētas un izvietotas medicīnisko ierīču un medikamentu valsts materiālās rezerves", rezultatīvais rādītājs 2022. gadā sasniegts – optimizēta VMR noliktava.**

VMR 2022. gadā izmantotas, lai nodrošinātu atbalstu 11 pašvaldībām Ukrainas civiliedzīvotāju izmitināšanas vietas labiekārtošanai un nodrošinātu humānās palīdzības sūtījumus Ukrainai.

Atkārtoti iniciēta nozaru VMR glabātāju sanāksme, lai, ņemot vērā gūto pieredzi Covid-19 infekcijas izplatības un tās seku novēršanā, nodrošinātu nozaru labāku gatavību katastrofu un citu apdraudējumu ierobežošanā un to radīto seku novēršanā un pārrunātu nākotnes risinājumus VMR glabāšanai.

²³ 2019. gada 1. janvāra likums "Valsts materiālo rezervju likums"

2.8. Pirmās palīdzības apmācības organizēšana valstī

Prasme sniegt pirmo palīdzību negadījumos ir visas sabiedrības drošības garants, tāpēc tai būtu jāapzinās pirmās palīdzības sniegšanas nozīme un jāpalielina gatavība to sniegt. Pirmās palīdzības sniegšanas zināšanu un prasmju nozīme pieaug palielinoties ārējiem apdraudējumiem. Dienests metodiski vada, koordinē, organizē un kontrolē apmācību pirmās palīdzības sniegšanā, sekojot nozares aktualitātēm, kā arī ņemot vērā uzkrāto pieredzi pasaulē un valstī pirmās palīdzības sniegšanas apmācības organizēšanā.

2022. gadā Dienests sadarbībā ar pirmās palīdzības pasniedzējiem (instruktora palīgiem un instruktoriem) atbilstoši aktuāliem zinātnes atzinumiem, ekspertu viedokļiem un Eiropas atdzīvināšanas vadlīnijām ir aktualizējis pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijas, iekļaujot rīcības algoritmā, ja cietušais ir bezsamaņā un neelpo, kā arī Automātiskā ārējā defibrilatora (AĀD) izmantošanu.

Pasaules valstu prakse ir pierādījusi, ka AĀD nozīme pirmās palīdzības sniegšanā ir nenovērtējama. Tas ir lietošanā drošs un saprotams ikvienam, kā arī kļūst arvien pieejamāks sabiedriskajās vietās Latvijā. Dienests ir aktualizējis pirmās palīdzības papildu zināšanu par AĀD izmantošanu vadlīnijas un pilnveidojis profesionālās pilnveides programmu "Pirmās palīdzības papildu zināšanu programma par automātiskā ārējā defibrilatora izmantošanu".

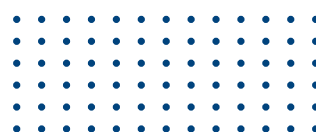
Pirmās palīdzības sniegšanas apmācības jomā strādājošie ar aktualizētajām vadlīnijām tika iepazīstināti pirmās palīdzības pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšanas semināros. Seminārā laikā dalībniekiem bija iespēja piedalīties diskusijās ar vadlīniju izstrādes darba grupas locekļiem, kā arī praktisko treniņu laikā apgūt pirmās palīdzības praktisko manipulāciju apmācības algoritmus.

Ņemot vērā, ka vadlīniju izstrādes gaitā veiktas izmaiņas pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmas saturā sagatavots un iesniegts Veselības ministrijā Ministru kabineta 2012. gada 14. augusta noteikumu Nr. 557 "Noteikumi par apmācību pirmās palīdzības sniegšanā" grozījumu projekts virzīšanai steidzamības kārtā.

Sniegto priekšlikumu mērķis – veikt tehniskos grozījumus, atbilstoši aktualizētajām pirmās palīdzības pamatzināšanu apmācības programmas vadlīnijām, precizēt esošā regulējuma piemērošanas kārtību pirmās palīdzības pasniedzēju iesniegto kvalifikācijas paaugstināšanu apliecināšu dokumentu izvērtēšanā un pirmās palīdzības sniegšanas apmācītājiem fizisko un juridisko personu atbilstības komisijas darba organizēšanā.

Stratēģisko rādītāju izpilde:

1. izveidota un regulāri atjaunota pirmās palīdzības pasniedzēju un apmācītāju organizāciju datu bāze, pieejama publiski Dienesta tīmekļa vietnē;
2. pirmās palīdzības pasniedzēju kursi pārskata periodā netika organizēti ievērojot epidemioloģiskās drošības nosacījumus, kā arī ņemot vērā to, ka 2022. gada tika veikta pirmās palīdzības pamatzināšanu 12 stundu apmācības programmas vadlīniju un algoritmu aktualizēšana;
3. aktualizēts pirmās palīdzības sniegšanas apmācītājiem fizisko un juridisko personu atbilstības novērtēšanas komisijas nolikums, un aktualizēti pirmās eksāmena daļas 100 testa jautājumi, kā arī praktisko iemaņu pārbaudes un apmācības prasmju novērtēšanas kritēriji.

2.9. Medicīniskās palīdzības nodrošināšana starptautiskos un valsts nozīmes pasākumos

Organizēta, koordinēta un nodrošināta medicīniskā palīdzība pasākumos ar paaugstinātu drošības līmeni, apsargājamu personu piedalīšanos un pasākumos, kuros dalībnieku skaits pārsniedzis 10 000. Medicīniskās palīdzības sniegšanā iesaistītas, atbilstoši katram pasākumam izstrādātajam medicīniskās palīdzības nodrošināšanas plānam, vairāku struktūrvienību (gan SMC, gan vairāku BAC) resursi vienlaikus, t.sk. izvērstas medicīniskās palīdzības sniegšanas teltis. Kopumā palīdzība sniegta vairākiem simtiem pasākumu dalībnieku.

Nodrošināta medicīniskā palīdzība tādu starptautiska mēroga valstu vadītāju un augstu ārvalstu amatpersonu starptautisko sanāksmju laikā kā Trīs jūru iniciatīvas samita un Biznesa forumā, NATO Stratēģiskās komunikācijas izcilības centra organizētajā konferencē "*Rīga StratCom Dialogue*", "*Egmont*" grupas valstu Finanšu izlūkošanas dienestu sanāksmē un Latvijas Transatlantiskās organizācijas rīkotajā Rīgas Konferencē.

Kā ik gadu, medicīniskā palīdzība nodrošināta Vissvētākās Jaunavas Marijas Debesīs uzņemšanas svētkos Aglonas svētvietā, kā arī 2022. gada kultūras pasākumos Rimi Rīgas skriešanas maratonā un XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku ieskaņas pasākumos.

Pēc atbildīgo institūciju pieprasījuma nodrošināta paaugstināta gatavība sniegt NMP apsargājamām valsts un ārvalstu augstākajam amatpersonām darba vizīšu laikā visā valsts teritorijā. Nodrošināta līguma par medicīniskajiem pakalpojumiem pēc Valsts Prezidenta kancelejas pieprasījuma izpilde un līguma ar Aizsardzības ministrijas Jaunsardzes un informācijas centru izpilde par medicīniskās palīdzības nodrošināšanu Jaunsardzes praktiskās šaušanas mācību norises laikā.

2022. gada nogalē uzsākta cilvēkresursu un materiāltehnisko resursu plānošana XXVII Vispārējo latviešu Dziesmu un XVII Deju svētku medicīniskajam nodrošinājumam 2023. gadā.

2.10. Pacientu medicīniskā transportēšana uz un no ārvalstīm

Dienests iesaistījies 55 (2021. gadā – 42) pārvešanas organizēšanā un nodrošināšanā no vai uz ārvalstīm pacientiem, kuru veselības stāvoklis prasa medicīniskās palīdzības nodrošināšanu transportēšanas laikā. Uz Latviju 2022. gadā tika organizēta pacientu medicīniskā transportēšana no Beļģijas, Brazīlijas, Francijas, Grieķijas, Islandes, Itālijas, Jaunzēlandes, Krievijas, Lielbritānijas, Lietuvas, Nīderlandes, Norvēģijas, Polijas, Somijas, Spānijas, Vācijas un Zviedrijas (skat. 25. attēlu).

25. attēls. **Pacientu medicīniskā transportēšana no ārvalstīm uz Latviju 2022. gadā**

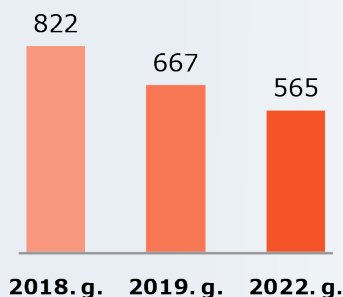
Koordinējot un organizējot pacientu medicīnisko repatriāciju, Dienests sadarbojās ar Latvijas Republikas Ārlietu ministrijas Konsulāro departamentu, Latvijas Republikas vēstniecībām un konsulātiem ārvalstīs, Starptautiskās lidostas "Rīga" Drošības dienestu, Valsts robežsardzi, kā arī ārvalstu partneriem un operatīvajiem dienestiem. Pārvešanu skaita pieaugums galvenokārt skaidrojams ar Covid-19 ierobežojumu atcelšanu ceļotājiem.

Saskaņā ar MK noteikumu Nr. 555²⁴ 120.3. punktā noteikto Dienests uz ES dalībvalsts ārstniecības iestādi vai no tās organizējis 8 (2021. gadā – 7) veselībai kritiskā stāvoklī esošu pacientu - bērnu medicīnisko transportēšanu, kad Latvijā pieejamās ārstniecības iespējas bijušas izsmeltas.

2.11. Medicīniskie maksas pakalpojumi juridiskām personām

Ņemot vērā Dienesta resursu noslodzi un resursu nepietiekamību pamatfunkcijas izpildē, arī 2022. gadā mērķtiecīgi mazināts visu plānveida kārtā sniedzamo maksas pakalpojumu skaits juridiskām personām. Gadījumos, kad normatīvie akti obligātu Dienesta resursu piesaisti neparedz, pakalpojuma prasītāji ir tikuši aicināti vērsties pie atbilstošu medicīnisko pakalpojumu sniedzējiem privātajā sektorā.

26. attēls. **Dežūru skaits
publiskos pasākumos**

Pārskata periodā medicīniskās palīdzības sniegšanai publiskos pasākumos tika iesaistītas 565 Dienesta resursu vienības (2018. gadā – 822) (26. attēls).

Atbilstoši grozījumos Publisko pasākumu drošības likumā noteiktajam, pasākumu rīkotāji Dienestam snieguši informāciju par 2003 (2021. gadā – 1201) publiskajiem pasākumiem, kuros medicīnisko palīdzību nodrošinājuši citi pakalpojumu sniedzēji.

Pārskata periodā izteikti samazināties Dienesta veiktās pacienta medicīniskās transportēšanas no augstāka līmeņa stacionārās ārstniecības iestādes uz zemāka līmeņa stacionāro ārstniecības iestādi un citu plānveidā veikto pārvešanu skaits (2022. gadā – 1863; 2021. gadā – 4362).

2.12. Medicīniskie maksas pakalpojumi fiziskām personām

Salīdzinot ar iepriekšējo periodu pieaudzis maksas piemērošanas gadījumu skaits privātpersonām. RVS Horizon 2022. gadā noformēti 5599 (2021. gadā – 3147) privātpersonām izsniegti rēķini.

Gadījumos, kad Dienesta brigāde izsaukumu vietā konstatējusi izsaukuma neatbilstību Dienesta pamatfunkcijai, kas noteikta MK noteikumu Nr. 555²⁴ 118. punktā, kad nepastāv draudi pacientam veselībai un dzīvībai sniegtā un nepieciešamā medicīniskā palīdzība nav vērtējama kā nodrošināma neatliekami, izsniegti 3697 (2021. gadā – 1884) rēķini. Vienlaikus pastiprināti ir tikusi skaidrota Dienesta darba specifiku, gan veicot telefoniskas pārrunas ar pacientiem, kuriem sniegtā palīdzība nav bijusi uzskatāma par medicīniski neatliekamu, gan rakstiski sniedzot atbildes uz vēstulēm par apstrīdētiem rēķiniem.

²⁴ 2018. gada 28. augusta MK noteikumi Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība"

Palielinājies ārvalstu tūristiem un citām personām, kuras atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam nav tiesīgas saņemt valsts apmaksātus veselības aprūpes pakalpojumu, izsniegto rēķinu skaits – 1617 (2021. gadā – 1051). Tāpat palielinājies izsaukumu skaits, kuros pacients vai pacienta piederīgie izvēlējušies stacionāru NMP saņemšanai – 111 gadījumi (2021. gadā – 46). Pakalpojumu skaita pieaugums skaidrojams ar Covid-19 ierobežojumu atcelšanu gan tūrisma nozarē, gan arī Hospitalizācijas vietu plānā.

Maksājumu kavējumu gadījumos turpināta sadarbība ar ārpus tiesas parādu piedziņas kompāniju.

2.13. Starptautiskā sadarbība NMP jomā

Pamatojoties uz Latvijas Republikas Veselības ministrijas, Igaunijas Republikas Sociālo lietu ministrijas un Igaunijas Republikas Iekšlietu ministrijas vienošanās par pārrobežu sadarbību Neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā Latvijas Republikas un Igaunijas Republikas pierobežas teritorijā, kas tika atkārtoti noslēgta 2022. gada 22. septembrī (iepriekšējie sadarbības līgumi starp ministrijām un starp institūcijām darbojās no 2010. gada 15. novembra), **2022. gada 1. decembrī** arī atkārtoti tika noslēgts sadarbības līgums par neatliekamās medicīniskās palīdzības pieprasīšanu un savstarpēju palīdzības sniegšanu pierobežas teritorijā **“Sadarbības līgums par neatliekamās medicīniskās palīdzības pieprasīšanu un savstarpēju palīdzības sniegšanu pierobežas teritorijā”** (angļu val. “Co-operation agreement on requesting and providing mutual aid for ambulance assistance in border area”) starp Latvijas Republikas Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu Igaunijas Ārkārtas reaģēšanas centru un Igaunijas Veselības pārvaldi. Līguma mērķis ir noteikt precīzu kārtību, kādā tiek pieprasīta un sniegta palīdzība pierobežas teritorijā, ieskaitot ārkārtas izsaukumu apstrādi un pārsūtīšanu.

Latvija — Igaunija

2022. gadā saskaņā ar parakstīto vienošanos²⁵ par NMP sniegšanu pierobežas teritorijā, **nav bijis neviens savstarpējās palīdzības lūgums starp Latviju un Igauniju.**

Latvija — Lietuva

Pamatojoties uz noslēgto vienošanos²⁶ par NMP sniegšanu pierobežas teritorijā 2022. gadā **nav bijis neviens savstarpējās palīdzības lūgums starp Latviju un Lietuvu.**

²⁵ 2010. gada 15. novembrī noslēgta savstarpēja vienošanās starp Latvijas Republikas Veselības ministriju, Igaunijas Republikas Sociālo lietu ministriju un Igaunijas Republikas Iekšlietu ministriju par savstarpējo palīdzību NMP sniegšanā pierobežu teritorijā.

²⁶ 2019. gada 5. septembrī starp Latvijas, Šauļu, Klaipēdas, Paņevižas, Viļņas un Kauņas Dienestu noslēgta vienošanās “Sadarbības līgums par neatliekamās medicīniskās palīdzības pieprasīšanu un savstarpēju palīdzības sniegšanu pierobežas teritorijā”.

2.14. Sadarbība medicīniskās izglītības un personāla profesionālās kvalifikācijas satura pilnveidē

2022. gadā būtiski paplašināta sadarbība ar Rīgas Stradiņa Universitāti (RSU). Sadarbības ietvaros Dienests kopā ar RSU Medicīnas izglītības un tehnoloģiju centru (MITC) īstenoja vairākas apmācības:

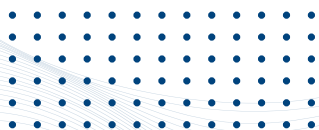
Ārsta prasmju monitoringa pilotprojekts darba vidē prakses laikā. Tas bija pirmais darba vidē īstenotais prasmju monitorings nozarē, kura rezultātā Dienestam bija iespēja sniegt nozīmīgu pienesumu medicīniskās izglītības satura pilnveidē, kas nākotnē ļautu kvalitatīvāk sagatavot medicīnisko personālu darbam Dienestā.

Padziļinot dienesta iesaisti studiju procesā, pieredzējuši NMP profesionāļi piedalījās arī **RSU organizētajā Vasaras skolā** (ikgadējs pasākums nedēļas garumā), kurā dalījās savās zināšanās un prasmēs ar zinātkārajiem jauniešiem.

Sadarbībā ar RSU MITC Dienests uzsāka **simulācijās bāzētas personāla pilnveides pieejas ieviešanu** Dienestā.

Lai veidotu un stiprinātu saikni starp darba devēju un potenciālajiem darba ņēmējiem, Dienests nodrošināja medicīnas izglītības iestāžu studējošo prakšu īstenošanu visā Latvijā. 2022. gadā Dienesta prakses īstenoja kopumā 399 studenti – topošie ārsti un ārsta palīgi.

Savukārt Dienesta personāla profesionālās pilnveides procesa kvalitātes paaugstināšanai Dienests, īstenojot sadarbību ar Neatliekamās medicīnas asociāciju, Latvijas ārstu biedrību, Latvijas ārstniecības personu profesionālo organizāciju savienību un Latvijas Māsu asociāciju, nodrošināja piecu neformālās izglītības programmu saskaņošanu un apstiprināšanu tālākizglītības punktu ieguvei ārstniecības personu resertifikācijai.

3. PERSONĀLS

3.1. Personāla raksturojums

Dienests visā valsts pārvaldē ir vislielākā ārstniecības iestāde, kuras pamatuzdevums ir cilvēku dzīvības glābšana kā ikdienā, tā ārkārtas, katastrofu, avāriju, satiksmes un sadzīves negadījumu situācijās. Darbs Dienestā ir 24 stundu, 7 dienu režīmā, kuru veic visvērtīgākais Dienesta resurss - Dienesta darbinieki. Neatkarīgi no tā vai darbinieks pienākumus veic NMP brigādē, birojā, OVC, vai noliktavā, viņa uzdevums ir nodrošināt Dienesta misijas – **“Glābt un saglabāt cilvēku dzīvības”** savlaicīgu izpildi jebkuros darba vides apstākļos, kurus nevar salīdzināt ar citu ārstniecības iestāžu darba apstākļiem. Katrs izsaukums, katra darba diena ir savādāka. Katrs izsaukums ir darbinieka profesionāla, atbildīga un uz sadarbību vērsta rīcība, lai glābtu sasirgušo.

Valstī kopumā praktizē 3134 ārsta palīgi, no kuriem 2703 ir sertificēti ārsta palīgi. No minētā skaita 2022. gadā 51 % (1610 ārsta palīgi) strādāja Dienestā. No atlikušajiem 49 % no pieejamā ārsta palīgu skaita 12 % ir Dienesta bijušie darbinieki, kuri beiguši darba attiecības, lai dotos izdienas pensijā, 37 % - nodarbināti citās ārstniecības iestādēs.

2022. gada laikā Dienesta funkciju nodrošināšanai visā valsts teritorijā 3 409,75 amatu vietās vidēji tika nodarbināti 3 426 darbinieki, t.sk. 13 valsts civildienesta ierēdņi. Vērtējot Dienesta nodarbināto amatu vietu strukturālo sadalījumu galvenā loma ir pamatdarbības funkciju nodrošinātājiem, kuri balstoties uz vadības procesu un atbalsta funkciju nodrošinātāju izstrādātām vadlīnijām Dienesta mērķu un uzdevumu izpildei nodrošina precīzu misijas izpildi.

27. attēls. **Dienesta amatu vietu (3 409,75 slodzēm) sadalījums 2022. gadā**

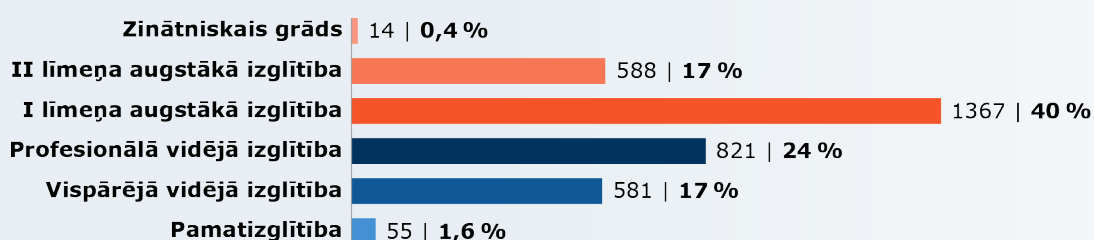
Analizējot Dienestā strādājošos pēc dzimumu grupām secinām, ka galveno darba smagumu Dienestā “iznes” sievietes, gan darbā uz NMP brigādēm, OVC, gan vadības un atbalsta funkciju nodrošināšanā. Dienestā kopumā strādā 57 % sievietes un 43 % vīrieši; ārstniecības personas – 79 % sievietes un 21 % vīrieši. Vīrieši Dienestā galvenokārt nodarbināti OMT vadītāja amatā, kur no 817 darbiniekiem tikai viena ir sieviete.

Dienesta darbinieku vidējais vecums ir 41,9 gadi (sievietēm – 40,8 gadi, vīriešiem – 43,3 gadi), savukārt ārstniecības personu vidējais vecums ir 40 gadi (sievietēm – 40,5 gadi, vīriešiem – 38,4 gadi). Lielākā daļa no darbiniekiem (gan Dienesta personāls kopumā, gan ārstniecības personu) ir vecumā no 30 līdz 39 gadiem (skat. 28. attēlu). Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem var secināt, ka kopumā Dienesta personāls ar katru gadu paliek par gadu jaunāks. Ārstniecības personas vecuma grupā no 40-59 gadiem kopā veido 38 % no kopējā ārstniecības personu īpatsvara. Tas ir vecuma posms, kad daļa darbinieku sāk domāt par izdienas pensiju, meklē stabilitāti amatā vai pārorganizē darba attiecības uz pilnu darba slodzi.

28. attēls. **Dienesta darbinieku un ārstniecības personāla sadalījums pēc vecuma grupām**

Vērtējot Dienesta nodarbinātos pēc iegūtās izglītības līmeņiem redzam, ka darbinieki izmanto iespējas paaugstināt savu izglītības līmeni un kvalifikāciju un 2022. gadā jau 14 darbinieki (0,4 %) ir ar medicīnas zinātņu doktora grādu, no kuriem 12 kolēģi veic ārsta speciālista pienākumus SMC, bet pa vienam zinātņu doktoram ir KAC un KMC struktūrvienībās. Rādītājs salīdzinot ar iepriekšējo gadu audzis par 0,2 % jeb 6 darbiniekiem. Salīdzinoši liels — 17 % ir vidējās izglītības īpatsvars (581 darbinieks), jo šajā grupā iekļaujas brigāžu otrās personas — medicīnas asistenti (207 darbinieki, 36 %), kuri tuvākajā laikā iegūs augstāko izglītību — ārsta palīga un ārsta diplomu (skat. 29. attēlu). 2022. gadā 223 Dienesta darbinieki pabeidza studijas dažādās mācību iestādēs, t.sk. 52 darbinieki ieguva II. līmeņa augstāko izglītību, savukārt 165 pabeidza kādu no koledžām jeb ieguva I līmeņa augstāko izglītību. Ārstniecības personas diplomu kopumā ieguva 138 darbinieki jeb 62 % kļuva par ārsta palīgiem (86) un 38 % kļuva par ārstiem (52), bet 79 ārsta palīgi ieguva neatliekamās medicīnas ārsta palīga kvalifikāciju un viens ārsts kļuva par neatliekamās medicīnas ārstu.

29. attēls. **Dienesta darbinieku izglītības līmenis 2022. gadā**

Lai veicinātu topošo speciālistu piesaisti un nodrošinātu medicīniskā personāla pēctecību, kā arī sakarā ar lielo otro ārstniecības personu trūkumu, darbam NMP brigādē tiek piesaistīti medicīnas koledžu un ārstniecības/medicīnas fakultāšu pēdējo kursu studenti, kuri veic NMP brigādes otrās personas kompetencēm atbilstošus pienākumus. Jauno darbinieku efektīvākai integrācijai darbam NMP brigādēs 2022. gadā kā pieredzes pārņēmēji iesaistījušies 109 jaunie darbinieki un pieredzē dalījies 81 mentors, gada laikā vairākkārt uzņemoties mentora pienākumus. **Mentorprogrammu sekmīgi pabeigušo īpatsvars pret visiem medicīnas asistentiem un ārstniecības personām kas uzsāka mentorprogrammu saglabājas augsts - 95 % jeb sekmīgi pabeiguši 104 medicīnas asistenti. Rādītājs salīdzinot ar 2021. gadu par 3 % samazinājies, bet Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju pārsniedz par 5 %.**

2022. gadā **pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanai atbilstošas kvalifikācijas NMP brigāžu, kurās otrās personas pienākumus neveic medicīnas asistenti, ārstniecības personāla īpatsvars salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem ir atgriezies 2019. gada līmenī sasniedzot 85 % un nesasniedzot Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju jeb ir samazinājies par 2 %.** Lai nodrošinātu Dienesta uzdevumu izpildi, sakarā ar lielo vakanču un darbinieku prombūtnu skaitu, arī 2022. gadā tika veidotas divu personu brigādes – brigādes vadītājs un OMT vadītājs, brigādes vadītājs un brigādes otrā ārstniecības persona. Pēc mentorprogrammas apgūšanas medicīnas asistenti kā pilntiesīgi brigādes darbinieki, veic brigādes otrās personas pienākumus, tādējādi nosedzot otro ārstniecības personu trūkumu.

Lai pilnīgāk apzinātu savu vēlmi nākotni saistīt ar medicīnu, Dienests piedāvā medicīnas studentiem jau no pirmā kursa brīvprātīgā darbu uz brigādēm. 2022. gadā šo iespēju izmantoja 50 brīvprātīgie medicīnas studenti.

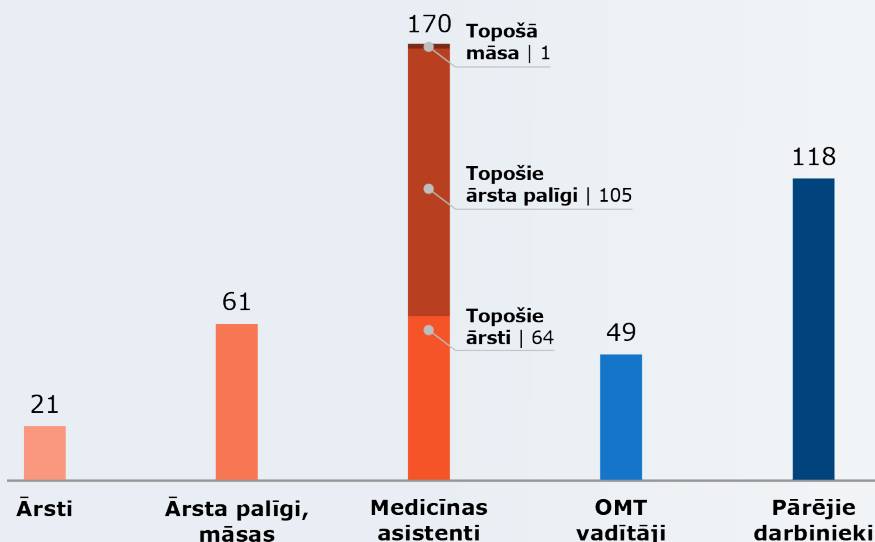

Pārskata periodā Dienestā darba tiesiskās attiecības uzsāka 419 darbinieki (skat. 30. attēlu). Dati rāda, ka darbam Dienestā savu vietu ieraudzījuši topošie ārsta palīgi un ārsti, bet tobrīd vēl vecāko kursu medicīnas augstskolu studenti. No 170 darbā pieņemtajiem studentiem jau 2022. gada vasarā 21 ieguva ārsta palīga diplomu un 3 ārsta grādu, atlikušie 84 kļūs par ārsta palīgiem un 61 par ārstiem 2023. un 2024. gadā, bet šobrīd viņi vienlaicīgi mācoties un strādājot nodrošina brigādes otrās personas amata pienākumu izpildi.

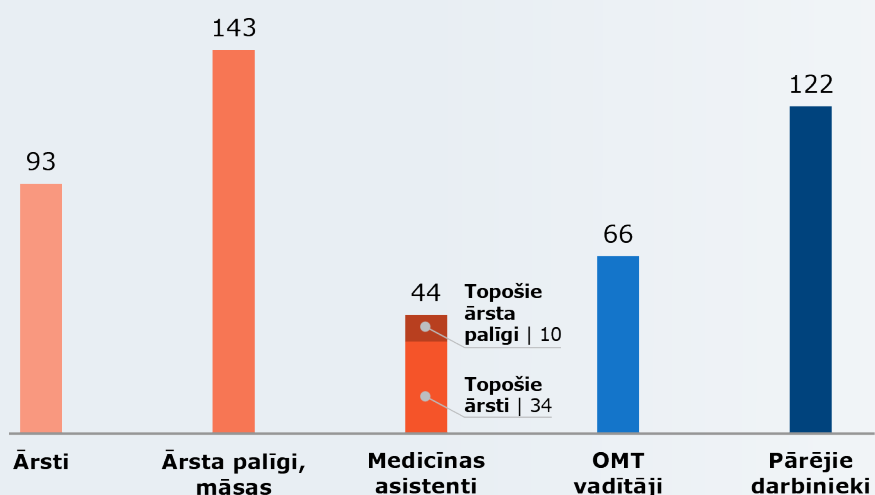
Darba attiecības izbeidza 468 darbinieki (skat. 31. attēlu), t.sk. 9.4 % jeb 44 darbinieki tika pieņemti darbā uz noteiktu darba izpildes laiku.

Personāla mainības kopējais (pieņemtie + atbrīvotie/vidējo darbinieku skaitu mēnesī) koeficients – **26 % ir atgriezies 2019. gada līmenī un salīdzinot ar Stratēģijā noteikto 2022. gadam ir zemāks par 1%. Analizējot Stratēģijā noteikto četru gadu periodu rādītājus, 2022. gads ir bijis pirmais gads, kad darba tiesisko attiecību izbeigušo darbinieku skaits pārsniedz darba attiecības uzsākušo darbinieku skaitu** (- 49), ko var pamatot gan ar krīzi pēc Covid-19, kam par pamatu ir darbinieku lielās darbnespēju prombūtnes, gan labāk atalgots un mierīgāks darbs citās ārstniecības iestādēs.

30. attēls. **Dienestā 2022. gadā pieņemto darbinieku sadalījums pa amatu grupām**

31. attēls. **Dienestā 2022. gadā atbrīvoto darbinieku sadalījums pa amatu grupām**

Pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanā iesaistīto darbinieku **mainība vecuma grupā no 25 līdz 54 gadiem salīdzinot ar 2021. gadu ir samazinājusies par 1 %, sastādot mainības rādītāju – 15 %, kas ir par 2 % augstāks par Stratēģijā noteikto rezultatīvo rādītāju attiecībā uz darbinieku mainību pirmsslimnīcas NMP nodrošināšanā iesaistītajiem darbiniekiem noteiktajā vecuma posmā.**

Dienests veic regulāru darba tiesisko attiecību izbeigšanas iemeslu izvērtējumu un analīzi.

Kā galvenie iemesli darba attiecību pārtraukšanai tiek minēti:

- lielā darba pārslodze (izdegšana), smagie darba apstākļi un darba vides riski (atbildība, darbs aukstumā, karstumā, smaguma celšana) – **17 %**,
- darbs citā labāk apmaksātā ārstniecības iestādē – **14 %**
- cits darbs – **13 %**,
- komunikācijas un saskarsmes problēmas ar vadītāju, ar kolēģiem – **7 %**.

Būtisku darba tiesiskās attiecības pārtraukšu īpatsvaru sastāda darbinieki, kuri kā aiziešanas iemeslu min tiesības doties izdienas pensijā 33 %. No darba tiesisko attiecību 2022. gadā pārtraukšu skaita 12 % jeb 57 darbinieki (44 ārstniecības personas un 9 OMT vadītāji) devušies izdienas pensijā, 7 % jeb 33 darbinieki darba attiecības pārtraukuši veselības stāvokļa dēļ.

Kā viena no iespējām ārstniecības personu piesaistei un noturēšanai Dienestā ilgtermiņā tiek izmantota VM īstenotie ES fonda projekti. Viens no projektiem ir "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas", kuru 2022. gadā izmantoja 226 ārstniecības personas (ārsti, NM ārsta palīgi, ārsta palīgi un medicīnas māsas) no dažādiem reģioniem (Kurzemes – 345, Latgales – 101, Rīgas – 8, Vidzemes – 35, Zemgales – 37). Savukārt 2022. gadā uzsāktu projektu "Ārstniecības personu piesaiste, darbam Rīgā" jau iesaistījušās 27 ārstniecības personas. Projektu mērķis ir uzlabot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pieejamību, kas iedzīvotājiem sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās, attiecīgi paredzot kompensācijas ārstniecības personām par darbu izvēlētajā reģionā. Darbinieku iesaistīšanās projektā mazina ārstniecības personu mainību, piesaistot darbiniekus darbam Dienestā pilnas slodzes apmērā noteiktā reģionā uz ne mazāk kā 5 gadiem.

Rūpējoties par Dienesta darbinieku psihoemocionālo veselību, vairākus gadus darbiniekiem ir pieejams klīniskā psihologa pakalpojums. 2022. gadā Dienesta psihologs veicis **389 psiholoģiskā atbalsta konsultācijas** un **20 krīzes intervences** pēc smagiem izsaukumiem.

Galvenie darbinieku problēmu jautājumi

30 %
pārpūle -
izdegšana, bailes
un nevēlēšanās
uzņemt atbildību

23 %
darba un
privātās dzīves
problēmas

13 %
pēcstresa sindroms
(pēc smagiem
izsaukumiem)

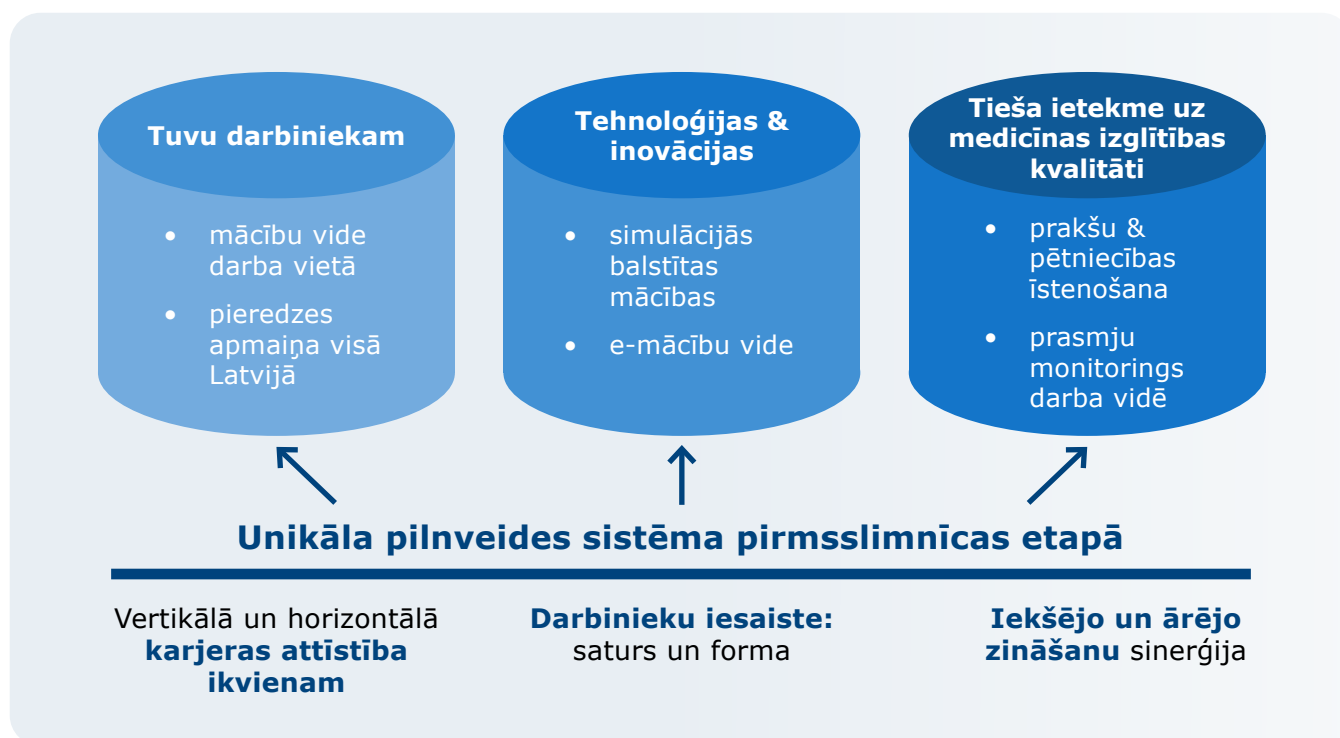
Lai nodrošinātu iespēju saņemt psiholoģiskā atbalsta palīdzību – individuālās un grupu konsultācijas pēc iespējas ātrāk un tuvāk darbinieka darba un dzīves vietai, pagarināts sadarbības līgums ar Iekšlietu ministrijas veselības un sporta centru, kas dot iespēju dienesta darbiniekam vērsties un nepieciešamības gadījumos saņemt bezmaksas psiholoģisko atbalstu papildus vēl **5 Latvijas pilsētās – Daugavpilī, Jelgavā, Valmierā, Liepājā un Rīgā.**

Dienesta darbinieku darbu ik dienu vērtē gan sabiedrība, gan Dienesta vadība. Katrs notikums, katrs izsaukums kādam sabiedrības loceklim ir vai nu laimes mirklis par izglābšanu, vai skumjas par zaudēto cerību. Visi gadījumi vienlīdzīgi Dienestā tiek izvērtēti un īpaši darbinieku sasniegumi arī īpaši novērtēti. **Par profesionālu, godprātīgu un pašizliedzīgu darbu un personisko ieguldījumu Dienesta attīstībā un stratēģisko mērķu sasniegšanā 2022. gadā 100 darbiniekiem piešķirti apbalvojumi**, t.sk. 14 darbiniekiem piešķirts apbalvojums "Par ieguldījumu", 17 darbinieki apbalvoti "Par profesionalitāti", "Par pašizliedzību" apbalvojumu nopelnījuši 9 darbinieki, apbalvojumu "Mūža ieguldījums" – saņēmuši 4, krūšu nozīmīti "Par ilggadību" – 19 un 37 darbiniekiem piešķirts "Atzinības raksts".

3.2. Profesionālā pilnveide

2022. gadā darbību uzsāka reorganizācijas rezultātā izveidotais Kompetenču attīstības centrs (KAC). KAC izveidots kā jauna struktūrvienība, izveides mērķis nodrošināt sistēmisku pieeju kompetenču pilnveidei visiem Dienesta darbiniekiem, paplašinot iepriekšējo – tikai uz NMP sniegšanā iesaistītā personāla profesionālās kvalifikācijas uzturēšanu un pilnveidi.

Tāpēc KAC 2022. gadā uzsāka jaunas profesionālās pilnveides sistēmas veidošanu, kas balstās uz trīs pīlāriem – tuvu darbiniekam, tehnoloģiju izmantošanu un ciešas sadarbības ar medicīnas izglītības iestādēm.

Līdz ar to arī Dienesta gada mācību plāns tika izstrādāts pēc jauna formāta un aptvēra visas galvenās Dienesta darbinieku grupas, definējot mācību vajadzības atbilstoši konstatētajām nepilnībām NMP sniegšanā, kā arī veicot struktūrvienību vadītāju mācību vajadzību aptauju. Savukārt mācību budžeta izlietojums tika mērķtiecīgi plānots atbilstoši definētajām prioritārajām mācību vajadzībām.

Pirmajā savas darbības gadā, neskatoties uz vēl gada sākumā pastāvošajiem Covid-19 ierobežojumiem, KAC atbilstoši 2022. gada mācību plānā noteiktajām prioritārajām mācību vajadzībām organizējis kopumā 24 profesionālās pilnveides pasākumus.

24 profesionālās pilnveides pasākumi 808 dalībniekiem:

664 dalībnieki NMP sniegšanā iesaistītajam personālam KAC noorganizēja kopumā **14 dažāda formāta mācību pasākumus** – konferences, tiešsaistes seminārus un lekcijas, tiešsaistes un klātienes kursus

83 dalībnieki Mācības Dienesta instruktoriem

KAC nodrošināja MK noteikumu Nr. 60²⁷ 73.punktā paredzēto ikgadējo obligāto kvalifikācijas pārbaudu Dienesta ārstniecības personām un obligāto praktisko iemaņu pārbaudu OMT vadītājiem organizēšanu un īstenošanu. Šīs prasības paredzēja ārstniecības personām kārtot teorētisko un praktisko iemaņu pārbaudi NMP sniegšanā un OMT vadītājiem – apgūt mācību programmu paplašinātās pirmās palīdzības sniegšanā un kārtot praktisko iemaņu pārbaudi. Pārbaudu rezultāts – praktisko daļu sekmīgi nokārtojuši 1217 ārstniecības personas, teorētisko – 1193. Paplašinātās pirmās palīdzības programmu apguvuši un praktisko iemaņu pārbaudi sekmīgi nokārtojuši 817 OMT vadītāji.

Nodrošinot personāla profesionālo pilnveidi pēc principa tuvu darbiniekam uz vietas BAC visa Latvijā notikuši kopumā **380 praktiskie treniņi**, kuros piedalījušies **4389 mācību dalībnieki**.

Nodrošinot turpmāku NMP brigāžu attīstību, tiek veidotas brigādes, kuru sastāvā ir NMP sniegšanās sagatavots ārsts, kurš ir NMP brigādes vadītājs, tāpēc 2022. gadā KAC organizēja brigāžu vadītāju atbilstības pārbaudes, kuras sekmīgi nokārtoja 45 ārsti.

Nemot vērā ģeopolitisko situāciju un Dienesta lomu NMP sniegšanās potenciāla militāra iebrukuma gadījumā, KAC noorganizēja divu dienu profesionālās pilnveides pasākumu **“NMPD Elpo 2022”**, kura ietvaros notika konference “NMP specifika militāra konflikta gadījumā” ar augsta līmeņa militāro un civilo ekspertu līdzdalību. Tāpat NBS Sauszemes spēki nodrošināja iespēju dienesta darbiniekiem iepazīties ar militāro medicīnas transportu MEDEVAC (Dānija, Latvija) un demonstrēja cietušo glābšanu, ko veic karavīri-glābēji pirms cietušo nodošanas Dienesta personālam. Savukārt Dienesta SV vadītājiem tika noorganizēta viena klātienes konference “NMPD Elpo 2022” ietvaros “Organizācijas spēks pārmaiņās” par tēmām - stratēģija un mērķu izvirzīšana, pārmaiņu vadība, komunikācija. Turklāt nodrošināta dalība tiešsaistes konferencē “Cilvēkfaktors” un vadītāju konferencē EBIT, kā arī divi klātienes semināri “Efektīvs vadītājs” BAC vadītājiem un “Risku pārvaldības integrēšana organizācijas vadības sistēmā” administratīvo SV vadītājiem.

²⁷ 2009. gada 20. janvāra MK noteikumi Nr. 60 „Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām”

4. RESURSI UN INFRASTRUKTŪRA

4.1. Finanšu resursi un iestādes darbības rezultāti

Pamatbudžeta izdevumi 39.04.00 apakšprogrammā "Neatliekamā medicīniskā palīdzība" 2022. gadā likumā "Par valsts budžetu 2022. gadam" bija apstiprināti 99 242 911 euro apmērā (skat. [1. pielikumu](#) 1. tabulu), lai nodrošinātu vienotu valsts politiku NMP un KM jomā. Lielākā daļa no pamatbudžeta līdzekļiem plānoti darba samaksas nodrošinājumam 88 013 605 euro apmērā, t.i. 88,68 % no visa budžeta. Pārējie budžeta finanšu līdzekļi plānoti preču un pakalpojumu izdevumu segšanai 8 073 758 euro apmērā un kapitālajiem izdevumiem 3 155 548 euro apmērā.

Savukārt budžeta faktiskā izpilde (skat. 32. attēlu) 2022. gadā bija 101 200 141 euro apmērā, jo papildus ar likumu apstiprinātajam budžetam tika piešķirti līdzekļi, lai nodrošinātu nepieciešamos izdevumus, kurus nebija iespējams veikt apstiprinātā budžeta ietvaros, piemēram, palielinot maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu 2021. gada atlikumu 289 371 euro apmērā, tika daļēji nodrošināta siltumenerģijas izmaksu sadārdzinājuma segšana, remontdarbi, resursu vadības sistēmas "Horizon" gada abonēšanas un komunikācijas risinājuma uzturēšanas pakalpojuma iegādes izmaksu sadārdzinājuma segšana, ārējā perimetra drošības tests un iekšējā tīkla audits, IT sistēmas drošības pārbaude un VMR uzturēšana, savukārt palielinot Dienesta vispārējā kārtībā sadalāmo dotāciju no vispārējiem ieņēmumiem veicot apropriācijas pārdali no citām VM apakšprogrammām 1 878 240 euro apmērā tika veikta samaksa par energoresursiem, kuru izmaksas 2022. gadā būtiski pieauga. Papildus tika piešķirti līdzekļi arī citām jomām, kurus nebija iespējams nodrošināt piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros, piemēram, lai daļēji segtu izmaksu sadārdzinājumu degvielas iegādei, medicīniskā skābekļa iegādei un utilizācijai, kā arī nodrošinātu individuālo aizsardzības līdzekļu un dezinfekcijas līdzekļu iegādi, u.c. izdevumiem.

32. attēls. 2022. gada faktisko izdevumu sadalījums

Papildus pamatbudžeta izpildei, Dienestam tika piešķirti no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem" (99.00.00 Programma) 15 652 114 euro apmērā (skat. [1. pielikuma](#) Tabulu Nr. 5), tai skaitā, lai segtu izdevumus par:

- izsaukumiem uz Baltkrievijas robežu 13 356 euro apmērā;
- izsaukumiem pie Ukrainas iedzīvotājiem 376 560 euro apmērā;
- izsaukumiem pie patvēruma meklētājiem 20 139 euro apmērā;
- saslimušo ar Covid-19 pārvešanu 10 446 euro apmērā;
- par virsstundu darbu saistībā ar Covid-19 682 675 euro apmērā;
- piemaksām par darbu paaugstināta riska un slodzes apstākļos saistībā ar Covid-19 13 076 467 euro apmērā;
- individuālo aizsardzības līdzekļu izmantošanu saistībā ar Covid-19 423 514 euro apmērā;
- gatavību ārkārtas medicīniskām situācijām 108 918 euro apmērā;
- atjaunotu Valsts materiālās rezerves 106 723 euro apmērā, u.c. izdevumiem.

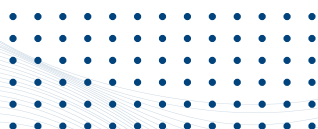
4.2. Projekti un investīcijas

Lai Dienests nodrošinātu līdzekļus infrastruktūras attīstībai, tiek piesaistīti ārvalstu attīstības fondu līdzekļi vairākās programmās (skat., [1. pielikuma](#) 2., 3., 4. tabulu).

Telpu infrastruktūras attīstībai 2022. gadā:

1. Turpinājās darbs,
 - a. lai uzbūvētu jaunas telpas BAC Daugavpils mācību, atbalsta un administratīvo funkciju veikšanai.²⁸ 2023. gada sākumā ēku paredzēts nodot ekspluatācijā.
 - b. lai paaugstinātu telpu energoefektivitāti BAC Purvciems telpām.²⁹ 2022. gadā augustā tika uzsākti būvdarbi, kurus plānots pabeigt 2023. gada sākumā. Tomēr, lai varētu pabeigt būvdarbus saistībā ar būvdarbu tehnoloģisko pārtraukumu ziemas periodā, projekta termiņš tika pagarināts līdz 2023. gada maijam.
2. Par Dienesta budžeta līdzekļiem no pašu ieņēmumiem par sniegtajiem maksas pakalpojumiem nodrošināta ēkas pielāgošana un remonts KAC vajadzībām.
3. No prioritāro pasākumu ietvaros piešķirtajiem papildus līdzekļiem nodrošināta dekontaminācijas vagoniņu iegāde un uzstādīšana 14 BAC teritorijās.

Informācijas tehnoloģiju attīstībai 2022. gadā Dienests kā sadarbības partneris turpināja iesaistīties Iekšlietu ministrijas Informācijas centra vadītā ERAF finansētā '112' projektā,³⁰ kura ietvarā izstrādāto programmatūru atkalizmantošanas procesā veido uz Dienestā IS Emy kodola bāzes. Nodrošinot līdzdalību projekta aktivitātēs, piemēram, līdzdalība darba grupās, kurās izstrādā Vienota kontaktu centra platformas programmatūru zvanu pieņemšanas procesam '112' tālruņa numuram, šīs pašas platformas mobilo versiju, integrēto ģeotelpiskās informācijas sistēmu, kuras lietotāji būs arī Dienesta izsaukuma pieņemšanas un nodrošināšanas procesā iesaistītie darbinieki.

²⁸ ASV Eiropas pavēlniecības Civilās Sadarbības programmas projekta "Latgales reģionālā centra administrācijas ēkas jaunbūve"

²⁹ ERAF finansētu projektu "Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Brigāžu atbalsta centra ēkā Nīcgales ielā 7, Rīgā"

³⁰ "Vienota kontaktu centra platforma operatīvo dienestu darba atbalstam un publisko pakalpojumu piegādei" ('112' projekts)

Turpinājās Dienesta IKT procesu attīstība ERAF projekta³¹ ietvarā. Ņemot vērā 2022. gadā papildu piešķirto finansējumu, projekta realizācijas termiņš tika pagarināts līdz 2023. gada decembrim.

2022. gadā paveiktais:

1. Lai nodrošinātu IT drošību un datu aizsardzību, aktīvi sekots līdzi un analizēti notikumi, kas saistīti ar kiberdrošību mainīgajos ģeopolitiskajos apstākļos, pārskatīti un realizēti pasākumi IKT drošības un Dienesta darbības nepārtrauktības uzlabošanai.
2. Uzsākta IS EMY integrācijas izstrāde ar Vienotā kontaktu centra platformas ('112' tālruņa platforma) koplietošanas risinājumiem, nodrošinot pilnveidi operatīvā režīma izsaukuma pieņemšanas un resursu pārraudzības datu apmaiņai ar citiem dienestiem.
3. Lai aizvietotu līdz šim izmantotos un fiziski novecojušos brigāžu darbu nodrošinošos kompleksus, saņemts Operatīvās darbības mobilitāti nodrošinošo iekārtu kompleksa un pārvaldības programmatūras prototips, lai 2023. gada laikā nomainītu vecās iekārtas pret jaunām. Šī risinājuma mērķis ir nodrošināt Dienesta operatīvā vadības procesa digitalizēšanu, modernizējot iekārtas un nodrošinot integrāciju ar IS EMY un '112' tālruņa platformas integrēto ģeotelpiskās informācijas sistēmu.
4. Lai nodrošina ātrāku un precīzāku informācijas apmaiņu par pacientu visos medicīniskās palīdzības sniegšanas posmos, brigāžu darba vajadzībām iegādāti jauni 236 planšetdatori, aizstājot novecojušos. Šiem planšetdatoriem izstrādāta jauna IS EMY mobilā lietotne, tādējādi uzlabojot Dienesta brigāžu operatīvo darbu ikdienā izsaukuma laikā saņemot aktuālāko informāciju par pacientu un ievadot informāciju par pacientam sniegto palīdzību, kuru iespējams savlaicīgi nodot ārstniecības iestādei, nogādājot tajā pacientu.
5. Uzsākta mašīnmācīšanās metožu izmantošanas IS EMY ar mērķi nākotnē sniegt papildu informāciju, automatizētas rekomendācijas operatīvā procesa izpildē un lēmumu pieņemšanā. 2022. gadā realizēta mašīnmācīšanās 1. posms, izveidojot mašīnmācīšanās modeļus. Nākamā mašīnmācīšanās posma realizācijas beigās sistēma spēs sniegt papildu informāciju lēmumu pieņemšanā un dot atsevišķus padomus tās lietotājam — dispečeriem un brigāžu darbiniekiem.
6. Pilnveidots IS EMY modulis SMC darba vajadzībām, nodrošinot telefonisko konsultāciju un izsaukumu informācijas ievadi un daļēju medicīniskās dokumentācijas elektronisku aizpildīšanu.
7. Pilnveidotas arī citas IS EMY funkcionalitātes, piemēram, aktuālo un vēsturisko adrešu informācijas atjaunošana, izmantojot Valsts zemes dienesta publicētās datu kopas, nodrošinot NMP pakalpojuma sniegšanas un kvalitātes uzlabojumus.
8. Uzsāktas darbības, lai izstrādātu:
 - 8.1. Darbinieku informēšanas un mācību informācijas sistēmu (DIMIS), kura paredzēta, lai autentificētiem Dienesta darbiniekiem tiktu vienkopus nodrošināta visa informācija par Dienesta aktualitātēm, pasākumiem un notikumiem (intranet funkcija), kā arī iespēja iegūt aktuālo informāciju par pieejamām apmācībām un kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumiem, nodrošinātu attālinātas mācīšanās iespēju, reģistrēšanos, apliecinājuma saņemšanu un citas mācību pārvaldības iespējas (mācību vides funkcija), nodrošināta Kvalitātes pārvaldības sistēma un Pacientu drošības sistēma.
 - 8.2. Pirmās palīdzības sniegšanas apmācību pārvaldības informācijas sistēmu, kura nodrošinās vienotu informācijas apriti par pirmās palīdzības sniegšanas apmācību elektronisko pakalpojumu pieejamību fiziskām personām, par pirmās palīdzības sniegšanas apmācību kursu beigušajām personām, elektronisku informācijas apmaiņu ar institūcijām, kurām normatīvo aktos noteikto funkciju pildīšanai nepieciešama informācija par apmācību kursu beigušajām personām.

³¹ "Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība 2. kārtā"

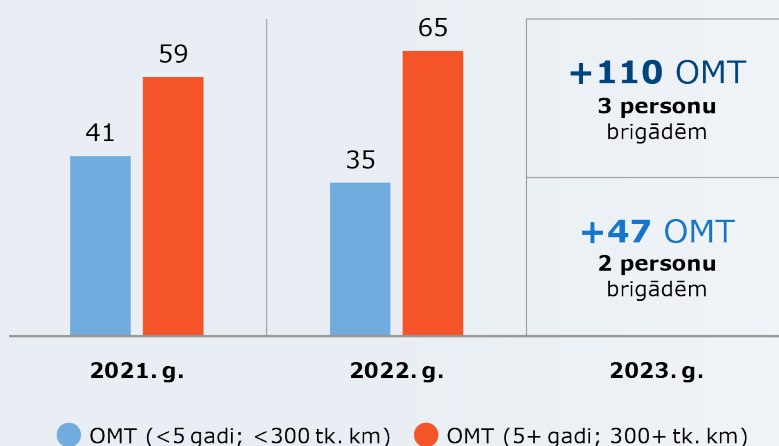
OMT nodrošinājumam 2022. gadā turpinājās OMT parka atjaunošanas procesu nodrošināšana īstenojot aktivitātes projekta³² ietvarā. Aktīvi noritēja darbs pie 110 jaunu, pilnībā aprīkotu OMT iegādes, kuras paredzētas trīs personu brigādēm. Otro iepirkumu, kurā paredzēts iepirkt 47 OMT divu personu brigāžu nodrošināšanai, plānots realizēt 2023. gadā, **tādējādi nodrošinot Dienesta stratēģisko attīstību divu personu brigādēm.**

Katastrofu medicīnas jomas stiprināšanai 2022. gadā Dienests turpināja dalību EK Veselības programmas projektā,³³ lai veidotu rīcībpolitiku apdraudējumu ātrai identificēšanai un prognozēšanai un uzlabotu gatavību un reaģēšanas spējas ĀS gadījumā. Projekta ietvarā viens no pamatuzdevumiem ir dalīties pieredzē ES valstu starpā par labāko praksi dažādu apdraudējumu pārvaldīšanā. Pagājušā gadā Dienesta speciālisti piedalījās seminārā, kurā ziņoja par stacionāro ārstniecības iestāžu resursu uzskaites un uzturēšanas sistēmas ieviešanu un darbību Latvijā. Kā arī piedalījās sanāsmē, kur apsprieda būtiskāko plānojot starpinstitūciju un starpnozaru sadarbību un koordināciju veselības apdraudējumu laikā.

4.3. Dienesta transporta nodrošinājums

Transporta nodrošinājuma departamenta galvenais uzdevums ir nodrošināt pastāvīgu un nepārtrauktu operatīvo medicīnisko transportlīdzekļu un saimnieciskā nodrošinājuma transportlīdzekļu skaitu, to gatavību un resursus ekspluatācijas nodrošināšanai, kā arī nodrošināt transporta parka atjaunošanu piešķirtā finansējuma ietvaros. Lai nodrošinātu nepārtrauktu NMP un SMC brigāžu darbību, Dienests uztur lielāku skaitu OMT, nekā ir brigāžu skaits, lai šos rezerves OMT varētu izmantot brīžos, kad pamata OMT tiek remontēti.

33. attēls. **OMT parka izmaiņas 2021.-2023. gadā**

2022. gadā par 6 % samazinājās līdz piecu gadu vecumam un ar nobraukumu līdz 300 tūkstoši kilometru OMT skaits. Tas nozīmē, ka Dienestam turpināja palielināties izdevumi par OMT parka uzturēšanu un ekspluatāciju. Gada nogalē NMP brigāžu darbam tika nodots viens OMT, kas tika aprīkots ar jaunām IT un sakaru iekārtām, kā arī 6 OMT — SMC nodrošinājumam. Līdz ar to SMC brigāžu OMT parks ir gandrīz pilnībā atbilstošs Dienesta izvirzītajiem kvalitātes nosacījumiem.

³² "Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta operatīvo medicīnisko transportlīdzekļu parka atjaunošana"

³³ "Vienotā rīcība gatavības stiprināšanai nopietniem pārrobežu draudiem veselībai Eiropas Savienībā un Starptautisko veselības aizsardzības noteikumu ieviešanas atbalstam (JA SHARP)"

Lai mazinātu OMT parka daudzveidību un vienkāršotu OMT parka uzturēšanu, Dienesta OMT parka attīstības plāns orientējas uz divu tipu OMT – trīs personu brigādēm un divu personu brigādēm, šī plāna ietvaros paralēli norisinājās:

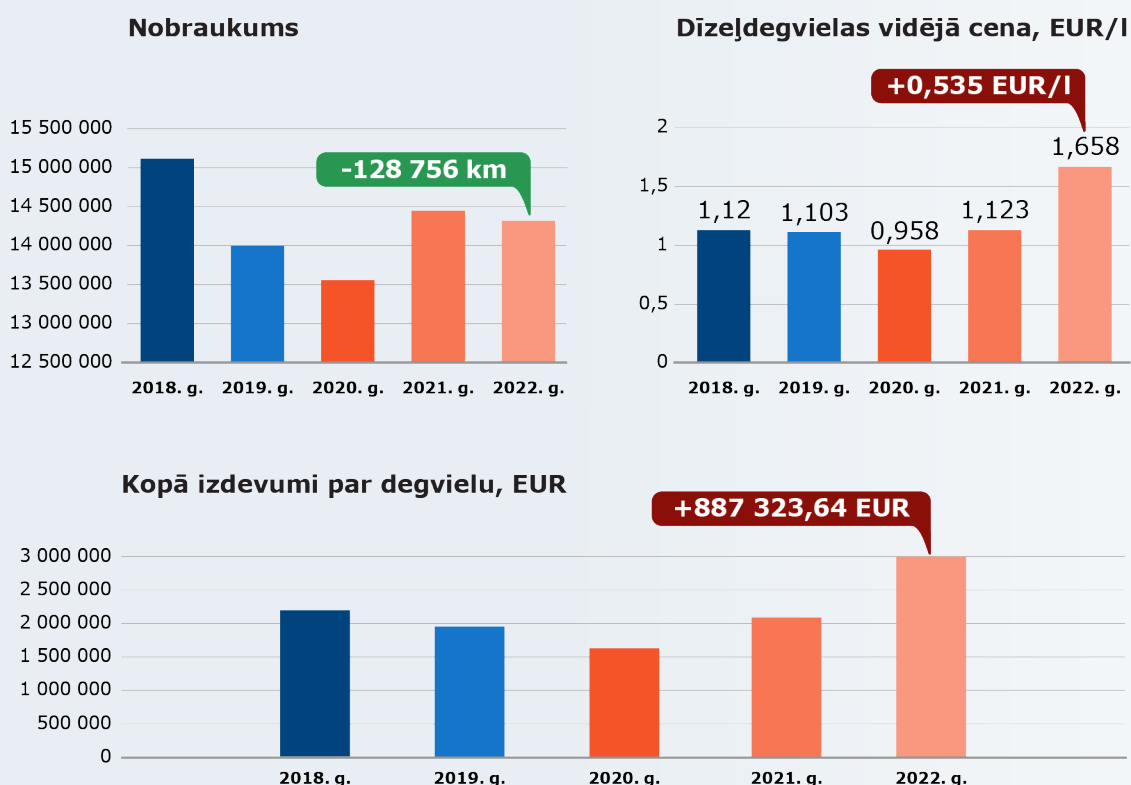
- 110 OMT iepirkuma realizācija;
- Operatīvā darba mobilitāti nodrošinošā kompleksa iepirkuma veikšana un OMT aprīkošana;
- 2 personu OMT prototipa aprobācija un realizācija notika pēc vairākkārtīgas pārbūves veikšanas. Pēc tam tika veikta iepirkuma procedūra, lai iegādātos vismaz 47 šāda tipa OMT. **Faktiski Dienesta stratēģijā 2022. gadam noteiktais rezultatīvais rādītājs (iegādāti 5 šādi OMT) nav sasniegts, taču prognozējams, ka iepirkuma rezultātā plānotais OMT skaits 2023. gadā pārsniegs noteikto rādītāju.**

Saimnieciskā nodrošinājuma autoparka atjaunošanai, lai nodrošinātu klimata neitralitātes mērķus un Dienests gūtu pieredzi elektrisko transportlīdzekļu izmantošanā un infrastruktūras pielāgošanā, tika iegādāti divi elektroauto, **sasniedzot Stratēģijā izvirzīto kopējo snieguma rādītāju.**

Lai nodrošinātu operatīvu VMR piegādi ĀS, turpmākajos gados plānots uzlabot tehniskā nodrošinājuma transportlīdzekļu nodrošinājumu valsts materiālo rezervju noliktavās.

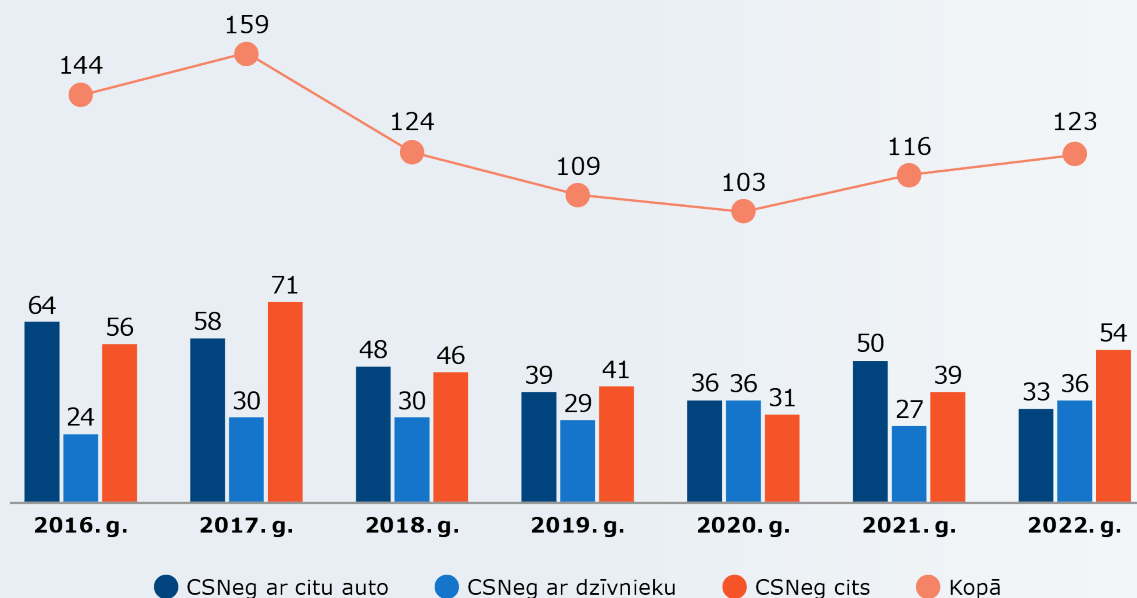
Būtiskākais risks un izaicinājums 2022. gadā bija neprognozējamais izmaksu pieaugums pēc Krievijas Federācijas karaspēka iebrukuma Ukrainā, piemēram, degvielas izdevumiem (skat. 34. attēlu).

34. attēls. **Kopējais nobraukums un izdevumi par degvielu 2022. gadā**

Neskatoties uz to, ka 2022. gadā Dienesta autoparks nobrauca par nepilniem 130 tūkstošiem kilometru mazāk, nekā 2021. gadā, degvielas cenu kāpuma rezultātā (+0,535 EUR/litrā dīzeļdegvielai) kopējie izdevumi par degvielu pieauga par vairāk nekā 887 tūkstošiem EUR. Monitorējot ceļu satiksmes negadījumus (CSNeg), kuros iekļuvuši Dienesta OMT, tiek vērtēts CSNeg veids, lai iegūto informāciju analizējot varētu nodrošināt preventīvas darbības OMT vadītājiem negadījumu mazināšanai kā arī saprastu, kādi tehnikas uzlabojumi nepieciešami pašiem OMT.

35. attēls. **Ceļu satiksmes negadījumi, kuros iesaistīti Dienesta OMT**

2022. gadā neskatoties uz to, ka par 34 % samazinājies sadursmju skaits ar citiem transportlīdzekļiem (diemžēl, viens ar letālām sekām), pieauga sadursmju skaits ar dzīvniekiem (+33 %) un cita rakstura negadījumi (+39 %), kuros ietilpst gan uzbraukšana šķērslim (t.sk. viens letāls negadījums ar gājēju), gan nobraukšana no ceļa. Pēc negadījumiem ar letālajām sekām, Dienests veica ārpuskārtas instruktāžu visu struktūrvienību OMT vadītājiem, lai atkārtotu gan normatīvo aktu prasības un drošas transportlīdzekļu vadīšanas principus, gan pārskatītu videomateriālus un diskutētu par negadījumu cēloņiem un sekām.

4.4. Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums

Lai nodrošinātu Dienesta pamatfunkcijas izpildi un uzlabotu pacientu drošību, 2022. gadā tika iegādāti:

48	92	10	10	100
defibrilatori	plaušu mākslīgās ventilācijas ierīces	perfuzori	elektriskie vakuumsūkņi	vakuuma matračī

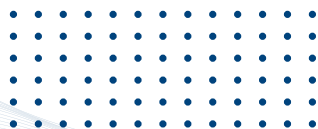
Jaunās ierīces tiek izmantotas esošo ierīču aizstāšanai, kas jau ir izteikti nolietotojās ilgstošas un intensīvas ekspluatācijas rezultātā. Jāpiebilst, ka iegādātie jaunie defibrilatori un plaušu mākslīgās ventilācijas ierīces ne tikai nodrošina visu nepieciešamo funkciju izmantošanu, bet arī ir vēsturiski visvieglākās ierīces, kādas šajās ierīču kategorijās Dienestā ir jebkad bijušas. Lai gan kopējais iegādāto vienību skaits šķiet apjomīgs, tomēr tas nav pietiekams, lai katrā BAC būtu iespējams pilnībā nokomplektēt un uzturēt lietošanas gatavībā papildus OMT NMP brigādēm ĀS gadījumiem.

SMC vajadzībām tika iegādāti:

1	1	1	2
jaundzimušo transporta inkubatora sistēma	zīdaiņu transportēšanas kapsula ar somu	fibro-bronhoskops	infūzijas sūkņi

Jāatzīmē, ka daļa no plānotajām medicīnisko ierīču piegādēm tomēr netika īstenotas 2022. gada ietvaros, jo gan enerģētiskā krīze Eiropā, gan kara darbība Ukrainā radīja būtisku traucējumus ierastajā preču ražošanas un loģistikas procesā. Nolietotā inventāra (imobilizācijas līdzekļi, ierīces, instrumenti) atjaunošanai 2022. gadā tika izlietoti par 21 % vairāk līdzekļi nekā 2021. gadā.

Dienesta darbības nepārtrauktības nodrošināšanai nepieciešamo medikamentu un vienreizlietojamo medicīnisko materiālu iegādei 2022. gadā salīdzinot ar 2021. gadu, izmaksas ir pieaugušas par 14 % un tas arī ir skaidrojams ar sadārdzinājumu, kas radies gan Covid-19 pandēmijas seku rezultātā, gan enerģētiskās krīzes, gan arī kara Ukrainā dēļ. Diemžēl sadārdzinājums skar ne tikai preču cenas, bet arī pakalpojumu izmaksas, līdz ar to arvien izaicinošāk kļūst iekļauties piešķirtā finansējuma ietvaros, ja tas netiek palielināts proporcionāli faktiskajam izmaksu sadārdzinājumam.

4.5. Darba telpas

2022. gadā veikts darba vides risku izvērtējums visās brigāžu lokalizācijas vietās. Secināts, ka no 107 NMP dislokācijas vietām, 56 vietās nepieciešami telpu uzlabojumi (skat. 36. attēlu).

36. attēls. **Brigāžu lokalizācijas telpu atbilstības novērtējums 2022. gadā**

- 51 telpas pilnībā atbilst un ir piemērotas NMP brigāžu izvietojšanai
- 45 telpas daļēji atbilst NMP brigāžu izvietojšanai
- 11 telpās nepieciešams veikt būtiskus uzlabojumus

5. PROCESI

Dienests turpina pilnveidot un efektīvizēt savas darbības procesus. Darbs Covid-19 apstākļos pierādīja, ka atbalsta personāls var strādāt elastīga darba laika režīmā, tādēļ 2022. gadā atsevišķas atbalsta amatu grupas turpina darbu izpildi veikt daļēji attālināti.

5.1. Atbalsta procesu centralizācija

Dienesta pamatdarbības atbalsta procesu pārvaldības efektivitātei atbilstoši Dienesta Kvalitātes politikai un Stratēģijai pārskata periodā pabeigtas 2021. gadā uzsāktās strukturālas izmaiņas un reorganizācijas — centralizēta saimnieciskā nodrošinājuma funkcija, nosakot vienotu pieeju saimniecisko procesu risināšanai dienesta reģionālajās struktūrvienībās, veikta medicīniskā nodrošinājuma funkcijas centralizācija. **Lai īstenotu Stratēģijā noteiktos mērķus un uzdevumus pamatdarbības nodrošināšanā pirmsslimnīcas etapā, laikā no 2022. gada 1. jūlija līdz 1. decembrim pabeigts reģionālo centru reorganizācijas process izveidojot brigāžu atbalsta vadības centru, kas turpmāk pārvaldīs 14 brigāžu atbalsta centru darbu.**

5.2. Kompetences

2022. gadā Kompetenču attīstības centrs nodrošināja no citās struktūrvienībām pārņemto funkciju nepārtrauktību un uzsāka ieviest profesionālās pilnveides konceptu, kas paredz, ka Dienesta instruktori ir viens no galvenajiem NMP personāla profesionālās pilnveides stūrakmeņiem, nosakot 5 galvenās tēmas uzsākot tām arī mācību programmu izstrādi, kurās KAC 2023. gadā apmācīs instruktorus, lai nodrošinātu vienotu pieeju pārējā NMP personāla pilnveidē. Tāpat KAC izveidoja motivējošu instruktoru apmaksas modeli, nosakot, ka instruktora samaksa ir samaksa par papildus darbu, nosakot atbilstošu stundas likmi, tādējādi ceļot gan instruktoru motivāciju, gan prestižu un nodrošinot caurspīdīgumu.

Papildus profesionālās pilnveides konceptā tika noteikts, ka SV vadītāji un NMP personāls būs nākamā perioda prioritārās mērķa auditorijas.

2022. gada novitāti sadarbībā ar medicīnas izglītības iestādēm raksturo Dienestā īstenotais RSU prasmju monitoringa pilotprojekts, kura rezultātā Dienests ieguva iespēju tieši ietekmēt ārstu studiju programmu saturu un metodoloģiju jauna līmeņa prakšu īstenošanai dienestā. RSU aicināja savos pasākumos Dienestu iedvesmot arī citas ārstniecības iestādes īstenot prasmju monitoringa programmu studiju prakšu laikā.

5.3. Kvalitātes vadība

Dienestā kopš 2010. gada ir ieviesta un darbojas sertificēta kvalitātes vadības sistēma (KVS), kas nodrošina mērķtiecīgu uz attīstību vērstu dienesta darba pārvaldību. 2022. gada laikā Dienestā ir realizēti attīstības plāni, kuri ir izstrādāti un aktualizēti atbilstoši standarta ISO 9001:2015 prasībām. Nodrošinot spēju reaģēt uz izmaiņām gan iekšējā, gan ārējā vidē, ieviesti, organizēti un pārraudzīti vairāki jauni procesi un to darbība. Nodrošināts atbalsts jauno reorganizēto SV darbībai, tās konsultējot un palīdzot ieviest dažādus uz attīstību vērstus procesus, padarot tos vieglāk lietojamus ikdienā, nodrošinot darbiniekiem skaidrojošu darbu kvalitātes vadības jautājumos, veicinot dažādu darbinieku grupu vajadzību apzināšanu un īstenošanu iestādes ietvaros.

Dienesta vadības sistēmā ir integrēts plašs pārvaldāmu risku spektrs, kas aptver darbības, pacientu drošības, ārkārtas situāciju, IT drošības, datu aizsardzības, interešu konflikta un darba aizsardzības risku vadību. Uzskaitīto jomu kontekstā Dienestā regulāri vērtē iekšējo un ārējo apstākļu ietekmi un izmantojot iegūto informāciju pārskata, fiksē un analizē dienesta darbības riskus vienotā risku pārvaldības dokumentā - risku reģistrā un secīgi izstrādā risku mazināšanas plānu nākamajam periodam. Tā piemēram 2022. gadā risku vērtēšanā ņemti vērā apstākļi saistībā ar Krievijas Federācijas uzsākto karu Ukrainā, kas var radīt ietekmi kibernetikas drošības jomā, dienesta noturībspējai ārēju apdraudējumu gadījumā, t.sk., piem., radiācijas drošības jomā, preču apgādē un sadārdzinājumā.

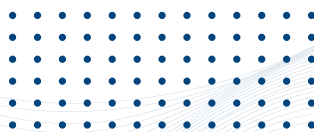
Risku vadības pieeja integrēta arī Dienesta vadības darbā ikdienā sekojot Dienesta darbības nepārtrauktībai būtisko rādītāju līmeņiem, tādējādi pieņemot datus balstītus un situācijai atbilstošus lēmumus, kā arī vadības sanāksmēs veicot iknedēļas būtisko risku vadības pasākumu izvērtējumu.

Dienesta KVS atbilstību starptautiskajam vadības sistēmu standartam ISO 9001:2015 "Kvalitātes vadības sistēmas. Prasības." 2022. gada novembrī apliecināja auditoru kompānija, veicot sertifikācijas uzraudzības regulāro auditu. Šī ārējā audita centrālā tēma bija personāla nodrošinājuma jautājums, kurš pēdējo gadu laikā ir īpaši aktuāls gan Dienestā, gan veselības nozarē kopumā. Ārējo auditoru komanda atzinīgi novērtējusi aktīvo iekšējo mācību pasākumu organizēšanu, darbinieku iesaisti darba vides uzlabošanā, elastīgo pieeju operatīvās situācijas risinājumos, medicīniskā un OMT nodrošinājuma uzlabojumus, risku pārvaldības attīstību. Kā svarīgāko jomu, kurā nepieciešami pilnveidojumi auditori uzsver nozares vadības nemitīgu informēšanu par ārpus Dienesta ietekmes esošajiem riskiem un potenciālos sarežģījumus neizpildīt sagaidīto pakalpojumu.

Lai gūtu dziļāku pārliecību par KVS darbības atbilstību konkrētu prasību līmenī, visa pārskata gada laikā 38 Dienesta vadības un reģionālajās SV veiktas iekšējā kvalitātes audita aktivitātes, kur auditu veikšanā iesaistīti mērķtiecīgi apmācīti dažādu Dienesta SV darbinieki. 2022. gada iekšējā KVS audita fokusā bija reģionālo struktūrvienību darbības nodrošināšana atbilstoši jaunajam BAC pārvaldības modelim un epidemioloģiskās drošības pasākumu īstenošana – kas saistīts ar infekcijas slimību izplatīšanās risku mazināšanu darbinieku vidū. Auditu veikšanā īpaša nozīme tika pievērsta dialoga un kopējas izpratnes veidošanai ar vadītājiem, sekmējot vienotu virzību uz Dienestā noteikto mērķu sasniegšanu.

5.4. Iekšējais audits

Dienests veic Iekšējā audita likumā noteikto iekšējā audita funkcijas izpildi, nodrošinot pamatdarbības sistēmu, kā arī vadības un atbalsta sistēmu funkciju auditus. Iekšējā audita plāni vērsti uz iestādes nākotnes attīstību un noturības spēju stiprināšanu, jo tiek saskaņoti ar nozares prioritātēm un Dienesta stratēģiskajiem mērķiem un uzdevumiem. Iekšējā audita plānošana operatīvi reaģē uz izmaiņām ārējā vidē. Ņemot vērā ģeopolitisko situāciju un no tās izrietošos apdraudējuma riskus, 2022. gadā tika auditēti ar katastrofu medicīnas sistēmu saistītie pamatdarbības procesi – katastrofu medicīnas sistēmas plānošana un katastrofu medicīnas sistēmas treniņu un apmācību nodrošināšana. 2022. gadā Dienesta Audita nodaļa auditēja ar Ministru kabineta rīkojumu noteiktu auditējamo prioritāti "Risku vadība" un sniedza konsultāciju par grāmatvedības nodrošināšanas procesiem. Iekšējā audita struktūrvienības stratēģiskajā plānā ietvertie pasākumi sekmīgi ieviesti, veicinot Dienesta, kā arī iekšējā audita struktūrvienības attīstību un pilnveidojot darba kvalitāti.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Dienesta komunikācijas uzdevumus 2022. gadā noteica vairāki sabiedrībai, masu medijiem un Dienestam dienaskārtībā aktuāli jautājumi. Gada sākumā, strauji izplatoties Covid-19 omikrona variantam, būtiski pasliktinājās epidemioloģiskā situācija valstī, pieauga iedzīvotāju un arī Dienesta mediķu saslimstība. Tas prasīja aktīvu komunikāciju par Dienesta gatavību un pasākumiem reaģētspējas noturēšanai, kā arī iedzīvotāju informēšanu par medicīniskās palīdzības saņemšanu neatliekamās situācijās un alternatīvām citos gadījumos. Saasinoties situācijai ar ārstniecības personāla nodrošinājumu un vienlaikus iedzīvotāju pastiprinātu vēršanos Dienestā tā funkcijām neatbilstošu veselības jautājumu risināšanai, visa gada garumā, bet jo īpaši tā nogalē, tika īstenota aktīva komunikācija masu medijos, Dienesta tīmekļvietnē un sociālajos tīklos. Vienlaikus komunikācija tika vēsta arī uz to, lai veidotu sabiedrībā izpratni par Dienesta misiju 'glābt un saglabāt cilvēku dzīvības', kā arī pirmās palīdzības sniegšanas nozīmi kritiskās situācijās, veicinot iedzīvotāju iesaisti dzīvību glābšanā, kamēr brigāde ir ceļā uz notikuma vietu.

Dienesta komunikācijas saturu 2022. gadā ietekmēja arī ģeopolitiskā situācija pasaulē, pieaugot militārā apdraudējuma riskiem līdz ar Krievijas Federācijas uzsākto karu Ukrainā. Pērn aktīvi masu medijos sabiedrībai skaidrota Dienesta un nozares gatavības stiprināšana šāda veida apdraudējumam.

6.1. Komunikācija masu medijos

Informācija medijiem nodrošināta, sagatavojot preses relīzes gan par darba organizācijas aktualitātēm (pasākumi brigāžu drošības uzlabošanai izsaukumos, Dienesta darbība un iedzīvotāju iespējas saņemt medicīnisko palīdzību Dienesta paaugstinātas gatavības režīmā un ārkārtas situācijas apstākļos u.c.), gan preventīva rakstura tēmām (drošība svētkos un lielākajos publiskos pasākumos, iedzīvotāju rīcība vasaras periodā izsludinātā ārkārtējā karstuma apstākļos, līdzcilvēku sniegtās pirmās palīdzības nozīme kritiskās situācijās u.c.). Vienlaikus Dienests sagatavoja un sniedza informāciju uz 530 mediju pieprasījumiem, t.sk. sadarbībā ar mediju pārstāvjiem veidojot plašākus konkrētu tēmu skaidrojošus rakstus, TV un radio sižetus, organizējot gan Dienesta vadības, gan darbinieku intervijas. Tēmu loks plašs – operatīvais darbs konkrētos izsaukumos (ugunsgrēki, CSN, izsaukumi sabiedriskās vietās u.c.), Dienesta un slimnīcu gatavība Covid-19 saslimstības pieauguma laikā un militārā apdraudējuma gadījumā, Dienesta dati, preventīva informācija un pirmās palīdzības padomi rīcībai negadījumos (bērnu traumatisms, slīkšana, satiksmes drošība u.c.), kā arī Dienesta darba organizācijas dažādie jautājumi.

6.2. Komunikācija sociālajos tīklos

Dienests aktīvi veido saturu un uztur profilus sociālajos tīklos *Facebook*, *Twitter* un *Instagram*. Gada laikā sagatavoti un tajos publicēti 356 ieraksti. Papildus tam Dienests operatīvi arī ārpus darba laika un brīvdienās reaģē uz iedzīvotāju jautājumiem, kas visbiežāk tiek saņemti Facebook profilā individuālās sarakstes veidā (65 iedzīvotāju jautājumi, informācijas pieprasījumi). Sociālo tīklu ieraksti un atbildes uz jautājumiem ietver informāciju gan par dienesta attīstību un aktuāliem darba organizācijas jautājumiem, gan par palīdzības izsaukšanu dzīvībai kritiskās situācijās, īpaši akcentējot citu veselības aprūpes sniedzēju alternatīvas, kur iedzīvotājiem vērsties, kad situācija nav neatliekama, gan preventīvu informāciju traumatisma mazināšanai un izglītošanu par pirmās palīdzības sniegšanas nozīmīgumu.

Komunikācijas satura plānošana un veidoto ziņu kvalitāte šajos informācijas kanālos turpina palielināt sekotāju skaitu (2022. gadā *Facebook* +7 %, *Instagram* +12 %, *Twitter* +24 %) un nodrošina augstus auditorijas aptveres rādītājus (2022. gadā TOP 5 ieraksti sasnieguši no 113 272 līdz 164 237 lielu *Facebook* auditoriju).

6.3. Dienesta tīmekļvietnes satura attīstīšana

2022. gadā Dienests turpināja attīstīt iestādes tīmekļvietnes saturu un iedzīvotāju iespējas tajā ātrāk, ērtāk saņemt nepieciešamo informāciju. Pateicoties aktīvi izvēstajai komunikācijai, pērn būtiski audzis Dienesta mājaslapas skatījums (2021. gadā – nepilni 106 000 lietotāju un 334 000 skatījumu). Visskatītākās sadaļas tajā ir tieši par publiskajā komunikācijā vairāk aktualizētājām tēmām, kas apliecina sabiedrības iesaisti un atbildes reakciju – par ģimenes ārstu konsultatīvo tālruni, zvanu uz ārkārtas tālruni 113 un atdzīvināšanas pasākumu veikšanu.

Dienesta tīmekļvietnes lietotāji un lapu skatījumi 2022. gadā

138 000

unikālo
lietotāju
apmeklējumi

409 000

tīmekļvietnes
skatījumu

~77 000

lapas skatījumi
par ģimenes ārstu
konsultatīvo tālruni

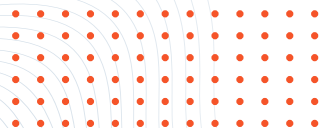
~31 000

lapas skatījumi
par zvanu
uz ārkārtas
tālruni 113

~9 000

lapas
skatījumi par
atdzīvināšanas
pasākumu
veikšanu

Dienests šobrīd ir vienīgā veselības nozares iestāde, kas saziņā ar iedzīvotājiem izmanto mājaslapas virtuālo asistentu Zinti. Ņemot vērā iedzīvotāju biežāk uzdotos jautājumus un pilnveidojot tā darbību, Dienests turpina apmācīt Zinti – šobrīd tas sniedz informāciju par vairāk nekā 50 dažādām iedzīvotājiem aktuālām tēmām, tostarp, kad zvanīt 113, kad un kur palīdzību meklēt citviet, informāciju par karjeras iespējām, pirmās palīdzības padomiem u.c. 2022. gada laikā iedzīvotāji veikuši 407 sarunas, izmantojot virtuālo asistentu Zinti. Uzdoto jautājumu loks ir plašs – sākot ar medicīniska rakstura jautājumiem, palīdzības saņemšanas iespējām un zvanīšanu uz ārkārtas tālruni 113, līdz jautājumiem par darba iespējām dienestā, tāpat iedzīvotāji šo platformu arī izmanto, lai izteiktu pateicību par saņemto palīdzību u.c.

7. PLĀNOTĀS AKTIVITĀTES DIENESTĀ 2023. GADĀ

OVC darbība

- Integrācijas ar '112' tālruņa platformu izstrāde, kurā plānots vienoties par kopīgu zvanu plānu sadaļu, darbības jomām, ziņojumu un informācijas apriti, notikumu vadību un izsekojamību.
- OVC darba kvalitātes uzlabošana, kas paredz iekšējo procedūru, lēmumu pieņemšanas algoritma pilnveidošanu, darbinieku specifisku apmācību un konsultatīvā atbalsta stiprināšanu.

SMC darbība

- Turpināt sadarbību ar SMC telefonisko konsultāciju un izsaukumu procesa daļējas elektronizācijas programmatūras izstrādātājiem. Turpināsies arī jaunu mūsdienīgu medicīnisko tehnoloģiju iegāde vismaz 2 specialitāšu amatu grupām.

Medicīniskās kvalitātes uzraudzība

- Dienestā jāizveido un jāievieš pacientu drošības ziņošanas – mācīšanās sistēmas atgadījumu reģistrēšanas, datu apkopošanas, analīzes un pacientu pieredzi noskaidrojoša programma/ platforma (e-vidē).
- Turpināt attīstīt un pilnveidot Dienesta struktūrvienību izveidoto pacientu drošības gadījumu izvērtēšanas komandu dalībnieku prasmes izvērtēt reģistrētos gadījumus, nolūkā decentralizēt reģistrēto gadījumu izvērtēšanas procesu. Turpināt darbu pie būtiski uzlabojamo jomu noteikšanas, pasākumu veikšanas, pacientu drošības risku mazināšanai un sniegtā medicīniskā pakalpojuma kvalitātes uzlabošanai.

Gatavības nodrošināšana

- 2023. gadā jāuzsāk gatavot integrēts, vienots Dienesta noturības plāns, pilnveidojot Dienestā izstrādātos ĀS pārvaldības, darbības nepārtrauktības un atsevišķu risku vadības plānus.

KM sistēmas darbības plānošana un organizēšana

- Aktualizēt un veikt nozares apdraudējumu risku novērtējumu, izstrādāt nozares apdraudējumu novēršanas pārvarēšanas un iespējamo seku likvidēšanas plānu. VKM plānā integrēt kritisko pakalpojumu un kritiskās infrastruktūras darbības nepārtrauktības prasības.

Valsts materiālās rezerves

- Piedalīties veselības nozares valsts materiālo rezervju nomenklatūras pilnveidošanas darbā.

Pirmās palīdzības apmācības organizēšana valstī

- Aktualizēt paplašinātās pirmās palīdzības 40 stundu apmācības programmas vadlīnijas un algoritmus un organizēt pirmās palīdzības pasniedzēju kvalifikācijas paaugstināšanas semināru "Aktualizētās vadlīnijas paplašinātās pirmās palīdzības 40 stundu apmācību programmai" instruktoru palīgu apmācībai.
- Realizēt pirmās palīdzības pasniedzēju 68 stundu apmācības programmu, izstrādājot jaunu programmu (atbilstoši aktuālajām vadlīnijām) pirmās palīdzības pasniedzēju apmācībai.
- Sagatavot un organizēt pirmās palīdzības pasniedzēju stažieru eksāmenu, t.sk., izstrādājot eksāmena pārbaudījumu atbilstoši aktuālajām vadlīnijām.
- Izstrādāt un ieviest pirmās palīdzības sniegšanas apmācību pārvaldības informācijas sistēmu (valsts nozīmes reģistra digitalizācija).

Transporta nodrošinājums

- 103 (no 110) OMT nodošana ekspluatācijā (ODM kompleksu uzstādīšana);
- ODM kompleksu uzstādīšanas koordinēšana pārējiem OMT;
- 47 OMT iepirkuma realizācija (līgums noslēgts 01.03.2023.) un ODM kompleksu uzstādīšana tiem;
- Lai precizētu noteiktās obligātās drošības un funkcionālās prasības OMT aprīkojumam, nepieciešams veikt grozījumus Ministru Kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumos Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām".

Medikamentu un medicīniskā aprīkojuma nodrošinājums

- Iegādāties jaunu aprīkojumu medicīnisko resursu nodrošinājumam piešķirtā finansējuma apjomā (1 699 787 EUR), ievērojot to, ka varētu veidoties traucējumi ražošanas procesā un piegādātājiem izpildot pasūtījumus. Ņemot vērā pozitīvo pieredzi ar uzkrājumu izmantošanas priekšrocībām, arī 2023. gadā tiks turpināta prakse veidot pamatfunkcijas nodrošināšanai nepieciešamo medicīnisko resursu uzkrājumus iestādes pašpatēriņam 2-3 mēnešu periodā.

Kvalitātes vadība

- DIMIS sistēmas ietvaros ieviest mūsdienīgu KVS platformas pieejamību, pārejot no elektroniskas KVS dokumentu glabātuves uz platformu, kas paplašinātu darbinieku iesaisti Dienesta procesu organizēšanas uzlabošanā un nodrošinātu mūsdienu iespējām atbilstošu sistēmas satura administrēšanu;
- Nodrošināt Dienesta darbībai atbilstošu un efektīvu procesu vadību – mazinot birokrātiju, veicinot digitalizāciju un procesu vizuālo vadību.

Iekšējais audits

- 2023. gadā plānots auditēt veselības nozares materiālās rezerves un pirmās palīdzības apmācības sistēmas uzturēšanu, kā arī veikt iekšējo auditu par interešu konflikta un korupcijas risku vadību, kas prioritāri noteikts ar Ministru kabineta rīkojumu.

1. pielikums

Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2022. gadā, EUR

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	96 357 347	99 242 911	101 290 933
1.1.	Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	989 441	603 691	982 810
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	95 367 906	98 639 220	99 878 395
1.3.	Valsts budžeta transferti	0	0	429 728
2	Izdevumi (kopā)	96 144 009	99 242 911	101 200 141
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	92 959 106	96 087 363	98 384 445
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	92 949 076	96 087 363	98 374 335
2.2.	Kapitālie izdevumi	3 184 903	3 155 548	2 815 696

1. tabula. 39.00.00 Programma "Specializētās veselības aprūpes nodrošināšana",
39.04.00 apakšprogramma "Neatliekamā medicīniskā palīdzība".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Resursi izdevumu segšanai	509 392	12 877 588	8 828 147
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	509 392	12 877 588	8 828 147
2.	Izdevumi (kopā)	509 392	12 877 588	8 828 147
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	250 020	86 916	87 693
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	250 020	86 916	87 693
2.2.	Kapitālie izdevumi	259 372	12 790 672	8 740 454

2. tabula. 62.00.00 Programma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana" 62.08.00 apakšprogramma "Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu veselības jomā īstenošana (2014-2020)" projekti Nr. 4.2.1.2/17/I/043 - Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumi Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta Brigāžu atbalsta centra ēkā Nīcgales ielā 7, Rīgā, Nr. 9.3.2.0/21/I/003 - Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta operatīvo medicīnisko transportlīdzekļu parka atjaunošana, un Nr. 2.2.1.1/20/I/001 — Vienotās neatliekamās medicīniskās palīdzības un katastrofu medicīnas vadības informācijas sistēmas attīstība (2. kārtā).

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	2 231	0	31 799
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	2 231	0	4 813
1.3.	Ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	26 986
2	Izdevumi (kopā)	8 433	0	14 845
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	8 433	0	14 845
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	8 433	0	14 845

3. tabula. 70.00.00 Programma "Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana" 70.07.00 apakšprogramma "Citu Eiropas Kopienas projektu īstenošana" projekta „Vienotā rīcība, gatavības stiprināšanai nopietniem pārrobežu draudiem veselībai Eiropas Savienībā un Starptautisko sabiedrības veselības aizsardzības noteikumu ieviešanā” īstenošana.

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	102 993	0	0
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	102 993	0	0
2	Izdevumi (kopā)	102 993	0	0
2.2.	Kapitālie izdevumi	102 993	0	0

4. tabula. 73.00.00 Programma "Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti" 73.07.00 apakšprogramma "Amerikas Savienoto Valstu Eiropas pavēlniecības Civilās sadarbības programmas projektu īstenošana veselības nozarē".

Nr.p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1	Resursi izdevumu segšanai	25 234 776	0	15 652 114
1.2.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	25 234 776	0	15 652 114
2	Izdevumi (kopā)	25 234 776	0	15 652 114
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	24 824 989	0	15 518 969
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	24 824 989	0	15 518 969
2.2.	Kapitālie izdevumi	409 787	0	133 145

5. tabula. 99.00.00 Programma "Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums".

Galvenie snieguma rādītāji un to izpilde 2019.-2022. gadā

Rezultāts	Rezultatīvais rādītājs	Rezultatīvā rādītāja skaitliskās vērtības								
		2018	2019 (plāns)	2019 (fakts)	2020 (plāns)	2020 (fakts)	2021 (plāns)	2021 (fakts)	2022 (plāns)	2022 (fakts)
Operativitāte rezultatīvajos 1.-2. prioritātes izsaukumos ir atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam (%)	Republikas pilsētās (%)	89,6 % ¹	78,3 %	81,3 %	pieaug	83,4 %	pieaug vai atbilst normatīvos noteiktajam	76,1 %	pieaug vai atbilst normatīvos noteiktajam	70.1 %
	Novadu pilsētās (%)		82,7 %	83,9 %	pieaug	85,1 %	pieaug vai atbilst normatīvos noteiktajam	80,8 %	pieaug vai atbilst normatīvos noteiktajam	78.3 %
	Lauku teritorijās (%)	84,3 %	84,2 %	85,3 %	pieaug	86,3 %	pieaug vai atbilst normatīvos noteiktajam	82,5 %	pieaug vai atbilst normatīvos noteiktajam	80.8 %
Uzlabota veselības nozares institūciju sagatavotība darbam ĀS, katastrofās un nodrošināta darbības nepārtrauktība	Saskaņoto un aktualizēto slimnīcu KM plānu skaits (kopējo/no tiem aktualizēto)	27/5	29/10	29/10	30/10	31/5	31/10	12/11	36/10	31/10
Funkciju veikšanai pietiekams personāla nodrošinājums	Samazinās personāla mainība (gadā, %)	31 %	29 %	26 %	27 %	24 %	25 %	24 %	25 %	26 %
	Pieaug specializētās NMP nodrošināšanā nodarbināto ārstniecības personu skaits 24 amatu grupās (ne mazāk kā 4 katrā grupā)	87 %	87 %	87 %	91 %	87 %	96 %	87 %	91 %	96 %

¹ 2018. gadā operativitāte pilsētās aprēķināta, ievērojot rādītāju pirms 2018. gada 28. augusta MK noteikumu Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un samaksas kārtība" stāšanās spēkā, proti, neizdalot, ierašanās laiku vismaz līdz 75 % gadījumos atsevišķi republikas (12 minūtēs) un novadu pilsētās (15 minūtēs)

Vadības sistēmas sertifikāts

VADĪBAS SISTĒMAS SERTIFIKĀTS

Sertifikāta numurs:
128344-2012-AQ-LVA-FINAS

Sākotnējais izdošanas datums:
2012.gada 27.decembris

Derīgs:
2022.gada 01.janvāris – 2024.gada 31.decembris

Šis sertifikāts apliecina, ka organizācijas

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

Laktas iela 8, Rīga, LV-1013, Latvija

kvalitātes vadības sistēma ir atbilstoša sekojoša standarta prasībām:

ISO 9001:2015

Sertifikācijas joma:

NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA PIRMSSLIMNĪCAS ETAPĀ. SPECIALIZĒTĀS NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANA. KATASTROFU MEDICĪNAS SISTĒMAS DARBĪBAS PLĀNOŠANA. NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS ORGANIZĒŠANA UN NODROŠINĀŠANA ĀRKĀRTAS SITUĀCIJĀS UN KATASTROFU GADĪJUMOS. APMĀCĪBU ORGANIZĒŠANA KATASTROFU MEDICĪNĀ, NEATLIEKAMĀS MEDICĪNISKĀS PALĪDZĪBAS UN PIRMĀS PALĪDZĪBAS SNIEGŠANĀ. MEDICĪNISKO IERĪČU UN MEDIKAMENTU VALSTS MATERIĀLO REZERVJU GLABĀŠANA.

Vieta un datums:
Espoo, 2021.gada 17.novembris

FINAS
Finnish Accreditation Service
S001 (EN ISO/IEC 17021-1)

Sertifikācijas institūcijas vārdā:
DNV - Business Assurance
Keilaranta 1, 02150 Espoo, Finland

Kimmo Haarala
Vadības pārstāvis

Sertifikācijas līguma nosacījumu nepildīšanas gadījumā sertifikāts var tikt anulēts.

AKREDITĒTĀ VIENĪBA: DNV Business Assurance Finland Oy Ab, Keilaranta 1, 02150 Espoo, Finland - TEL: +358 10 292 4200 - www.dnv.fi/assurance

Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienests

 Laktas iela 8, Rīga, LV-1013

 6 7337000

 6 7709176

 nmpd@nmpd.gov.lv

 www.nmpd.gov.lv